

Gubcsi Lajos

Bezár

(semper fidelis per se)

G Marketing & Média Kiadó, Budapest, 2015

Gubcsi Lajos: Bezár - (semper fidelis per se)

Kiadja a G Marketing & Média Kft, Budapest, 2015

Copyright Dr. Gubcsi Lajos

Hívők és az amerikai tengerészgyalogosok ismerik a hűségnyilatkozatnak e szavait: semper fidelis. Én hozzátettem az ugyancsak latin, a filozófiában használt kifejezést: per se. A kettő együtt azt jelenti, hogy az örök hűség mint olyan, vagyis a hűség maga, teljes lényegében.

Nincs is ilyen. Ami van belőle életünk folyamán, az is mindig bukdácsolva, kudarcokon át jelenik meg és jó esetben így él tovább, rossz esetben kimúlik dicstelenül.

A könyvben Gubcsi Attila grafikái láthatók, melyeket korábbi műveimből vettem át, mindenekelőtt a Valaki dobog a szívemen, a Haza szerelem és a Jókedvedben teremtetél című, az ezredfordulón megjelent könyveimből.

ISBN 978-615-80171-3-8

I. FEJEZET: KINYÍLIK ÉS BEZÁR

II. FEJEZET: A KAGYLÓ HALOTT, GYÖNGYE TÜNDÖKÖL

Ez a történet valóságos események láncolata. Minden szereplője élő személy, bár jelképesen és konkrét alakjukban valamennyien „meghaltak”, feloldódtak egymásban és a történetben azok alakjában, akik ebben a könyvben a megalkotott személyeket testesítik meg. Mert minden szereplője 100, 200 másik valóságos ember sűrítménye. Megtörtént minden, amit itt olvashatnak, de nem Erciával és Primusszal játszódtak le közvetlenül, nem is a szegény mellékszereplőkkel, Kis Konddal, valamint a végig buján rejtőzködő (de azért rendszeresen ágyba bújó) Pető Annussal, hanem bárkivel, akit a szerző ismert valaha, avagy végtelen fantáziájából életre keltett. A kétszer két kis gyerek, Csaba és Tünde, valamint Herold és Alinka ártatlan szereplői a történetnek, azt sem tudják, hogy valaha valaki írt a szüleikről. És ez így is marad számukra, ilyen tisztán, makulátlanul, hiszen egyetlen gyerek sincs a világon, akinek 100, netán 200 szülője lenne. Tündérnek sincs.

A történet bezárással kezdődött és végződött. Ercia és Primusz évtizedes távon át azt vallották egymásnak, hogy örökre – hangsúlyozom: elkövették azt az óriási hibát, hogy úgy állították, örökre – bezárták a másikat szívük legtitkosabb kamráiba, szeretni fogják egymást, kitartanak a sírig, s mivel az emlékek ott repdesnek a világűrben végtelen sóhajok és kéjben úszó nyögések formájában, joggal vélték, hogy a halál után is ott tündököl majd örök szerelmük a sírok fölött. A halmok fölött, amelyek egymástól valószínűleg térben igen távol, a főváros különböző temetőiben nyugszanak majd, s nem is tudják a kis kupacok, hogy közülük van a másikhoz. Mint ahogyan senki sem fogja tudni. Azt mondták tehát, hogy egymás örök szívébe zárták egymást. Ezt a képtelenséget nem minősítem, ők mondták, nem az én butaságom.

És bezárással végződik a történet. De ezt nem árulom el előre. Most annál a bezárásnál tartunk, amely a nyitás. Egy váratlan, nem szándékozott, botrányos lefolyású, válságokkal terhes, szakításokkal sújtott, alig egy és ki tudja még, hány évtizedes kapcsolat, mely két kis méretű mellecske azonnali simogatásával kezdődött mint nyitány, és szinte abban a percben véget is ért, mert Ercia egyáltalán nem akarta megmutatni a melleit senkinek se.

Kagyló az óceánok mélyén. Némán, hallhatatlanul, megállás nélkül teremti az igazgyöngyöt. Elszánt mélytengeri halászok jönnek, megölik, elveszik kincsét és szétszórják a világnak - mert valahogyan meg kell élniük. A kagyló megsemmisül, hogy újratermesse az Úr.

I. KINYÍLIK ÉS BEZÁR

Elege volt abból, hogy ezzel kezdjék. Férjre, biztonságra, gyerekekre, otthonra vágyott a hányattatott gyerek- és ifjúkor 21 éve után, s nem arra, hogy egy szakavatott kéz beszélgetésük 20. percében a pulóver alá varázsolja a ujjait, és érezve a melltartó hiányát – mit érezve!, hisz ez kezdettől nyilvánvaló volt –, a járókelők előtt Ercia testét félig eltakaráó mozdulattal beszéd közben lágyan simogatni kezdte Ercia mellét. A lány számára ez olyan bizarr, ismeretlen és felháborító helyzet volt, hogy szólni sem tudott. Pofon nem vághatta Primuszt, mert akkor mindenki rájuk pillantott volna, és azt látta volna, hogy egy férfi a parkban egy lány mellét simogatja. Hát azt azért nem! Ercia tűrte, ameddig tűrhette – ez sokkal tovább tartott, mint valaha is gondolta –, és pontosan tudta, hogy őt itt most megvizsgálják. Mint valami szakorvos, úgy vesz méretmintát és érzékenységi reflex-próbát Primusz. Itt most édes Ercia az fog eldőlni, hogy lesz-e ebből második találkozás!

A nyitánynak ez a nyílt, zavartalan formája tehát meghökkentette Erciát, el-elsápadt. Azt is tudta azonban, hogy valójában tinédzser korszaka megannyi évében erről álmodott, ilyesmit próbált ki magán, hasonló brutális közeledésekre vágyott, s persze emlékezett rá pontosan, hogy amikor átlépett a 20. éve fölé, mennyire nehezen viselte mamlasz felnőtt, idősebb barátját, aki ezer bókkaal próbálkozott, csak eggyel nem: soha ki nem merte volna mondani, hogy szeretkezzenek, hogy vágyik rá. Hebegett, habogott, majd' megveszett az igyekezettől, de nem merte elszánni magát. Félt, hogy megsérti Erciát. Végül az ilyesmihez egyáltalán nem szokott lánynak kellett javaslatot tennie egy hétvégi panziós kirándulásra, ami olyan gyalázatos lett, hogy Ercia a kétszeri sikertelen próbálkozás után – melyben semmit nem tudott kihúzni mindeddig tapasztaltnak hitt idősebb barátjából – szépen csendesen átfordult a másik oldalára, és csak ebédelni, vacsorázni kelt fel.

Ja, és meginni egy csomó vörösbort. Eddig ez soha nem fordult elő, de az sem, hogy neki, a húsz éves lánynak kelljen szégyenkeznie egy felnőtt férfi gátlásai és talán alkalmatlansága miatt. Haza nem rohanhatott a nagy távolság miatt, felhajtott tehát minden fél nap egy-egy üveg vörösbort, életében először. Ez a hétvégén négy üveget jelentett, és ha nem is a szextől, de valójában mindegy is: végig kellemesen bódult volt.

Most akkor hogyan tolja el magából Primusz, a 20 perce ismerős vagány férfi simogató kezét? Már úgyis beleragadt a pulóverébe, ember nincs, aki onnan kihúzza. Elrendeltetett, gondolta Ercia. Nem érzett már sem haragot, sem méltatlanságot. De örömet és vágyat sem,

mert szemérme azt súgta, hogy ez illetlenség egy nagy parkban fényes nappal, délután ötkor. Már régen hazafelé kellene rázkódnia a villamossal, helyett éppen megadja magát. Mert furcsa dolog történt ebben a pillanatban: ellágyult teste szépen, mikromozdulatokkal elkezdett lefelé csúszni a padon. Észrevehetetlen volt a lazulás lefelé, csak Primusz fogta fel azonnal. És természetesen Ercia is. Nem akarta, hogy így legyen, de már nem tudott uralkodni a helyzeten. Kinyílt mindene. Ezzel ugyan itt és most nem lehetett mit kezdeni, de ami így, ilyen gyorsan és váratlanul kinyílik, az úgy is marad. Lehet, hogy egy életen át...

Krisztus után 1990-91-ben szétesett a világ Magyarországon, belefért egy park életébe, hogy összekuszálja egy lány tisztességét és egekbe kergeti egy férfi érdeklődését, összehúzza életük e napját, s ha ma semmi sem történhet, akkor legalább holnap felpattintja számukra a fedőzárát. Pattog az már most is, de tagadni kell. Nem útszéli kaland ez, nem, nem. Hanem egy díszpark közepéből ered. Avagy nem nagy a különbség útszél és park között, csak az egyik viseltes, a másik úribb? Adjuk meg a módját, várj holnapig Primusz, súgta a józanság a fülébe a csörtetést elviselve.

Az egész csak néhány percig tartott, megszakításokkal. Primusz néha leejtette az ujjait Ercia ölébe, nem is annyira más, mélyebben elrejtett titkok jeleit várva, hanem mert éppen túl közel jött egy idősebb hölgy. Néhány ragyogó kísérlet – nyilvánvaló lélektani és testérzékenységi próba – után Primusz mindent tudott, amire kíváncsi volt. Ercia pedig magához tért ebből a furcsa és váratlan repülésből. Nem is repülés volt ez, csak egy hirtelen felreppenés, ahogyan a galambok odébb ugranak a visítva rájuk rontó kisfiúktól. Felreppent és visszatért a földre, a padra, a maga székényébe.

Mert bizony röstellte magát. Egész neveltetése, a sok rossz, amiben részesült, utcai verések, megaláztatások, elhagyatás, félárvaság mind-mind arra nevelte, hogy ne bízson senkiben, úgyis mindenki a vesztére tör. Megszerzik, megalázzák, ez volt az örökös rémálma olyankor is, amikor kezével magát tette boldoggá. Így sokkal egyszerűbb és bensőségebb volt. És most? Figyelte mohón a férfi okos, világos, imponáló szavait, hallgatta meleg hangját, és ez elegendő lett arra, hogy valaki, akiről 20 perce még nem is hallott, az ő mellbimbói feszségét vizsgálgassa?

Óvatosan lefejtette magáról a férfi kezeit, úgy, mintha hímes tojással bálna. Nem is tehetett másként. Boldog volt, csak nem merte bevallani, még magának sem. Valaki, aki ilyen imponáló, ennyire sokra veszi őt? Meg meri tenni, amire „elődje” egy egész hétvégén sem mert vállalkozni? Hát lehet, hogy ő egy kíváncsi lány, aki iránt vonzódik egy ismeretlen, mégpedig annyira, hogy megkockáztatja a botrányt? Mert bizony az az idős úr imént mintha a botját akarta volna rájuk emelni...

-Mennem kell – mondta egy idő után Ercia. Csendes volt, lágyan, csaknem suttogóan beszélt. -Apu vár, mindig pontosan érek haza.

Primusz igazi úr volt. És okos. Tudta, hogy elment a falig, ha továbblép, beveri a fejét. Beszélt még egy kicsit, mert nagyon is bízott a hangszíneben, meggyőző melegségében. Szót sem ejtett többé testről, mellbimbókról, úgy tette, mintha soha életében nem látott volna ilyesmit. Pedig volt akkora szakértelme, hogy az elmúlt percek pontos felmérése alapján nagyon bőszéges anatómiai leírást adott volna a soha nem látott tényről... és gazdájának lelki állapotairól... de már nem kellett erőlködni. Kezébe érezte a holnapot. És a lány őszinte szeméből kiolvasta a hosszabb jövőt is, ami neki legalábbis hónapokat is jelenthet (többet aligha). Felszabadultan boldog volt belül, szüksége volt valakire, aki csak az övé. Nem osztozik férjekkel, vőlegényekkel, főnökökkel, hanem egységesen és egészben az övé. Kék lett a világ belül. Kint pedig vakítóan sütött a nyár elején olyan selymes napfény. Előzékenyen segítette fel a lányt a villamosra, megbeszélték, hogy holnap ugyanitt, ezen a „történelmi ponton”. Lehetőfinom puszi suttogott még egyszer az arcukon, mintha mindig is egymáshoz tartoztak volna. Ez igen, kösz, élet. Aztán Ercia váratlanul megfordult és fentről leszólt:

-Ne! Ne gyere. Nem jövök. Nem akarok jönni. Soha. - Az ajtó becsukódott. Az öreg villamos nyekkent egyet indulás előtt, mint akinek neheze esik már minden, aztán Ercia más irányba bámuló tekintetével mégis elkezdett távolodni a buta képbe meredt Primusztól. A villamos gyorsult, mint aki sunyin beavatkozik, és védelmet akar nyújtani egy védtelen lánynak. Csörömpölt, rázkódott, és port kavart a sínek közül Primusz arcába.

A férfi legyintett egyet. Vigaszra vágyott. Ha ennyi, hát rendben, veszített egy fél órát az életéből. Elővette a mobilját, és elkezdte tárcsázni Annust (több Anna mellett ő volt a Pető), a mindig szabad – szabadnak született! - lányt, aki egyedül élt, bármikor fogadta őt. A számsor végén megállt az ujjá, mégsem nyomta le az indító gombot. Felderült, mint a szivárvány a zápor után, vidáman és felragyogva. Hát dehogy! Meglátogatja a kis buksikat, Heroldot és Alinkát. Fél éve váltak el, s mivel mindez nagyon szépen és békében történt, nem kellett külön engedélyt kérnie az anyjuktól. Herold már nagy volt, hamarosan óvodába megy, alig várja az őszt, Alinka is elmúlt két éves, nemrég még topogott, most messziről száguld az apja nyakába. Ercia arcát eltakarta a por és a messzeség.

...

-Édes kislányom! Megismersz még?

-Tégegy nem, apa, de a cokit igeny! - nevetett fel Alinka, apja sűrű sötétbarna haját rángatva.

-Nem neked hoztam, hanem Heroldnak!

-Hejold nem kéj! Nekem adta elője!

Herold már régen majszolta, amit Alinkának adott előre, ha adta volna. Szorosan fogta apja nadrágját.

-Ugye, ma itt maradsz velünk, apa?

-Nem, kisfiam, ma se és máskor se. Tudod, ezt már megbeszéltük felnőttesen. Ti jöttök hozzám. Hétvégén is együtt megyünk a Balcsira.

-Anya is jön?

-Ha akar, persze.

Anya persze nem akart, sem most, sem soha az életben már. Valamikor abba kell hagyni, ha már úgy alakult, hogy helyesebb volt elválni. Elhitte Primusz minden fogadkozását, hogy többé más nőre nem akar nézni – mármint úgy, velősen –, de ennek már nem volt semmi jelentősége. Házasságuk utolsó két évében sem volt, ezt csak később tudta meg egy elhagyott és emiatt erősen sértett Primusz-kedvenctől, most pedig teljesen értelmetlen a kérdés maga is. Soha nem akarna hozzábújni, még a gyerekek kedvéért sem.

-Látniuk kellene a kicsiknek, hogy szeretik egymást a szüleik – szokta mondani Primusz, és hihető-e vagy sem, mindig teljes meggyőződéssel taglalta ezt, néha túlságosan is hosszasan.

-Úgy fognak élni, ahogyan és amit látnak maguk körül!

-Ebben igazad van. Szerencsére nem látták a nőidet! Így aztán úgy remélhetőleg nem fognak élni. - Virág szavaiban csipetnyi harag vagy csipkelődés sem volt. Nála türelmesebb nőt aligha találni. Primusz annak idején, mikor még volt becsülete, mindig nevetve idézte neki Karinthy Frigyes, miszerint türelem rózsát terem – egyebet sem. Aztán amikor elszállt a becsület, elhagyta ezt, cinikus lett volna. A becsület pedig töredék pillanat alatt múlt el. Virág kapott valakitől két fotót egy feladó nélküli borítékban, véletlenül éppen Primusz előtt bontotta fel. Férje oda se nézett éppen, Herolddal játszadozott. Virág szótlanul nyújtotta át fotókat, amiket előtte jó alaposan megnézett. Telitalálat volt, bár nyilván sokszorosan nagyító lencsével készült a távolból. Ki engedné meg, hogy a tó homokpartján, a nádas szélén, s bár senkitől meg sem közelíthető biztonságban, mégis a Nap alatt eget verő szexbe és egymásba bonyolódjon egy nő és egy férfi? A másik, a fő részletében kinagyított fotón minden kétséget kizáróan Primusz volt felül, imponáló dinamizmussal. Fotón, állóképen ritkán fordul elő, de ez esetben tisztán hallatszott önelégült hörgése.

És akkor ott, a némaságban Virág visszakérte a fotót. Primusz némán révedt maga elé.

-Holnap?

-Azt hiszem.

-Te vagy én?

-Tied a jog, te vagy a nő. De a fotót nem kell mellékelned, el fogom ismerni – azt fogom hazudni – a bíróságon, hogy már régen megszűnt közöttünk a házastársi viszony. Szórád Sabján jó lesz közös ügyvédnek? - utalt Primusz száraz hangon régi barátjukra.

-És Köves Pali közös tanúnak. Ez a feltételem. Másnak nem akarom kiteregetni a szennyesűnket. - Virággal egyetértve Primusz bólintott. Tehette, az ő szennyezőse bűzlött ott, Virágnak akár meg is köszönhetné egy életre, hogy segít kimosni...

Békében élnek, míg meg nem halnak, de belehalnának, ha egyszer el kellene tölteniük egy közös viharos éjszakát. Virág halna bele, pontosítva, Primusz nagyon élvezné. De halott nővel hogyan? Ő se képes mindenre...

-Kicsi Heroldom, nem, nem. Nem megyünk együtt, elmagyaráztam már. Mi mindig együtt leszünk, te, Alinka és én, de apa és én már nem. Tudod, hogy szeretünk téged, ő is, én is, ez a lényeg. - Herold száján már a füléig kenődött a csoki, Alinka csak ezt látta, a sajátját nem. Anyja mondatából egy szót se értett, főállásban nevetett Herold maszatos képén.

Primuszt ma két pofon érte. Az egyiket megkapja mindig, amikor szeretné együtt látni régi családját, legalábbis hétvégi kiránduláson. A másikat pedig magának kente le, de ez nem fájt annyira, elvitte a villamos.

...

Aznap este betódult vele a lakásába a magány. Az ajtónál hatalmába kerítette, a konyhában elvette az étvágyát, a számítógépre – magányának biztos ellenszerére – most rá se bírt nézni. Régi szép idők, mikor még le lehetett nyelni egy-egy nagy pohár valamit. Kettőt, tizenet. Mióta akkor meglátta Virág kezében a fotókat, egyetlen kortyot sem ivott. Sokba került neki a múlt. Annál a bizonyos tóparti jelenetnél is erősen kapatos volt. Egyrészt soha nem tett volna ilyesmit színjőzanul, másrészt ha tette volna – mert persze hogy tette –, akkor is mindig megvolt benne a folyamatosan figyelő ösztön, az éberségnek és a szexuális távolságtartásnak az a biztos keveréke, amellyel a csúcson a csillagokba szállva is képes volt körülnézni, látni, észlelni, mi történik körülötte. Behunyta szemmel is észlelte volna a veszélyt, az idegen, figyelő tekinteteket, ebben a drámaira fordult helyzetben azonban akkor, piásan azt sem tudta, hogy a környéken lehet valaki. Letette a poharat örökre...

-Nem baj, hogy hívlak? - szólt bele a telefonba, amelyen legalább fél óra habozás után mert tárcsázni. Olyan fásult volt, hogy nem érdekelt a következő nagy pofon, legalább elintézte ma mindent.

Nem lehetett túl nagy a baj, mert senki nem szólt bele a másik oldalon.

-Kérlek, ne haragudj. Ilyen vagyok. Szeretem megmutatni, ha valamit szeretek. - Majdnem

felvihogott, csak a halotti telefoncsend fékezte meg. Megmutatni? Mijét is akarja ő megmutatni? Világossá vált, hogy nincs arra a valamijére nincs szükség. De nem is arra gondolt! Azt már kizárhatja. A lány iránti vágyakozását mutatná meg. Kár, hogy el sem mondhatja.

-Jó, rendben, bocs, hogy zavartalak, csak ezt akartam mondani.

-Jó volt. Nagyon különös volt és jó.

Primusz hátranézett, hogy ki beszél hozzá. Csengett a füle?

-Csak az a baj, hogy véget ért.

A szíve kiugrott a torkán. Ez a lány, suttogó hang kihez beszél?

-Te bocsáss meg nekem. Én meg ilyen vagyok. Ijedős. Félek, mindig, mindenkitől. Tőled is. Most is.

Primusz egész ösztönrendszere azonnal berendezkedett az új feladatra. Magányát a hősie és férfiás végvári vitéz támadásra és védekezésre egyaránt alkalmas lelki ereje váltotta fel.

-Még mindig itt érzem a kezedet. - Hihetőnek tűnt a lány visszafogott hangja.

-Hol?

-Hát itt. Nem látod?

A bűgő női hangszínre Primusz egész alkata összerendeződött, csatára készen állt.

-De, látom, Tényleg, ott van. Elvegyem?

-Ne, majd én. De most még ne, csak ha majd elalszom.

-A pulóver még rajtad van?

-Nem, már levetkőztem fekvéshez.

-Ezt most nem bírom ki. Nem vagyok rá képes.

-Én sem. Bírd ki, hátha megjön a jutalma.

-Akkor holnap?

-Ugyanott, és siess – suttogta a lány, ibolyakék hang. - És te bocsáss meg. Mire hazaértem, tudtam, hogy nem apunál kellene lennem, hanem valahol veled. De vigyázz! Nem az ágyban! Csak valahol. Egyszerűen, sétálva, vacsorázva, és szeretném hallani a hangodat sokáig. A kezemet megfoghatod, de mást nem.

-Akkor most, most rögtön meg kell állnunk. Ezt én soha nem ígérhetem meg neked. - Primusz hangja óvatos volt ugyan, távolról sem deklaratív, de világos és szépen tagolt. -Ha megtenném, ha kijelenteném, hogy nem, nem érek hozzád úgy, mint férfi, azt jelentené, hogy közömbös vagy nekem. Ha eljössz, egész természetteddel gyere. Egyes részeit már ismerem, és nem szeretném nélkülözni a velük való szoros barátságot.

-Mi ez a választékos szöveg? A testemre gondolsz, nem?

-Igen.

-Az mindig velem van – a lány most először vidáman és őszintén felkacagott. -De az az enyém, és nem a tied.

-Cserét ajánlok majd, de még gondolkodnom kell a mikéntjén. A csere lényege, hogy én is neked adom az enyémet.

-Honnan tudod, hogy kell nekem?

-Ha nem kell, ne is találkozzunk – ez most iszonyú vakmerő blöffölés volt Primusz részéről, mert valójában már hosszú percek óta itt látta a lányt a szobájában, fesztelenül és ruhátlanul –, mert egyet tudnod kell: semmit sem kérek, amit nem adok, és semmit sem fogadok el, amit nem adhatok.

-Te alkusz vagy?

-Nem, dehogy. Közvetítő. Közvetítem magamat neked.

-Várj, várj. Tudod, miért beszélgetünk? Hogy miért szóltam bele egyáltalán a telefonba? Pedig elhatároztam, hogy soha nem akarok egy szót se veled. Tudod, miért?

Primusz tudta. És azt is, hogy rendben. Már minden rendben van.

-Azért, mert te olyan átkozottul őszinte vagy. Én még soha nem beszélgettem így valakivel. Azt mondod, amit gondolsz, a legegyszerűbben mondod, és minden mondatod olyan, mint-ha már tennéd is.

Igen. Éppen ezt tudta Primusz. Örömmel, szinte kéjelegve hallotta azt most Erciától, amit az elmúlt évtizedben annyi nőtől, beleértve a feleségét is a váláshoz vezető jelenet előtt mindig. Őszinte volt, egyenes és egyszerű. Ő régóta úgy gondolta, hogy igaz és okos ember, de mivel ezt még senki sem mondta ki rá, várt a megfogalmazással. Azt már sok tapasztalatból és őszintén kimondott suttogó szóból felfogta, hogy a nők rajonganak ezért a tulajdonságáért. Miért vajon? Mert mindenki hazudik nekik, mert ámítják és áltatják őket? Vagy egyszerűen csak szeretnek mellébeszélni az emberek? - hazudozni, mert úgy könnyebb?

-Senkinek sem engedtem volna meg, nemhogy 20 perc után, de két év után sem, hogy egy parkban a pulóverem alá nyúljon – lassan és szelíden szólt Ercia telefonhangja –, de utólag rájöttem, hogy neked mégis miért, és hogy miért nem vágtalak pofon, miért hagytam és élveztem is egy picit... mert őszinte voltál. Éreztem, hogy ez te vagy. Ennyi vagy, ez vagy, és a kezeid, az ujjaid ugyanazt mondják, mint a nyelved.

-A nyelvem azért bőbeszédűbb az ujjaimnál – kacagott fel Primusz. -Bár ki tudja? A puding próbája az evés. Hamm!

-Találkozzunk? - Ercia kétséget sem hagyott szándéka iránt.

-Miért? Nem vagy itt?

-De, már ott vagyok.

-Akkor holnap a parkban.

-De feszes blúz lesz rajtam, nem tudsz vele semmit kezdeni. Most akkor jöjjenek vagy ne?

-Hogy a villamosról visszaszólj? - Primusz hangjában a kötekedés helyett szeretet csendült

-Nem! Egy dolgot ígérek. Soha többé.

-Mit soha többé?

-Soha többé nem hagylak ott faképnél. Ha ezt nem fogadtam volna meg ma este vetkőzés közben, akkor fel sem vettem volna a telefont.

-Miért én hívtalak először, és nem te engem? Ha tényleg akartál?

-Mert éppen megelőztél. Holnap, egy tágabb pulóverben. Az előbb szűk blúzt mondtam? Nem, bocs, lázbeszéd volt.

-Melyik? A tág vagy a szűk?

Ahogy Primusz letette a telefont, csendben odalépett a magányhoz, és iszonyatos erővel szétrúgta a fenekét, majd kinyitotta az ajtót, és kivágta a hegy oldalába. Kinyitotta az ablakot, meleg esti levegő csapódott be.

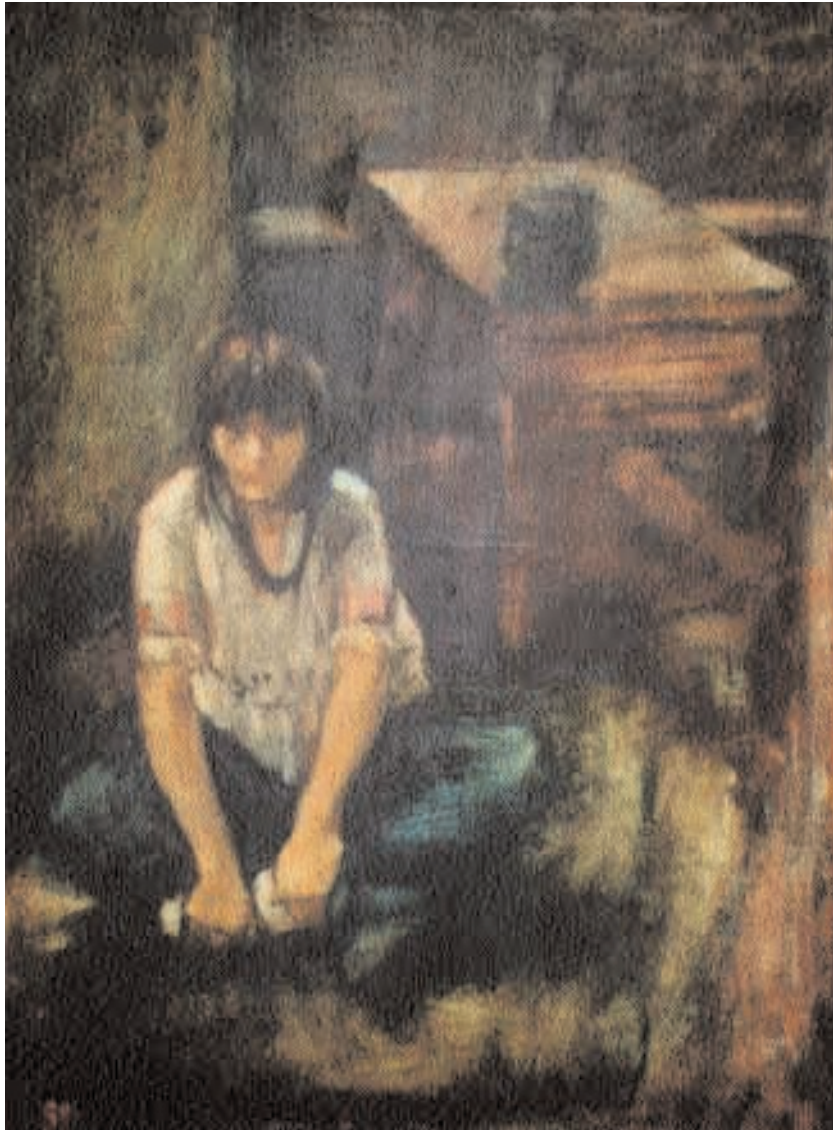
-Primus inter pares. Primusz inter Ercia, hallod, öcsi, Primusz Ercia között! - szólt oda a szellőnek, aki értetlenül susogott tovább. - Ercia combjai között, nem érted? - Érezte, hogy most tényleg ő a legjobb. A szellő ezt sem értette, elment fújdogálni más, még jeges-üres szobákba, mert látta, hogy ennek az önbizalomtól harsogó hapsinak órá már nincs szüksége. 15 kilométer volt a távolság kettőjük lakása között, de ez nem zavarta Primuszt abban, hogy kihajoljon az ablakán, benézzen Ercia szobájába, majd jobb kezével nagyon kedvesen a bal vállán veregesse saját magát. Ettől a váratlan érintéstől a kulcscsontja alatt 20 centivel a kamrákból véráztatta öröm áramlott szét minden irányban, s férfiasságának bizonyítékában hosszasan bent ragadt, dagadt. Nem is sejtette, mennyire felgyorsulnak az események.

...

Mester úr egyáltalán nem volt úr, csak az utóbbi évben szokta meg, hogy az utcaseprő is az, vagyis nincs jelentősége. Amíg azt hitte, hogy ez a megszólítás különös súllyal bír, hal-kan elhárította. Úr, én? Ne mondja már? Mióta úr a vasutas? Aztán Magyarország másik kilenc és félmillió emberével együtt begyakorolta ő is. Kimondani ugyan nagyon neheze-e esett, de legalább nem motyogott, ha az ő neve elé tették. Kislánya mindig ugratta:

-Apu úr! Hajnalban, ha elmész, kérlek, ne csoszogj, és hagyd az ajtót nyitva, nyár van, nyikorgásra ébredni ki szeret?

-Hát én! Én szeretlek! - és nyomott egy barackot a lánya fejére. Ósdi dolog volt ez a barack egy 21 éves ifjú hölgy buksiján, de kettőjük között maradt, ember nem volt, aki ezt látta. Ők viszont nagyon szerették, összekötötte őket az esti barack és a homlokra helyezett puszi.

Ercia legalább egy évtizede arra vár, hogy anyai áldás is jöhessen egy este majd, de látszik: ez már álom marad. Az anyja elment, szó nélkül, és azt sem tudják, él-e, hal-e. Rendőrségre nem megy az egyszerű ember, mert csak baja lesz belőle, főleg, ha tudja, hogy persze, él a felesége. Mással. 10 éve már, és ez nem fog változni. Mester Laci - ahogyan macskós természete miatt a többiek becézik: a mestergerenda – egyetlen értelem vezénylete alatt él: fel fogja nevelni a lányát, nagy embernek, bármi lehet belőle, az érettségét jelessel végezte. Pénzüik ugyan nem maradt az egyetemi tanulásra, de eljön még annak is az ideje. Olyan szorgalmas lány Ercia, hogy az egész utca minden gyereke bámulja.

-A járásodat. Azt. Azt bámulja! - mondja néha dühösen (és féltékenyen) az apja, ha Ercia hihetetlen vékony derekát és bámulatosan szép kerek fenekét ringatni kezdi járás közben a többi lány bosszantására. Így fizet vissza a gyerekkori csúfolódásokért. És igaz. A szorgalma kiemelte őt a többiek közül. Zokszó nélkül vállalta, hogy titkárnőnek szegődik az egyik szállítmányozási céghez. Mindent bepótol egyszer. Csak az anyját nem. De még őt is. Különb lesz nála, százszor is. A gyerekeit soha el nem hagyja, akkor se, ha belehal.

-Apu uram! Nem zavar téged, a nyilván jeles urat, hogy gerendának csúfolnak?

-Kislányom! Tízszer inkább gerenda, mint úr. Tudod te, hogy a házak összeomlanának, ha a gerendájuk nem bírná? Hogy fel se lehetne építeni a hidakat, a bányák tárnáit, és gerenda minden tengely az autókban, a mozdonyainkban, csak éppen másnak hívják. Lehet, hogy én vagyok a legfontosabb, nem?

-De igen, apu. És tudod vagy se, én érted fogok tanulni, ha egyszer lesz rá erőm. Meg anyuért. Hogy ne lehessen olyan gyökértelen, mint ő, olyan kivetett, akinek mindegy, mi van velünk. Az ilyen emberrel az a baj, hogy semminek tekinti önmagát. És én ettől nagyon félnék. Félek is. Mintha itt volna bennem állandóan ez az érzés: hogy kicsi vagyok, bármit teszek. - Ercia idegennek és megbízhatatlannak érezte a saját hangját és amit mondott vele. Ő, tanulni? Még álmodni sem mert róla soha, nemhogy tervezgetni. Hiába nőtt elég nagyra – sudárra –, kisebbségi érzés gyötri, s ez így is marad, oka van, marad az is. Anya nélkül egy lány?

-Mindnyájan így vagyunk ezzel, Erciám. Azt hiszed, hogy én nem rezzenek össze, ha a művezető hangosabban szól rám? Legszívesebben agyonütném ott helyben, de... ő is régi pártember, ezeket nem lehet bántani, mert egy helyett tíz támad rád majd. Hozták magukkal az összefogást a hatalmi évekből, és minden reflexük a parancsolgatásról szól. De legalább azt tudjam, hogy ha a gerenda összeroppan, rájuk omlik minden.

-Közgazdász leszek egyszer. Az egy kicsit mérnök is, gazda is, az ember a célja, hogy az jobban dolgozhasson és élhessen, és mindent ki tud számolni, meg tud tervezni előre. És én

annyira szeretem a matekot. Az egy tiszta helyzet, soha nem lehet benne tévedni. Vagy tudod, vagy nem. Ha közgazdász lehetnék, fekete-fehéren ki tudnám kalkulálni a szebb jövőt. - Ercia mindvégig mereven és fásultan bámult ki az ablakon.

-Te a jövőt? Senki nem tudja. Az Isten se. Az ember pedig? Arra született, egész élete arról szól, hogy kijavítsa a hibákat, amiket saját maga előidézt. Tudod, anyád miért hagyott itt bennünket? Mert szégyellte, hogy lakatos vagyok a vasúton és mindig olajos a kezem. Erre elment valakivel, akit alig ismert. Szerette? A fenét. Engem nem szeretett! És ez elég volt arra, hogy felrúgjon mindent. Annyit tudok róla, hogy nem lett már gyereke. És hiába van, nincs neki. Mert azt, amit kapott a sorstól, téged, nem tudta megbecsülni. Kislányom, csak le kell hajolnunk a szépért, ott van minden ponton. De aki rugdosni akar, az nem hajol le. Aztán meg majd őt rugdossa az élet.

-Apu! Te szeretnél valakit, akit nem is ismersz?

-Hogyan szerethetnék? Már azt se merem, akit ismerek. Nem véletlenül maradtam itt magamra már egy évtizede.

-Mert te nem tudod, mi a szerelem, apu, vagy már elfelejtetted. Én lehet, hogy szeretek valakit, pedig szinte nem is láttam.

-Butuskám! Te nem őt szereted, hanem a magad hiányát. Valami hiányzik és beleálmodod az ismeretlenbe. De ő nem az, ez csak a te álmod, a vágyad. Ne benne érd el, hanem magadban.

-Te ezt nem érted. Mi vagyok én magamban? Az, ami te. Robotgép. Ha érnék is valamit, azt csak másban tudom kifejezni. Valakiben, akit erre felkínál a sors.

-A sors te vagy. Nincs másik. Kövesd a sajátodat, ne másét, mert az úgyis elhagy.

-Apu, apu! Maradj csak lakatosnak úr helyett – nevetett fel Ercia. - Már nem is merem mondani, hogy én nem is valakit szeretek, hanem a hangját. Ahogy szól hozzám.

-Hát akkor hallgass inkább rádiót, abban sokféle hang van, és biztos nem fogsz csalódni. Mi az, te pacsirtát találtál?

-Még nem találtam meg. Még csak rajzolgatom magamnak. De már szállok vele a magasban.

-Pacsirta a magasban!? Láttál te már ilyent? Dehogy merészkednek oda. Ott a sasok prédája lennének azonnal. Itt csicseregnek nekünk, az ablak alatt.

Ercia kinézett az ablakon és 15 kilométerre elhangzó, képzelt hangon énekelni kezdett a kis madár vidám nyelven. Hol vannak itt sasok, apukám?!

...

Reszketett, mint a nyárfalevél, mikor beléptek Primusz lakásába. Bár hallotta az első

bemutatkozásnál a férfi családnevét, elment a füle mellett a nagy izgalomban. Lajtai Primusz építész, ez állt a névjegytáblán. A parkba pontosan érkeztek, s az izgatottság már akkor ott dobolt közöttük. Lajtai uram tettette ugyan a derűt és a nyugalmat, de valójában ő volt nagyobb bajban. A tegnapi vegyes érzések – melljáték és poros villamos – után nem volt biztos abban, hogy megtalálta legfontosabb kívánságát: a nyugalmat. Ercia viszont teljesen biztos volt abban, hogy ő nem találta meg. Szerepjáték kezdődött. Ki miben hat a másikra? Valójában mindig ugyanaz a kérdés: ki az erősebb?

-Megbocsátottál? - kérdezte Primusz még a parkban.

-Igen, teljesen. Értem, miért tetted. Mert neked fontos volt. Megértem.

-Ilyen egyszerű?

-Nem, dehogy, sőt, azt hiszem, nagyon is komplikált.

-Mi?

-Megkérdezhetnél volna előtte, hogy én mit szólok ahhoz, ha egy férfi világos nappal a mellemet szeretgeti.

-Nemet mondtál volna.

-Még szép!

-És én fél óra múlva unottan búcsút vettem volna tőled.

-Tudom.

-Akkor?

-Akkor tehát így volt jó. - Ercia bátortalanul nevetett egy picit. -Legalább megtanultam egy új érzést. Hogy akkor is történhetnek fontos dolgok, ha éppen az ellenkezőjét szeretném. Most nem lennék itt, ha át nem lépsz minden korlátot. De te átléptél, és ami ennél sokkal fontosabb, meggyőztél róla, hogy te ilyen vagy, és ilyen is leszel mindig. Minden kétséget kizáróan tudni fogom, mit akarsz, mit szeretnél, és így eldönthetem habozás nélkül, hogy én mire mondok igent, nemet. Ez nagyon hiányzik az életemből. Mindig csak sodródok, megfelelek, s azt sem tudom, miért.

-Kipróbáljuk?

-Kezdd!

-Eljössz ma hozzám, egész este, sőt éjszakára is, ha lehet?

-Nevezzük meg a dolgokat a te nyelveden, úgy jobban tudok válaszolni. Mert ha így teszed fel, éjszakára biztosan nem, apám mellett a helyem, mi így élünk. Ha pedig csak estére, az vacsorát is jelenhetne, vagy zöld teát. De te nem ezt akarod kérdezni, hanem hogy lefekszem-e ma veled.

-Pontosan.

-Akkor miért nem ezt kérdezted?

-Mert nemet mondtál volna.

-Nem értem. Most te az én fejemmel gondolkodsz?

Primusz kezdte érezni, hogy emberére akadt. Ez a lány talán egy őstehetség. Tegnap még félénk, bizonytalan kis nyuszinak tűnt, ma meg az ő tiszta logikájával kezeli a világot?

-Nos, Ercia, mondok én önnek valamit – s Primusz mosolyogva Ercia elé térdelt az apró kövekre. - Megtennéd azt az iszonyatos gyönyörű, szívet melengető dolgot, hogy ma eljössz hozzám és lefekszel velem?

-Igen. De vigyázol rám?

-Mindig. Ne félj. Nagyon vigyázok rád, azt hiszem, kincset találtam.

Ercia mégis reszketett, még itt a fotelban is. Soha, de soha, soha nem gondolta volna, hogy valakivel kétszer fél órai ismeretség után védtelenül be lesz zárva egy szobába, mégpedig saját akaratából. De most se látta másként, itt kell lennie. A „vigyázok” rád úgy, olyan őszintén és megbízhatóan hangzott Primusz szájából, mintha a pap előtt mondta volna a boldogító Igent. Hogy kincs lenne, az nem érdekelte, a bókokat mindig elosztotta hárommal, de megértette, hogy nem kell soha félnie Primusztól. Ha azt mondja, kedveli, elhiszi neki, ha azt netán, hogy szereti, szintén, s ha egyszer azt közli, hogy vége, hagyják abba, azt is. Mert a legfőbb, hogy hinni akar, hinni fog és tud hinni Primusznak. Ezen a hangon, ezekkel a szemekkel nem lehet hazudni. És ez a világ oly' iszonyúan csalárd, kétszínű, hogy kell egy biztos pont.

Primusz közben nyugodt tempóban megágyazott. Odalépett Erciához, és lassan, kizárólag a lány szemébe nézve, elkezdte kigombolni a blúzáét. Amikor gyengéden lehúzta róla, Ercia is lágyan a kezébe vette a teendőket, s ez oly csodálatos könnyedséggel és viszonyossággal ment, hogy a következő másfél órában csak néha nyílt lehetőség levegővételre – az is ámulattal volt tele. Otthon voltak egymásban. Így lett Primusz építészhez méltó szép lakása Ercia temploma hetente kétszer, a hely, ahova gyónni és áldozni jár, s ahol megszabadul mindentől, ami bűn – mert a bűn, amelyet elkövettek, oly erejű feloldozás volt, hogy maximum három napig lehetett kibírni a következő ostyavételig. Nyárelőből vénasszonyok nyara lett...

Csak ne, csak ne, csak nehogy gyerek legyen belőle – ez volt az egyetlen, minden mozgásukban benne rejlő óvatosság, de ez ellen az élet annyi megoldást talált ki férfi és nő között, hogy valójában sose féltek tőle igazán. Minden más korlátlanul áradt szét közöttük. Ercia gyér szerelmi előélete, inkább zavaró, mint élvezetes emlékei helyébe belépett a mohóság és a csoda. Nem lehetett megállítani többé. Annyi lánykori megaláztatás után nővé nyílt ki, valaki, egy igazi férfi szeretett nőjévé, aki születése óta tartó tulajdonságaként

mindig többet akart adni, mint amennyit kap. Primuszra életében nem áradt ennyi testi áldás percenként.

-És a vörösborom? - kérdezte széttárt... hhhmmm, mondjuk... kezekkel a szünetekben Ercia. Nem vitás, nagyon kimerülhetett az előző felvonásban, mert jókora adagokkal ösztönözte magát a következő támadásra. Primusz értette is, meg nem is. De egyetlen szava sem lehetett, legalább egy kemény évtizeden keresztül maga is borokkal állította magát ismételt csatasorba. Ercia ilyenkor, a második, harmadik vörösbor kúra után lett teljes. Levetette minden gátlását, és olyanokat művelt Primusszal, amire utóbbi igen, előbbi azonban még álmában sem látott példát. Ercia a vadvilágból, az elmúlt százezer évek génjeiből előteremtette azt, amit a ma embere könyvekből és filmekből szeretne megtanulni. Ember nincs, aki az utcán őt, az egyszerűen öltöző, átlagos kinézetű, a tömegben elvesző lányt látva valaha is feltételezné, hogy létezik a rejtett művészeteknek olyan foka, amilyent csak erre született kiválasztottak képesek kirobbantani magukból.

-Kincsvadász vagyok – gondolta Primusz magában –, aranymosó és gyémántbányász egyszerre. Azt azonban tudta, hogy ezt soha nem mondaná Ercia szemébe. Nem, nem, maradjon ez az ő titka. Úgy vélte, a lányt nem szabad zavarba hozni ilyen dicsérettel. Tegye, amit tud. De persze nem így történt.

-Kicsi... mondhatom, hogy Kicsi? Nem? Látom a szemedben, hogy nem. Jól van. Kicsim, figyelj. Te lehet, hogy nem tudod, s ha nem, halljad tőlem, akár tetszik, akár nem. Fogalmam sincs, kivel voltál eddig, s mi történt, mi nem, s hogy milyen könyveket olvastál, betegre nézted-e magadat pornográf filmekben...

-... bocsáss meg, mit mondasz?! Mi van?! - Ercia hangja most volt először számonkérő.

-.... jó, jó. Elnézést, úgyse ezt akartam mondani. Amit te... ahogyan te, amit te nekem, pontosabban velem... Kicsi, kérlek, hallgass végig (Primusz pontosan értette Ercia elhárító mozdulatát, jobb lett volna itt megállnia, de már beindult a szógyár), te olyan elképesztően érzéki, szétvetően forró és minden fantáziát felülmúló... honnan...

Ercia szeme összeszűkült.

-Bocsáss meg Primusz, az elvem, hogy mindenki azt mondhatja és úgy, ahogyan tudja. De ha még egyszer szeretnél velem úgy, pontosan úgy és még szebben együtt lenni, mint ma és eddig, akkor kérlek, ki ne ejtsd a szádon ezt, amit most. Nem vagyok én masina, ami jól működik és megolajozzuk, megveregetjük. Ez NEM beszédtema. Ne vetköztesd le csupaszra azt, ami az ágyban történik. Az nekem – Ercia a falat bámulta, hogy mit mondjon röviden és világosan – az nekem misztikum. Nem fejthető meg, nem szabad fecsegni róla, mert akkor elveszik, tárgy lesz, amit vizsgálgatunk. De én nem fogom.

Primusz megleengette képzeletbeli kalapját. Igen! Most legyőzték. Egy ártatlan szemű, halkan suttogó, levegőt is bátortalanul vevő lány legyőzte. Mert olyan ősi az érzésvilága, mint még senkié eddig. Nőivel szívesen elemezgették általában, hogy mit hogyan kellene jobban, keményebben, mit ne vagy alig, s megdicsérték egymást, ha volt miért. S idejön ez a világvégi lány, és azt mondja, hogy mindaz az állatian nemes odaadás, amiben általa részesülnek, maradjon kimondatlan titok.

-Kicsim.

Legalább ezt a szót szerette volna megtartani Primusz. Mire magához tért, riadtan emlékezett vissza, hogy bár tilos, közben százszor is kimondta. Mester Ercia. Kicsim.

...

-Kapcsolhatom? - kérdezte a recepciós hölgy, miután tisztázta Primusszal, hogy fogadja a külföldi hívást. Rendes téli szabadságát töltötte egyedül a hegyekben. Talán akkor se hozta volna magával új barátnőjét, ha azt elengedték volna a munkahelyéről. Egyedüllétre vágyott néha, hogy összeegyeztesse magában céljait, elvált családként élő gyermekeit és magánéletét, amelyet korábban mindig alaposan, hölgyekkel így-úgy körbeágyazva élvezhetővé tett ezeken a kiruccanásokon, most azonban nem vágyott új nőkre.

A telefonvonal másik végén Ercia. Elmarad a halk de érzéki üdvözlés. Csend, amelyet Primusz nem tud megtörni. Szinte kábultan hallgatja az első szavakat:

-Koppenhágából beszélek. Ne haragudj.

-Mi dolgod neked Dániában? Soha nem mondtad, hogy a céged ki szokott küldeni külföldre.

-Nem ők küldtek. - Csend.

Primusz leült. Még nem vette észre, de valamiért megremegett a kezében a kagyló.

-Viccelsz? Ugye innen beszélsz a portáról? - Primusz mindig is szerette a kellemes, váratlan helyzeteket, rendszeresen aranyos, mókás tréfákkal szokta felvidítani új barátnőjét is.

-Tegnap óta Koppenhágában vagyok. De holnap már indulok haza.

-Ercia? Most én veled beszélgetek? Bizonyítsd be. Mondd ki a nevemet.

-Kérlek, most az egyszer ne viccelj. Nagyon komolyan beszélek. Itt vagyok három napra.

-Dániai turizmus az én magyar hegyeim miatt? Így reagáltál arra, hogy nem hívtalak? Elmagyaráztam, hogy 10 éve minden karácsony előtt eltűnök egy hétre, ez, csak ennyi az enyém egy évből. És megértetted.

-Dehogya, nem erről van szó.

-Beszélj Ercia, mert a frászt hozod rám.

-Tudom. És már nem akarok beszélni. Mert tudom, hogy vége.

-Minek?

-Neked és nekem.

-Mit beszélsz!? - csattant fel dühösen Primusz.

-Nem egymagam vagyok itt. Egyedül jöttem, de nem vagyok egyedül.

Ha agyonverték volna Primuszt, akkor sem értette volna, mit hall.

-És elfogadom, hogy nem akarsz többé látni – Ercia hangja olyan semleges volt, mint a semmi.

-Ercia! Berúgtál ismét? Honnan beszélsz?

-Koppenhágából, egy szállodából. Kasper éppen kiment a városba. De hamarosan jön.

Hogy az a kutya..., micsoda..., mi van?! - ezt akarta ordítani Primusz, mert hirtelen nagyon világos lett benne az eddigi sötétség helyén.

-Mit gajdolsz? - szó nem volt már kedves udvariaskodásról, előbújt belőle a vad, haragos ember, amit eddig nem volt oka felmutatni a lánynak. - Mi a fenét nyekeregsz?

A vonal másik végén csönd. Hosszan tartó, kínos némaság.

-Megértetek mindent, kérlek, ne haragudj.

-Ercia. Ha most nem mondd meg, mi a fene történik itt, a szemem elé ne merj kerülni, mert szétcsaplak.

-Nem lesz rá alkalmad. Megértem, hogy nem találkozunk.

-Mit csinálsz ott, a mocskos életbe!?

-Kasper régi ismerősöm, még jóval előtted. Szoros volt a kapcsolatunk, de nagyon gyér, mert ő itt él, dán. Évente háromszor eljött hozzám Magyarországra, és akkor együtt voltunk néhány napig. És most küldött egy repülőjegyet, hogy utazzak ki hozzá, most először én. És mivel te nem voltál, repülőre szálltam és itt vagyok.

Primusz kifújta magából az összes levegőt, ami élete során belé szorult. Már nem volt dühös. Falfehéren nézett maga elé, és félig megállt a szíve. Mikor aztán újra levegőt vett, beindult újra a vérkeringés.

-Te egy régi ismerősséddel hanteregsz? Szó nélkül lelépsz ilyen fél év után, ami mögöttünk van? Fizet érte?

Kattanás. Most a szíve másik fele állt le. Primusz nem szokta meg, hogy beszél, és leteszi a telefont, ő sem szokta. Megfordult, kinézett az ablakon a havas hegygerincekre. A gyerekeire gondolt. Egész életére, ami egyetlen felfordult káosszá vált benne hirtelen. Volt feleségére és arra, milyen mocskos módon verte át. Mint most őt a szerelme? Szerelme? A kis hülye csaja.

Szerelme? Egy jellemtelen... húúú, hogy is fejezzem ki, egy jellemtelen kurva? De nem,

ez nem jó. Nem hordhatja le a saját nőjét, aki olyan boldoggá tette fél éven át... van értelme a jelzőnek? Ki irányítja a sorsot, hogy valamely régi tettéért most így bünteti őt? Sunyi kis sors, mi közöd hozzá? -Takarodj! - ezt a sorsnak és a véletlenül félretett telefonkagylónak ordította Primusz. Bement a fürdőszobába, ivott lassan, kortyonként vagy két liter vizet, és belebámult a tükörbe. Színtelen szemeket, kifejezéstelen arcot, lecsüngő szájszélét észlelt. Vizenyősnek látta magát. Visszament a szobába, leült az ágy szélére, később elterült és bámulta a plafont. Nem volt igazságtalan fajta. Eszébe jutottak azok a nők, akik tudták róla, hogy számtalan más barátnője is van párhuzamosan. Mit érezhettek? Ugyanezt. -A frászt! - ordított magában. - Ők tudták! Így szerették, így vállalták. De ez? Ez? Éppen ez? Mindenki másról elhitte volna első szóra, de erről a lányról soha.

A világ barma. Az vagy, Primusz. Az örök hiszékeny?

Miért hisz az ember? Az olyan, mint ő. Miért hisz el mindent? Azért, mert fel sem tételezi, hogy őt baj érheti, átverhetik, becsaphatják... de miért ne? Őt nem lehet?

Még aznap este hazautazott. Összeszedte Ercia kicsiny kelléktárát, és másnap postára adta. Jelképesen, a nagyon erős szimbólum-bűzt kiűzve kiszellőztette az egész lakást többször is. Ha egyszer, akkor utána becsukta az ajtót, mintha most rúgta volna ki a lányt. Aztán másodszor, harmadszor, mindig sokáig szellőztetve, és a csukódó ajtóban nagyot rúgva a lányba. A végén egészen jól megszokta, hogy ő dobta ki Erciát. S mert mindig erős volt az ironiája – s igazi ironia nem létezik nagyon erős önironia nélkül –, néha bement a tükör elé, és a két szarva helyét alaposan megvakarta. Hiába vakargatta, kapargatta, kinőtt újra valami kis sötét csimbók. Az egyikre képzeletben ráírta, hogy Ercia, a másikra pedig hogy Primusz. És állt a két szarv kétfelé. Most ő következik. Ne sírjatok, lányok, ne sírjatok srácok... halkan dudorászta az Illés-számot, vagy lehet, hogy Fonográf, ki tudja már, a lényeg, hogy Szőrényi Levente hangján hallja... az élet szép, nagyon szép... *lehetne!*

-S lesz is, a bűdös rohadt életbe!

Először Pető Annusra gondolt, a bajok biztos receptjére. Anna azonban túl közel állt hozzá, elpanaszolta volna neki friss sérelmét, amit – legalább ennyit tudott már – annyira szégyell, hogy nem akarta megosztani mással. A szarv... Volt talonban egy telefonszáma, amit már régen, egy évvel azelőtt fel kellett volna hívnia. Elmaradt, pedig megígérte. Annyit tudott, hogy a lány a szüleivel szintén itt lakik a hegyen, nem messze. Felhívta.

Méltatlankodó hangot kell elviselnie ebben a drámai helyzetben?

-Egy évembe került, míg eljutottál oda, hogy találkozz velem? - kérdezte a lány. Mindenesetre nagyon biztató volt – ennyit Primusz nagy gyakorlata rögtön konstatált –, hogy a lány emlékezett rá, sőt, ezek szerint számon is tartotta. Tartasz még a szádon, persze

hogyan tartasz – kuncogott befelé Primusz, s máris jó kedve lett.

-Hazudjak, vagy mondjam az igazat?

-Mivel nyilván mindig hazudni szoktál, most az egyszer őszinte lennél? - a lány hangjába megérkezett a derű.

-Belebotlottam akkortájt valakibe, és nem akartam, hogy párhuzamosan... szóval érted. De éppen most kibotlottam belőle, és nagyon szeretnék megbotlani újra. Beléd vagy benned, ez mindegy, az a lényeg, hogy veled.

Másnap találkoztak, s bizony: udvarolnia kellett. Mozi, vacsora, Széchenyi fürdő, kirándulás a Szabadság-hegyen. Csupa fárasztó időtöltés, ami ugyan alaposan elrontotta Primusz kedvét, a lány viszont sokat változott tőle. Egyre kedvesebb lett, eltűnt minden rosszsallása, s a végén ugyanaz derült ki róla is, mint mindenki másról ebben a rövid és sivár életben: igen, persze, szeretné, ha szeretnék, s ennek tényleg az egyik alapformája a kötetlen, sokat gyakorolt és tökéletesített szeretkezés. Ez viszont Primusz harci terepe volt, és máig is gyakorolná új partnerével, ha ilyenkor nem derülne ki néhány hét alatt, hogy egyébként az egészben nincs semmi különleges, s ami volt, azt az első tíz alkalommal a lehetséges határáig gyakorolták.

-Eddig volt? - kérdezte Primusz másfél hónap elteltével.

-De azért néha, ki tudja, mikor és miért, néha megismétljük, nem? - pusztult vissza az ajtóból a lány, mindenestre gyorsan kibújva Primusz megértést ígérő karjaiból. - Ne törd magadat, Primusz, nálam is véget ért már. És nagyon jó volt, sietek tovább, vár az élet. Én már meg is váltottam hozzá a belépőt, jóképű.

Primusz nevetve biccentett. Végre valaki, akivel csak az öröm és a ledérség jár, nincs gond, gyötrődés, aki leszakítja és szétroppantja a gyümölcsöt, s aztán siet tovább más fák alá ágaskodni. Olyan, mint ő? És ha olyan, akkor miért nem maradnak egymás mellett? - Hát éppen ezért! Magában gyorsan megszámolta és értékelte: a legtöbb barátnője ebből az életvidám típusból került ki, és az ő vitalitása valószínűleg annak köszönhető, hogy tőlük mindig úgy kapott, hogy szinte semmit sem kellett adnia magából.

-Vagyok, aki vagyok, de már kivagyok! - kacagott fel Primusz a konyhában, és nekilátott elkészíteni kedvenc ételét, az egyetlent, amihez értett: tíz tojásból, kolbászból, szalonnával, vörös- és fokhagymával nagyon felduzzasztott tojásrántottát. - Gyertek, nők! - s nagyokat falt, harapott, nyelt.

...

Az átkozott telefonok. Ma este negyedszer kel fel az ágyból, a sok munkától nagyon elfáradt. Este 11-kor ki a frász meri zavarni? Bele se szólt a telefonba, csak fűjtatott egyet.

-(ez itt most a némaság hangja – ez volt hallható hosszú másodperceken keresztül)
 -Ha nem szól bele, levágom a kagylót – morogta dühödten Primusz, s nem értette, miért nem ezt tette már a harmadik másodpercben. Miért kukucskál bele a kagylóba, hogy mi jön ki belőle, hiszen semmi?! - És még egyszer ne...
 -Én vagyok az – mondta egy csendes hang.
 -Én meg nem én vagyok az – mondta Primusz fojtott hangon, mert persze megismerte a hang gazdáját.
 -Azt mondtam, hogy nem fogunk már találkozni.
 -Azt nem te mondtad, hanem én mondtam – és jó éjszakát, elég volt ebből a beszélgetésből!
 - lökte oda nyersen Primusz, de szándékától eltérően nem tette le a telefont.
 -Te mondtad, és pedig tudtam, hogy igazad van, és hogy soha többé nem látjuk egymást.
 -Ezt ebben a percben is sikeresen megvalósítjuk.
 -Csak a hangodat szerettem volna hallani. Jól vagy?
 -Igen, nagyon jól vagyok. - S tényleg, Primusznak megvolt minden oka rá. Semmi sem vonta el a figyelmét semmiről, futószalagon végezte a munkáját, befejezett minden házkonstrukciót, amit vállalt korábban. Reggelente frissen ébredt, nem feküdt mellette senki, akire bármilyen ok miatt tekintettel kellett volna lennie – és a gyerekeit többször látta, mint bármikor a válásuk óta.
 -Nem találkozhatnánk? Csak egyetlen egy percre,
 -Nem. Ez itt most megtörtént.
 -Csak szeretném megfogni a kezedet. Tudod, ha ezt mondom, így is lesz. Csak egyszer. És nagyon... nagyon megbántam, ami történt.
 -Mi van? Kaspar Kasparovics nem volt elég gáláns a számla rendezésekor?
 Katt. A telefon a túlsó oldalon világosan jelezte, hogy Primusz ismét messzire ment. Igaz. Viszont legalább érthető volt. Azt mondta, amit akart.
 Egész éjszaka nem aludt. Szidta Erciát, mint a bokrot. Nem azért, hogy elment. Hanem amiatt, hogy visszajött és felhívta. Dühöngött, lázongott. A jól bevált pszichológusi tanácsot próbálta követni, miszerint egyszerűen verje ki a fejéből a témát, hagyni kell, hogy lecsöndesedjen, és majd a szemére jön az álom. Nem jött. Vergődött, forgolódott, kétszer is felkelt inni. Persze vizet. Mert ezen az egy szokáson soha többé nem változtatna. Borba ölni a haragot? Megölnöd magadat is. Másnap utált dolgozni, hozzá se kezdett. Amikor hazaért, rohant fel a lépcsőn. Mégis vissza kellett fordulnia egy furcsa érzés miatt, amit suhantában érzelt.
 -Te? Itt?

Ercia állt ott összetörve, magányosan és lehajtott fejjel. Ez az a póz, helyzet, amely mellett minden haragos férfi utálkozva megy tovább – Elég, mikor hagysz már békén?! –, kivéve Primuszt. Őt gyárilag úgy készítették el, hogy azonnal mély érzés fogja el minden iránt, ami szánandó, védendő, segítségre szorul.

-Csak látni akartalak. Már megyek is, bocsáss meg. - És Ercia megfordult, elindult lefelé. Primusz bámult utána szótlanul.

-Várj, Ercia. Egyetlen ismerőst sem engednék sötét lépcsőházban botorkálni úgy, hogy ne hívjam meg egy teára. Téged most nem hívlak meg, azt hiszem, tudod, miért nem, viszont szívesen elkísérlek a buszmegállóig.

Hát igen, az a bizonyos szánandó, védendő, stb. Ki képzei, hogy Primusz olyan ember, aki este buszon enged utazni egy ismerős lányt négy átszállással? 15 kilométerre. Primusz háromszor ajánlotta fel a kocsiját, mire végül Ercia elfogadta és mégis beszállt. Primusz szótlanul és tempósan vezetett. A vak szerencsétlenség okozta, hogy egy kanyart a szemben jövő autó tévedése miatt túl meredeken kellett bevenni és Ercia átdőlt Primusz vállára. És a nagy ijedtségtől nem maradt kedve visszadőlni. Esetlenül ott felejtette az arcát Primusz jobb vállán, elég közel a nyakához.

Primusz természetesen nem ment be hozzájuk. Útközben Ercia elmesélte, hogy dán barátjának annak idején – mikor még nem találkozott Primusszal – megígérte, hogy ha valaha, bármikor közbejön bármelyiküknél egy új ismerős, akkor egyszer, egyetlen egyszer, utoljára még találkoznak egy nagy búcsúra. Ez történt.

-És nekem ehhez mi közöm? - kérdezte Primusz a volánra meredve, és Ercia némaságából mindketten tudták, hogy semmi.

Ugyanez a semmi hozta Primuszt hétvégén Erciához. Annyit akart mondani, ha már véletlenül erre járt, hogy semmi gond, elfelejtette már az egészet, nincs mit megbocsátani és szabadkozni sem kell, mert már elfelejtette Erciát is. Most is csak azért jött be, hogy ezt megértesse vele.

Ercia ezt annyira megértette, hogy a búcsúzásnál váratlanul átölelte Primusz nyakát, magához szorította és kissé kitaróan ott felejtette a száját Primusz arcán, majd az utolsó búcsú jegyében lazán, mintegy tíz másodpercig az ajkán is. Primusz úgy intett vissza az autóból, ahogyan a Cabaret című kultikus filmből oly nagyon tetszett neki: nem fordult hátra, csak gyönyörű, hosszan elnyújtott mozdulattal felemelt kézzel intett. Ilyen az utolsó búcsú.

A következő hétvégén a Szabadság-hegyen, majd a következő napokban a Széchenyi fürdőben, egy moziban és egy étteremben találkoztak. Nem véletlenül. Primusz kipróbálta,

hogy mit érez most Erciával azokon a helyeken, ahol a közelmúltban olyan pajzánul készültek másfél hónapos barátnőjével az aznap esti nagy összecsapásra. Egyelőre azon lány mellett szólt minden. Még a gyógyfürdő selymes vize és a testi érintések sem tudták feloldani a fagyot. Csak a töltött káposzta jó felmelegítve – egyre inkább ez lett Primusz érzése.

Viszont nem hagyta őt a vereség. Mert szépíthetjük akárhogy, őt csúnyán ejtették egy útért. És most itt van a lány, szeretné már őt választani, de van-e megbocsátás. Avagy mi ellensúlyozza a vereséget? Az általa elszenvedett csapást soha vissza nem adná, nem törlesztene, ez az egész ügy annyira abszurd - mert számára elképzelhetetlen, hogy lelépjen valakivel, és előtte nem szól állandó társának. Hogyan kellene ezt megoldani? - kérdezte bent a latolgató, mindent eltervező mérnök. Válasz sehonnan sem jött.

Vasárnap volt, ez már a harmadik hegyi séta, s bár csikorog a hó, a nap szikrázik a budai dombok fölött. Ercia Primusz elé állt szép lassan.

-Előfordulhat, hogy tévedünk, nem? Súlyosan is. Borzalmas dolgokra is képesek vagyunk. De nem bánhatjuk-e meg? Nem mondhatom-e neked, hogy abban a pillanatban, amikor a gép felszállt Budapest fölé, legszívesebben leugrottam volna? És persze mindegy, de mondhatom-e neked, hogy természetesen Kasppal nem tudtam lefeküdni. Mindent megtett, és nem értette, hogy miért nem, de nem és nem. Undorodtam magamtól, hogy ott vagyok és ezt kell hallgatnom tőle. Most nyugodtan mondd, hogy nem akarsz velem többé találkozni. De ha ezt nem tudod mondani, kérlek, forgass vissza mindent a te elutazásod előtti napokra. -Nem tudom, Ercia, ez képtelenség.

-Jól van, értem. De el kellett mondanom. Nem alszom másfél hónapja szinte semmit, mindig veled beszélgetek, most végre kiönthettem. Mehetünk. Majd megpróbálom nélküled.

Lassan, szó nélkül indultak az autóhoz, le a városba. Legalább tiszta minden. Így egyszerűbb, mint feldúltan, vagy éppen kihűlve, mint most Primusz. A Moszkva térnél – maga sem tudta, miért – nem jobbra, Erciáék irányába kanyarodott, hanem - váratlanul balra fordította a kormányt és a saját lakása felé vette az irányt. Szótlanul ültek egymás mellett, így is szálltak ki, így lépegettek felfelé, Primusz így nyitott ajtót, Ercia így kezdett vetkőzni, és így nézte őt Primusz az ágyon, így feküdt mellé, és még ma is élnek, ha meg nem haltak, így, szótlanul összefonódva, mint akiket az Isten egyszerre kettőnek teremtetett ugyan, de egybe is vegyítette őket szétválaszthatatlanul és szótlanul.

Itt vége is a történetnek.

...

Míg el nem jött a következő váratlan szakítás, ezúttal immáron a megbocsáthatatlan és végső. Négy hónapi zavartalan együttlét után Primusz unta az egészet. Közönyét soha nem

tudta leplezni. Vére ostromokra vágyott s nem megállapodott békeharcra, melynek nincs semmi tétje. Félt ugyan a következményektől, de két egymás után esedékes randi alól is kötelező programra hivatkozva tért ki. Erre soha nem volt példa. Ercia gyerekkorától kiélezett érzékenysége és arra épülő ösztönrendszere túl gyorsan működött. Kétszeres, hétszeres gyorsasággal vette észre a ki sem mondott tartózkodást. Eleinte azt hitte, hogy a dáni ai kalandjáért kap büntetést, ami úgyis elmúlik az első mélyebb találkozás hatására, de a második elodázás után egy percet sem várt. Este felhívta Primuszt, és tőle szokatlan nyíltsággal – ugye én is lehetek egy percre Primusz?, kérdezte – tette fel:

-Nem akarsz velem találkozni?

-Dehogynem, hamarosan. Rengeteg munkám halmozódott fel.

-Szerinted én annyit sem tanulhattam tőled, hogy mindenre rákérdezzek, ami gyanús?

-Most melléfogtál, Erciám, dehogy, semmi sincs.

-S nem is lesz. Mert rád van írva, hogy unod az egészset.

-Csak egy kis időt szeretnék magamnak.

-Megkapod, amennyi kell, csak szólj, mikor ért véget nálad ez az öregedő hölgyekre jellemző klimaxos szakasz.

-Azt hiszem, te vagy öregedő hölgy... Primusz nevetni próbált, de érezte, hogy rosszkor rossz helyen idéltlenkedett ezzel a szöveggel... -Hiszen tudod, nem úgy gondoltam, csak úgy, hogy minden nappal mindnyájan öregebbek leszünk.

-Primusz, nem telefonon kellett volna kiadnod sértett jegyeidet. De ha már megtetted, legalább vállald, ne törd össze a második szívemet is, amelyben te vagy maga az őszinteség.

-Melyik az első?

-Az, amelyik az ágyadba bújt forrón, s amelyik most kihűlten zárul be. -Ezzel letette a telefont. Primusz maga sem akarta elhinni, de megkönnyebbült. Nem neki kellett kimondani. Úgysem tudta volna megmagyarázni. Hogyan értesse meg, hogy nála egy ilyen nagyon fontos viszony is kimerül egy év alatt, s bár még elég sok idő maradt hátra, most váratlanul és gyorsan véget ért benne minden vonzalom. Igen, Dánia lesz az... pedig nem gondolta volna, hogy nyomot hagy benne... még kevésbé, hogy törleszti. Vajon most ez történik?

Két teljes hónap telt el így. Néhány kellemetlen, magyarázkodó telefon mindkét részről, értetlenség a másik oldalon, üres ígéretések, hogy lesz még szép, ámbár talán mégse...

Esetleg egyszer elmondja Primusz Erciának, hogyan töltötte el ezt a váratlan szabadságot, de valószínűbb, hogy örökre hallgat róla. Mert azt azért mindig gondolta, hogy valaha egyszer még komolyan is fognak beszélni egymással, legalább arról, mi történt és miért. Ő most nem fogja kezdeményezni. Úgy érezte, hogy annak idején, a parkban olyan erőt muta-

tott fel a kapcsolatuk megteremtéséért, hogy tőle többé ne várjon senki dalt. Ha Erciának fontos, jöjjön, essen térdre, könyörögjön vagy ilyesmi, de legalábbis álljon ott az ajtóban meztelenül, mikor becsönget, vagy valami hasonló. Primusz hosszú latolgatás és a négy kis időközi kaland édes emléke után úgy döntött: nem, mégsem beszél ezekről soha. Nem is lesz rá alkalom. Vége.

Ercia gyakran sírt otthon. Átkozta a büszkeségét, amelyet más ember kisebbségi érzésnek hívna. Tudta, hogy ha felkeresné Primuszt valahol a városban, és elmondaná neki, amit érez, talán újra kezdhetnék. Mert miért ez az értelmetlenség? Csak úgy abbahagyni egy álmot? Szíve mélyén érezte, hogy Primusz egyszerűen más nőkre vágyott már, de ezt nem vallhatta be magának. Csak ő, és akkor senki más, vagy ő biztosan nem. Mindig elengedte a füle mellett, mikor Primusz a szép időkben – csak úgy általában, mintha viccelne – arról anekdotázott, milyen fantasztikus titkos érzések szabadulhatnak fel, ha két lány és egy férfi szereti egymást egy ágyban, legalább alkalmanként. Pfuj. Ahhoz valaki mást kell keresnie. Lehet, hogy éppen ezen ügyködik? Akkor biztosan vége köztük.

A postás éppen a kezébe adta a levelet, mikor délután hazaért. Láta a nevet, Primusz nem akarta félrevezetni valami hamis feladóval. Sietve csukta magára az ajtót. Meghökken, nem tudta mire vélni. Egy nagy, összehajtogatott lapon négy kis sor, kommentár semmi. Primusz??! Istenem, milyen meglepéssel szolgált még. Verset ír?

*Csended, mint a fagyott téli ágba szunnyadó álom
Lehajtja fejét a zúzmarákból szőtt jeges párnákon
Zaklatott szívében őrzi a múlt minden elfojtott emlékét
És tudja, fülebe suttogja szent szavát mindjárt a nyitnikék*

Szép, szép, szép, suttogta magának Ercia. Először elmosolyodott, majd letörölte a könnycseppet, ami lecsúszott a szájára széléig. Ki fog itt kinyitni és kit? Minden más igaz, csak a vége nem látszik. Ki teszi meg? Levelezésben egész életében nagyon jónak érezte magát, bár alig gyakorolta, belül mindig hitte, hogy szépen fogalmaz, őszintén, tisztán. Ercia azonnal tollat ragadott. Gyorsabban ment volna számológéppel, s érzelmeiről sem árulkodott volna a gépirás, de nem akart tagadni semmit. Ragyogóan szép betűkkel, egyenes sorokkal, félhangosan, mintha máshoz beszélne, mintha diktálná halkán, írt egyetlen nagy tempóban.

„Primuszom, priuszom, prima, felfüggesztett társam!

Nagyra tartom hűségedet és azt, hogy hagytad azt áttörni Magadon. Nem elemzem a verset,

mert nem értek hozzá, de értek a tényhez: hogy írtál ennyi idő után. A suta telefonok után. Nagyra tartom azt is, hogy nem bírod nélkülem. Ne tiltakozz, ez így van, különben nem írtál volna. Ez sok mindent elmond újabb szakításunk óta. Mert én annak tekintem, ami történt.

Nem tudom, mi lesz ebből most. De lepattannak a szakítások, most már a második törés alig több mint fél év alatt. Miért mondom, hogy lepattan? Mert tudom, napok választanak el attól téged vagy engem, hogy befejezzük ezt az önkínzást, a távolságot, a néma hallgatást. Pedig nem volna szabad eljutni eddig a fagyott állapotig se, sohase, mert fájdalmas, kiégető és kifárasztó, még akkor is, ha úgyis folytatjuk, hiszen...

Van út, amelyen el lehet kerülni ezeket a válságokat: a teljes bizalom és az önbizalom hiányának teljes leküzdése. Most magamra gondolok, magamat biztatom. Nem hiszek neked, amíg nem hiszek magamban. Még azt sem tudom eldönteni, te pedig nem fogod elmondani, hogy mindez a dán út miatt van? Mert ha igen, akkor abba kell hagyni, ez igaz. Hiszen akkor nem lehet elhinni fenntartás nélkül, a másik állandó megvádolása nélkül, hogy a dolgok jól vannak úgy, ahogyan vannak (köztünk), mert úgysem hagyja kétségbe vonni a sors, ha nem akarja. Ne félj, a sors tudja a dolgát. Ha egyszer mégis hagyja, akkor abból végleges szakítás jön ki, minden magyarázkodás és levélváltás nélkül. Mert akkor hagyta...

Nem érdemes teret nyitni a méregnek, a félreértésnek, még kevésbé a feltételezett vádakkal, de még annak se, hogy értékelgessük a másikat. Értékes az, ő, te, enélkül is. Belemenjünk vajon abba, hogy és a te nőid?... És talán most is? Ugye, nincs jogom! Sajnálom, hogy olykor és váratlanul rosszul esik nekem valami, és nem tudom magamba fojtani, s hogy láthatóan csalódást keltek benned a hangulati megingásaimmal. Igen, ez vitt ki Dániába is.

Ez itt életem első személyes, érzelmes levele, és most nem értem, miért írogatok, miért nem vagyok ott veled. De persze nem lehetek, még mindig a Dunába roskadnak az általunk a két oldalon kölcsönösen felrobbantott hidak.

Tényleg nem írok többet, mert ez mindig nagyon kikészít, nehezemre esik, szinte remegek a felindultságtól. Igen, ostobák vagyunk. És lehet, hogy mégis így marad, ilyen szétesetten? Megkínzottan állok itt, és ez is egy nagyon hosszú folyamat, bár még csak néhány hete tart. De valamiért ismétlődnek ezek a bajok közöttünk, most már másodszorra. Te tudod, miért? Főleg most, a második szakításunkat követően vált élessé és kimerítővé. Az csak egy szükségszerű véletlen, hogy tavasz lett, beindul az ember előtte befagyott vére, és újra bekövetkezik az, amit nem akart: hiányzik a másik. Illetve te nekem. És pont ez az utóbbi szakítás veti fel a legnagyobb kérdést – vége van-e mindennek, vagy csak egymást kínozzuk, mint két sebzett állat?

Primusz! Nem írok, nem akarok tehát írni Neked újra és többé, ezt is sajnálom már, mert az írott szövegben nincs benne az ember hangja, nem látszik, meleg-e vagy hűvös a szeme. De mert nyilván a természetem azt diktálta, hogy írjak, tartom magamat hozzá (bár nehéz, mert lehet, hogy kidobod az egészet, kinevetsz, ki tudja, elolvasod-e).

Lehet, hogy mégsem találkozunk többé. De amikor látsz majd, olyan lesz, mintha mindig is ott lettem volna. DE nem akarom végigélni ezt a csalóka látszatot most, amikor nem vagyok ott. Nem akarom becsapni magamat, hogy miközben írok, te velem vagy. Azt sem tudod valójában, élek-e vagy halok. Ez az igazság, én meg itt levéllel gyötöröm magamat. Ez persze kényszer, belső állapot, amit most már nem bírok magamban hordani, mert valahogyan meg kell tisztulnom. Lezárni ezt a zaklatott állapotot. Ha tudnálak, kizárnálak magamból. De nem tudlak, ezzel mindig megbukok. Most végre el kellene döntenem. Nyugalmamhoz egy nagyon lezárt világ kell, amelyben vagy nem is látlak már, vagy Te ott állsz váratlan megnyugvásként egy egész életre - amikor tényleg ott állsz, s nem a postás hoz el borítékban. Vigyázz Magadra, mert persze sem a te versedből, sem az én levelemből nem derül ki, hogy ki is az a kis madárka, aki kék és ki kellene nyitnia végre valamit, ami télen bezárult, s majdnem belefagyott.”

Primusz elképedt arccal tette le a levelet. Ez a lány! Mit tanult 8-10 hónap alatt?! Eleinte szinte meg sem tudott szólalni zavarában, kereste a kifejezéseket, amelyeket legszívesebben titkolt volna, most meg regénybe illő szépséggel és pontossággal elemez, összegez, állást foglal, jövőképet rajzol, még ha homályos is – de nem a rajz, hanem a jövő. Primusz életében nem először értette meg, hogyan ragad emberről emberre a jó – és persze a rossz –, anélkül, hogy tudnánk, akarnánk, észrevennénk. Soha nem akart ő Erciából tanítványt, s maga soha nem gondolt arra, hogy „mester” lesz. Pedig ez történt. Ez az okos, szorgalmas, tanulékony lány valószínűleg – akarva és akaratlanul – megfigyelte és elraktározta az ő érettebb bölcsességét, sőt hajlamát a bölcsekedésre. Addig csiszolta betűbe öntött formákban a gondolatokat, míg korához képest tökélyre nem vitte. Mások huszonévesen vagy pironkodnak vagy csacsognak, esetleg bátran a mellükbe helyezik minden tudásukat és így bontják ki azt, teljes mellbősséggel futva át a célszalagon. Igen, ők is nagyszerű lányok, adjon isten minden napra kettőt betevő falatnak, de tőlük érdemes gyorsan megválni: mert holnap is csak ennyivel rendelkeznek. Ercia viszont elindult fölfelé, az értelem és a kimondható érzelmek világos útján, valahova oda, ahol Primusz mindig is biztonságban érezte magát. Ketten lesznek mégis az ő mostanra csendessé vált világában? Melynek kellemes magányára oly' nagyon vágyott az elmúlt hónapokban. Mert Ercia levele mellett nem lehet elmenni szótlantul.

Szájról szájra szállt a szó ismét a hegyi kéjlakban, főleg a sziszegő és a hangutánzó szójárás. Mert két hét sem kellett hozzá, tisztázták viszonyukat és a két félreértést – hogy ti. van-e összefüggés a dán királyfi és a Primuszra rátört közöny között –, szabad volt ismét szeretni és szeretkezni gátlástalanul. Érettebb lett a viszonyuk, amely immáron két válságon törte át magát. Kifinomultabb – és óvatosabb. Mert mindketten tudták, hogy a harmadik szakítás után nincs visszaút. És jó lenne, ha csak az ásó-kapa sírt hantoló ütemére történne meg majd. Jaj, ez butaság, ezt senki sem gondolta, az ilyesmi értelmetlenül merül fel néha a rejtőzködő gondolatok mélyén! A „szájról szájra szállás” pedig áttételesen átöröklődött közöttük a testek különböző pontjain, részein, mélységeiben, tehát nem szabad népi jellegű irodalmi közlésre szorítkozni e kifejezés hallatán... Újabb két boldog hónapot mondhattak magukénak, ez kész ajándék volt a tél végéhez képest.

-Tavasszal minden más. A jövő is. Újra nyílik minden, s ami tegnap, télen élettelen volt, most bizsereg.

-Bennem is – és máris ráfordult Ercia Primuszra, hogy megossza vele ezt a furcsa, ám ismerős élményt.

-Most nem erre gondoltam. Hanem rád.

-Én is – és Ercia nevetve térdelt Primusz fölé.

-Állj, állj, állj...! - De többre nem volt módja, csak erre a háromszoros jajveszékelésre. Belefulladt a hóhullámba, amely elöntötte.

Utólag mégis elmondta, amire készült.

-Te nem titkárnő vagy! Az vagy, de mégse. Ne állj meg itt. Nem becsülöm le, ami ma a dolgod. Te magad becsüled le magadat, ha azt hiszed, ennyi a teendőd az életben.

Ercia felült és most először betakarta magát. Ilyesmiről még soha nem beszélgettek.

-Alulművelt vagyok hozzád képest? Ez a baj? De hiszen mindig az voltam, mi történt megint?

-Dehogy, szó sincs róla. Csak szeretnék benned feltámasztani valami kis pislákoló fényt.

-Éppen most hagytuk abba, hogy aludjon már ki egy fél órára, kérlek – kuncogott Ercia, de el is hallgatott, mert tudta, hogy itt valami más készül.

-Tanulnod kellene, diplomát szerezni.

Megállt a levegő. Szóval újabb kifogás? Ercia átfordult a fal felé és nagyon megnyúlt az arca, szerencséjére még ő sem látta, nemhogy Primusz. Állt, álldogált a levegő, aztán leült, de még mindig szótlán maradt.

-El tudod végezni valamelyik egyetemet, hidd el. Mint ahogyan elvégzi évente több tízezer gyerek. Mivel vagy te rosszabb? Nyelvérzéked kiváló, matematikából mindig jeles voltál,

irodalmi műveltséged meghaladja korosztályodét, gyönyörűen rajzolsz, festesz, a kézügyességed önmagában is alapja lehetne a továbbtanulásnak.

Ercia még mindig a falat bámulta. Érezte, hogy nagy kihívás elé állítja Primusz. Vagy most rögtön felöltözik és itt hagyja végleg, vagy élvezi még a helyzetet, és búcsú nélkül, holnapról hagyja ott.

-És akkor nem törölgetnék beléd a lábukat mindenféle főnökök, alseggfejek és idősebb titkárnők.

-Belém senki nem törli a lábát. Csak te, éppen most – Ercia visszafordult és sötét szemekkel nézett Primuszra. Melléfogott. Primuszra semmilyen hatással nem volt sem a nézése, sem a felemelt hangja, rezzenéstelen arccal folytatta:

-Persze, tudom, én vagyok a fő ellenség. De ez nem baj, legyen harc, háború, ha megnyerem, akár el is veszíthetlek. És megnyerem, ha tanulsz. Ezt akartam csak mondani, és most mehetsz, ha akarsz. Semmi gond, ismerem már az ésszerűtlen ész járását. Ismerem, de nem követem.

Ercia szótlánul felöltözött. Röviden köszönt, és elindult utolsó útjára.

Primusz iszonyú csalódott volt, egyben eltökélt. Ha ebben sem lehet igaza, akkor inkább a halál – legalábbis a viszonyukban. Két perc múlva valaki becsengetett. Primusz meg sem mozdult, utált volna bárkivel beszélgetni. A postás, a gázos vagy bárki, a biztosító ügynöke vagy a kibírhatatlan szomszéd azonban nem adta fel, újra és újra nyomta a gombot. Primusz dühödten nyitott ajtót.

-Ugye, megbocsátasz?

-Ugye? Ugyan mit és miért? És miért ne? Vagy mi van?

-Primuszom, kicsi mesterem. Ezek a régi reflexek nálam. Az önbizalom és a bizalom hiánya, ezért a sok... - Bocsáss meg, beléphetek?

-Még ne, egyelőre meghallgatnám a mondat másik felét.

-Túl hosszú.

-OK, lépj be, de ne tovább! Eddig itt, az előszobáig.

-Máskor erre az invitálásra azt mondanám, hogy te nagyképű tetű, te megőrültél, de most megértelek, és folytatom, amit még el akartam mondani. Aztán meglátjuk, kint vagy bent tágasabb. Szóval én mindig azt hiszem, ha valami váratlan dolog történik, például részedről, hogy a mögött valami furcsa, káros, rossz szándék is lehet, sőt van. És ezért összezár az ösztönöm. Most is úgy éreztem, hogy kevés vagyok neked így, és akkor minek erőltessük. Én se teszek neked szemrehányást, hogy a gyerekeiddel töltöd csaknem minden víkendedet, én meg otthon várhatom a hétköznapiakat. Akkor mi bajod az én iskoláimmal? Ezért hagy-

talak itt. De már én se az a kislány vagyok, ami voltam, szerencsére. Az utcára kilépve rájöttem, rádöbbsentem, hogy te valami olyasmit javasoltál, amire én egész életemben vágytam...

... gyere, lépj beljebb...

... mert én kimondatlanul is mindig úgy gondoltam, hogy nekem ennyi tanulás kevés, ennyi munkahelyi beosztás semmi, és hogy nekem mindig is járt volna egy diploma, de ezt nekem soha nem mondta senki, hagyták, hogy annyi maradjak, amennyit éppen megenged egy szürke élet...

... vetközz le nyugodtan kérlek, persze, csak ha akarsz. Nyár van, meleg.

... és te azt mondd váratlanul, amit én ki se mernék soha. Erre én, a buta vidéki kislány a város széléről megsértődök, és keresek valami ostoba választ arra, hogy mit is akarhatsz te mondani vajon. Mit? Az álmaimat.

Ezt már nem bírta befejezni, mert oly erővel tapadt rá Primusz ajka, ahogyan legalább húsz perce nem. És ezt nem lehetett sem kibírni, sem viszonzás nélkül hagyni. Tanítvány és Mestere felolvasást tartott, amely véget nem érő furcsa, összetekert mozdulatokban ért véget, a nyár követelte hiányos öltözékben és izzadtságtócsákban.

...

A nyár hátra levő részében Ercia megmutatta, mire képes a könyvek fölött (és Primusz alatt – ez soha nem maradt ki a következő hónapokban). Államigazgatási kart választott magának a Közgázon, elhatározta, hogy ha már nekivág, nem éri be valami gyorstalpaló főiskolával, ahova tízezerrel megy boldog, boldogtalan, a jövő kárvallottai, mert úgysem jut igényes munka ennyi igénytelen tanulásra, ami ezekben az intézményekben folyik. A Közgáz, az igen! Az államigazgatás pedig oly tág munkalehetőség, hogy amíg állam van – áll a pedig mindenkinek van, nevetett saját és Karinthy poénján Primusz –, addig lesz magas szintű és jól fizető, biztos munka is.

Erciát – s ehhez volt némi köze Primusznak és egyetemi barátjának is – még arra az őszre felvették, mert ezen a karon, szakon elég sok üresedés volt, ezért pótfelvételit írtak ki, persze nem túl nagy nyilvánosság számára. Mondhatnánk, hogy kissé célzottam, magyar szokások szerint. Mindenesetre a felhívás megjelent, a háttérrel nem informált Ercia repest a boldogságtól, hogy nem kell még egy évet várnia. Már be volt gyűjtve minden motorja a tanuláshoz. Szinte örülden bújta a könyveket, s tény: biztosan elérte a legalacsonyabb pontszámot, amivel be lehetett jutni ezen a pótfelvételin az esti egyetemre. Aznap este, amikor megkapta az értesítést, hogy szeptemberben kezdhet, olyan, de olyan boldog volt, hogy felajánlotta Primusznak: erőszakolja meg. Teljesen, zavartalanul, többször is, ha akarja. Legyen kemény, mint soha, és erőszakolja meg. Ő mindenesetre hagyni fogja, ha mást

nem tehet. Tehetett persze mást is, mert Primusz a gentleman örök vonásaként minden ilyen erőszak-fordulóban felajánlotta Erciának, hogy tegye ő is ugyanezt. A végén csaknem börtönbe kerültek mindketten, de mivel ismeretlen tettes ellen történt (volna) a feljelentés, az ügy ad acta került. Másnap, belátva, hogy nem nagy különbség van az erőszak és a test eleve elrendeltsége között, visszatértek a régi, hagyományos nemi utakra, teljes gőzzel a diploma és a házasság felé.

-Áttértél a konyakra? - tréfálkozott Primusz, amikor látta, hogy az egyébként joggal önkiszolgáló Ercia lemerült tartalékai helyére újabb kortyokat bocsát. - Ez mikor történt?

-Kétszer is elhagytál, nem? - vihogott hihetetlen bájjal Ercia. -Kérsz?

-Igen, kérlek.

Ezzel véget is ért az álmélkodás, menetrendszerű kedvcsinálás járta a maga kitaposott útját. Erciában kétségtelenül pozitív töltetet erősített a jeles nedű, levetette minden – nem létező – gátlását, és azt tette, ami a szívéből jött: adni, adni, csak adni akart, egész lényét. Diplomát akár kettőt is szerezhetne ebből, Summa cum laude minősítéssel. A Mester magában bőkezűen osztogatta az osztályzatokat, de régi titkuknak engedve az istenért se fejezte volna ki hangosan is az elégedettségét. Ja, a mítosz, hagyjuk titokban!

-S míg én nem voltam? Konyak helyett téged mi tartott lendületben?

-A titok misztikus, Ercia! Hagyd őt békén.

-Mit takargatsz? Nyugodtan megmondhatod. Nem volt jogom hozzád kihúlt időkből.

-Csend a lelke mindennek. Ha azt mondanám, hogy igen, vigasztalódtam, nyugodt, jó képet vágnál hozzá, helyeselnéd, s soha, de soha nem bocsátanád meg. Ha lehazudnám, nyavalyás kis senkinek kellene éreznem magamat, aki egész életében lapít a kis szennyesen. Kinek jó ez?

-Ez válasz, akár akarod, akár nem.

-Ez nem válasz. Ez arra válasz, hogy szép és boldog kapcsolatok nem feszegetnek olyan ügyeket, amelyekre nincs jó válasz. Ha azt mondom, hogy nem volt senkim közben, az benned hagy őrít. Azt fogod hinni, hogy igen, persze, becsaptalak, s míg te beszámoltál a dán sertésállományról, addig én elrejttem a magyar tarka marhát.

-Elmondanád, ha megtennéd? Ha megtörtént bármi is, míg én távol voltam tőled?

-Újabb diplomát kell majd szerezned, ebből! ... hogy mi helyes, és mi nem. Ezt azonban nem tanítják sehol. Van, aki megtanulja magától, mert intelligens, vagy mert belátó, s van, aki egész életét tönkre teszi. A bizalmatlanság, a kétkedés, a rossz lelkiismeret olyan foltok, amelyeket nem tudsz kimosni, ha magadra öntötted. És most hagyj ezzel, kérlek. Vagy érted, amit mondani akarok, vagy ne kínozz vele. Én tudom, és eszerint élek, mit engedhetek meg

magamnak a másokkal való viszonyomban, legyen férfi vagy nő, enyém vagy csak múltó pillanat.

Ercia elhallgatott. Valamit eltárolt magában, ember nem fogja megtudni soha, hogy mit. Adja Isten, hogy e tantárgyból soha ne kelljen pótvizsgát tennie.

-Keringenek körülöttem. - Szokatlan csend és közömbösség volt a lány hangjában.

-Olyan sokan vannak?

-Nem, csak egy.

-És?

-Észre sem veszem. De látom. Most akkor ne is beszéljünk róla? - Ercia bizonytalanul nézett maga elé.

-Ne. Csak ha nem tudod magadban tartani. Nem mondanám semmire, hogy hallgass, hallgassd el, de nem is kérlek rá.

-Nem fogom tudni lerázni. Nem tudom, ki ő, de egyszer valahol rám tapadt, és azóta többször is láttam a házunk környékén sétálva, bámészkodva. Biztosan nem ott lakik, akkor ismerném. Most már szinte naponta sündörög, persze nagyon finoman, nehogy észrevegyem.

-És? Elutasítottad már?

-Százszor is. Átnézek rajta. Én soha nem tudnék kétlaki lenni. Amíg te betöltesz – na, ne, most ne, kérlek, várj egy kicsit –, amíg te betöltöd a szívemet, a gondolataimat, nincs hely másnak.

...

1992 karácsonya volt az első, amit együtt töltöttek. Ercia elfogadtatta édesapjával, hogy engedje el. Cserében vele volt este hétig, akkor mentek át Primuszhoz. Előtte tisztázták, hogy nem lesz ajándék, csak amit ott a helyszínen tudnak rögtönözni egymásnak. Leírhatatlan egy ilyen váratlan karácsonyi est, ha a formaságok helyett az ösztönökre bízák. Rosszul indult ugyan – Primusz túl sokáig beszélgetett a gyerekeivel, akiket úgyis csak másnap láthatott, most nem mehetett volna hozzájuk, a karácsony az anyjuk joga –, de a legrafináltabb testi vizsgálódásokat kezdték el egymáson. Mindennél nagyobb ajándék volt ez. Soha ennyi időt nem szenteltek egy-egy pontnak, reflexnek, sóhajnak. Így ment milliméterről centiméterre. S egy-egy centiméter után hatalmas megállók következtek.

Primusz pontosan tudta, eldöntötte előre, hogy nem szól a konyakokért. Finom Seguin állt az asztalon, az első biztatásként ő kínálta. A hosszú menetek után Ercia erőforrást keresett, telt, múlt az éjszaka, hajnalra berúgott. Talán most először helyénvaló a szó. Nem evett semmit, kiadta magából női energiáinak utolsó szikráját is, és úgy gondolta az előző órák-

ban, hogy fesztelensége, boldogsága akkor lesz teljes, ha megengedi magának azt, amit máskor soha: a mértéktelenséget. A konyak tág teret nyitott ennek. Amikor aztán a hajnali órákban lassan lecsúszott Primuszlól és gyakorlatilag minden átmenet nélkül ájult alvásba kezdett, Primusz – magára maradván a szintiszta józanságban – legyintett egyet. Hányszor látott és élt át ő már ilyent? - s lám, itt van épen, egészségben.

Szüksége is volt a józanságára, mert amikor másnap délben hazavitte a kissé sápadt Erciát, autója – mint a jó lovak – nyerítve vágta az utat gyerekei irányában. Virág tudta, mi a gondos anya kötelessége a hű apa iránt: mindenki, ő maga is, a legszebb ruhájában, örömmámorban köszöntötték... szóval a gyerekek így köszöntötték, Virág pedig könnyed puszival üdvözölte a menetrendszerűen érkező – karácsony-másnap Jézuskát. Istenem, másnap! És nem másnapos, mint régen! A kicsik vitalitása, kacagása, egyáltalán az érzés, hogy életének biztosan van folytatása bármilyen nagy baj esetén is – mindezek lenyűgözték Primuszt. Női test iránti vonzódása olyan erősen ki volt most elégítve, hogy egy annál is sokkal nagyobb öröme erősödött fel váratlanul: elsősorban apának érezte magát. Mindenekelőtt, mindenki előtt.

Amikor elindult haza, fogalma sem volt erről a változásról. Egyszerűen csak nagyon élvezte az életét. Egyik este a világ legfontosabb nőjének karjai, s egy alvással később a világ legszebb elvont érzése. Ez utóbbi hangulat töltötte be az ünnep hátralevő másfél napját. Erciát úgyis elfoglalja saját édesapja. Megérdemlik egymást. Egy lány, aki lényegében anya nélkül nő fel – miközben ráadásul van is neki, tehát még az árvák tiszta kemény fájdalmát sem élheti meg, hanem helyette valami zűrös zavart, az elhagyottság büntetését –, és egy apa, akit minden jósága ellenére is becsaptak, s annak fogja hinni magát egész életében, ami: balek.

Jövő karácsonykor talán már nem ott lesz Ercia otthona, suhant át a régóta motoszkáló gondolat Primuszon. Hosszasan nézegette a falon Herold és Alinka ölelkezését a fotón.

...

Kis Kond tényleg nem bírt magával. Bezsongott. Élete szerelmét vélte felfedezni... (mindjárt felfedezi...)

Nem volt zöldfülű, élte a huszonéves, önálló jövedelemmel rendelkező benzinkutasok életét, pici fizetés, szélesre tárt marok a borra valóért (persze csak sejtetve, hogy szívesen fogadná). Friss, fürge mozgása, mindig kéznél levő ügynöki mosolya kedvelté tette az idősebb pénztárosnőket, főleg pedig az úrvezető hölgyek gyorsan kialakuló értékítéletében. Rossz nyelvek szerint arra is volt már példa, hogy a borra valóval együtt névjegykártya is a kezébe csúszott, s ilyenkor az XXXXX-es korosztályon fölül mindenkit kizárva szívesen

tett látogatást (a többit ne részletezzük). Kis Kond a jövő embere volt, legalábbis ő így ítélte meg várható sorsát. Előbb-utóbb össze fog itt jönni valakivel, akinek lesz egy jól karban tartott használt autója eladó, olcsón. S lőn! Egy hölgy, akit ő már egy hete jól karban tartott, ráállt az üzletre: Kond becsületesen kifizette a kocsi árát, s kiváló személyes teljesítményei halmozásáért cserében a hölgy vállalta, hogy még egy évig fizeti a biztosítást az autóra. Kond értelmi képességeire vall, hogy mindent megtett cserében, túlteljesítéséért pedig alkalmanként akkora vacsora adagokat termelt magába a kedves háziasszony-típus invitálására, amekkorákból másnap estig vidáman kibírta. Jól élt. És olcsón. Ebben a korban a becsület szó elhalványul, nem annyira a jellem, mint a ráutaltság és a szertelen vállalkozó kedv miatt. Kis Kondot cseppet sem zavarta, hogy a háta mögött azt pusmogták: egy jó kajáért még az idősebb nőket sem veti meg. Miért tette volna? Rá amúgy sem főzött senki. A használt autó és a havonta fizetett biztosító eleve meghatározta, hogy legalább még egy évig ebben a körben mozog. Mozgása lendületes volt, mindig siettette, nem csak az undor miatt, hanem mert az ő tempóját a hölgyek amúgy sem bírták sokáig – szokatlan volt már számukra a heves szex.

Vesztes lett hamar Kond. Mert bár volt még hátra bőven az éves kötelező penzumból, a budaörsi bevásárló központban meglátott egy lányt. Követte a sorok között, a pénztárnál a háta mögé tolakodott, megfigyelte a közvetlen buszjáratot, amely egy másik forgalmas kereskedelemi központba vitte az autóval nem rendelkező vásárlókat, felszállt maga is. Megigézve leste a padlót, csak néha mert felnézni, nehogy észrevegyék felfokozott érdeklődését. Nem volt könnyű észrevétlennek maradnia: jóképű srác volt. Nem igazán értette, mi tetszik neki ebben a lányban, el is mehetett volna mellette, különösebben jót nem mondhatott róla. Az értelmes szemei? Vagy a sudár termete?... igen, be kellett vallania magának, hogy a túl sok idősebb hölgy után egyszerűen kiéhezett a frissre, és ennek a lánynak a karcsú, kecses járása, mindenkin átnéző fejtartása váratlanul felidézte benne a vágyat saját kortársai iránt. Egy gazella ment előtte, s nem hiénának érezte magát – nem tehát úgy, mint egy túlkoros hölgy fölött egyszer –, hanem gepárdnak. Már csak az utolsó hatalmas ugrás hiányzott...

... így játszódtott le a fejében... a valóságban hiányzott egy s más... a lány még egyszer sem fordult feléje, láthatóan nem is tud róla. Ha nem cselekszik, nem is fog. Ha Kis Kond a jövő embere is volt, a képből hiányzott ez a szelet. Körülbelül úgy fogalmazta meg magának, hogy ez mindig plátói marad. Elhagyta az a kedves szemtelenség, amellyel a benzinkút-nál teremtett kapcsolatot az eltérő korú nemek között. Néma maradt és gyáva. Sokadszorra járt már erre, tudta pontosan, melyik házban lakik a lány. De innen nincs tovább.

A nyár végén úgy intézte, hogy ugyanarra a buszra szállt fel, amellyel a lány rendszeresen közlekedik a munkahelyére – nyilván oda, reggel hova máshova? Kond egész korán jött át két átszállással ebbe a kerületbe, a lány lakásához legközelebbi élelmiszerboltban nézelődött, itt szokott elmenni a lány a buszmegállóba. Kond ugyancsak véletlenül a lány mellé ült és unottan bámészkodott. A harmadik megálló után annyian voltak már a buszon, hogy Kond véletlenül hozzá szorult a lányhoz, kvázi oda lökték.

-Elnézést kérek, bocsásson meg, véletlen volt.

-Semmiség, láttam. Ilyenkor mindig nagyon zsúfolt.

-Nem ütöttem meg?

-Nem, dehogy. - A lány kinézett balra az ablakon.

-Ha esetleg zavarja, hogy ilyen szorosan kell ülnünk... (ezt a suta mondatot Kond sehogy sem tudta volna befejezni, egy ilyen ostobaság maga a beszélgetés halála...)

-Nem, maradjon csak. Úgyis leszálok mindjárt.

-Lehet, hogy még nem vette észre, de én már láttam magát. Illetve ha mondhatom, láttalak már téged. Én is erre lakom, s reggelente szoktam látni, amint felszállsz.

-Tényleg? Ez érdekes. Én valahogy' nem vettem észre.

-Pedig régóta ismerjük egymást.

-Ha megengedi, én most leszálok.

A fiú igazat mondhatott, Ercia másnap is látta őt felszállni ugyanabban a megállóban. Biccentettek egymásnak.

-Leülhetek? - kérdezte Kond, mikor nem sokkal később leszállt Ercia eddigi „szomszédja”.

-Hát persze, nem az enyém.

-Meddig dolgozol?

-Ameddig kell.

-Érdekes, láttalak a napokban néhányszor délután öt felé hazatérni. Én gyakran hatra megyek dolgozni, és mindig meglepődtem, hogy ugyanabban az időpontban jössz, mikor én indulok az esti műszakba. Innen néhány kilométerre vagyok a Shell-kútnál.

-Gratulálok. Szép munka. - Ercia nem értette, miért beszélget a sráccal. Leszállt.

A következő hetekben gyakran megismétlődött e véletlen, mely a szükségszerűségek láncolata (vagy fordítva). Erciának kezdett világossá válni, hogy ő itt célpont. Ha tüzelni nem is engedett magára (s magának sem engedte meg ezt...), imponált neki a rendszeres találkozás, felelősség nélkül, csak úgy egyszerűen, egy ismerőssel. Tudta, hogy ez egyhamar nem ér véget. A fiú – vicces neve van, mi lehet az a Kond?, elmélkedett Ercia – sok jelét adta fokozódó érdeklődésének. Egyszer váratlanul fel is köszöntötte Erciát a buszon:

egy pici szál virágot csúsztatott át a névnapján. Mi lehet ez a Kond? Ond van, de Kond? S a buja kis Ercia el is vigyorodott: Ond, ó! Ja, Ond, ó.

Így mendegélt a nap a maga járásán. Buszra szállva, buszba zárva, zömmel reménytelenül és lényegtelenül.

Mígnem egyszer egy barátnője névnap buliján odalépett hozzá valaki, s hátulról ráköszönt: -De jó, hogy látlak, s nem csak a zötykölődő, álmos buszon, hanem így, ebben a vidám térben is. Iszol valamit?

...

Útban hazafelé a finom italoktól feldobott kis társaság részeként névnapos barátnőjének eddig ismeretlen lány társaival várt az utolsó járatra Ercia. Az ajtó már majdnem becsukódott, mikor – váratlanul? - felugrott Kond is. Ercia az este során nem sokat foglalkozott vele, megitták a pertut, s ez olyan kedvesen sikerült, hogy ittak még kettőt rá, azután Ercia rég nem látott barátnőjével vihogta át a hosszúra nyúlt estét. Csak konyakot ivott, most már kitörölhetetlenül része lett energiáinak, ha közösségben volt. Néha berúgott. Otthon is.

-Elkísérhetlek?

-Nem, köszönöm.

-Jó, semmi gond, csak gondoltam, sötét, éjszaka, bizonytalanság, veszély...

-Nem messze lakom a busztól, sokszor kipróbáltam már, semmi gond.

-Jó, ahogy gondold. Szép a sorház, amelyben laksz...

Ercia elengedte a füle mellett. Belül persze megszólalt a hang. Igen, tehát rendszeresen figyeli őt...

-Csak a kapuig. Illetve addig se, az már olyan randiszagú lenne. Odáig a sarokig, rendben? Ercia soha nem tette volna ezt, ha fel nem szabadítja a sok konyak. De megtette. Utólag szégyellte, hogy engedte Kondnak, hogy túl sokáig fogja, rázogassa a kezét búcsúzás címen.

Másnap, vasárnap délelőtt Kond megállt a ház előtt csillogó, fekete, 10 éves Opel Omegájával. Mikor Ercia beszállt, átsuhant ugyan rajta a büntudat, sőt, szorongással vegyes félelem, de mi rossz lehet abban, ha Kond átviszi a budaörsi bevásárló központba, és majd hazáig – nem haza! - elhossa a szatyrokat? Minden hétvége Heroldé és Alinkáé ott... és a bevásárlás itt... persze, csak a mai.

...

-Nil nisi verba. Ugye, nem érted? Nem baj, én sem értettem, most olvastam.

-Mit jelent? - Ercia a legnagyobb érdeklődéssel nézett Primuszra.

-Hogy ezek csak szavak. Ez csak szöveg. Hogy tettek kellenének, nem szavak. Ahogyan a nagy király, IV. Béla is csak üres biztatást, lózungokat kapott Rómából a pápától, mikor

jelezte neki, hogy a közeledő tatár veszedelem elsodorja a magyar keresztény királyságot, és utána Európát is, ha nem kapunk segítséget.

-Hogy jön ez ide, mester? - A lány tekintete kérdőre vált.

-Sehogy. Csak úgy mondtam.

Jó nagy hazugság, ezt mindketten tudták.

-Ha azt mondom, szeretsz, az kizárja, hogy mással is találkozz? - nézett Primusz egyenesen Ercia arcába.

-Naponta nagyon sok emberrel találkozom.

-Ne tréfálj, kis tanítványom. Érzelmi találkozásról beszélék, párválasztásról, vagy legalábbis szexuális élményszerzésről.

-Bocsánat, te megőrültél?

-Érzek valamit a levegőben, de nem tudom, hogy mit. Suttogunk egymás fülébe, elolvadok tőle, főleg, mikor nem mondasz semmit, csak susogsz. Főleg, ha a nevemet leheled bele a dobhártyámba, megtoldva a sz kezdetű szóval. De ezek szavak, csak szavak. Mennyit érnek, ha egyszer baj van?

-Nem lehet semmi baj köztünk, soha. Esetleg egyszer elválnak útjaink, de szépen és örök barátságban. -Ercia egyre furcsábban érezte magát. Tanúbizonyságot kell tennie?

-Tudod, mit jelent semper fidelis? Ez a keresztény egyháztól átvett hűségeskü az amerikai haditengerészet tengerészgyalogosai között terjedt el fogadalomként. Az áll mögötte, hogy tedd a dolgodat, vagy halj meg érte.

-Primusz, te most Krisztus akarsz lenni? A te nőügyekben gazdag múltaddal kérdezed tőlem, hogy hűséges vagyok-e?

-Kérdeztem én bármit? Csak a tengerészgyalogosokról és a vallási hűségről motyogok.

-Ismerlek. Nem motyogsz soha. Ha hallgatsz, akkor is beszélsz. Most például folyik belőled valami érthetetlen vád. Mivel szolgáltam meg?

-Felejtsük el. Azt hiszem, rossz passzban vagyok.

-És akkor muszáj latin mondatokkal érthetlenné tenned a teljes értelmetlenséget? Miért nem beszélsz világosan?

-Akkor jó. Legyen. Nem mondtam még. Semmi jogom beavatkozni a magánéletedbe, de ha valaha azt tapasztalom, hogy lavírozol köztem és valaki más, valami ismeretlen fickó, jelen-ség, vágyakozás között, akkor ezt én soha nem tűrném el. Többé. Egyszer már elviseltem.

-Azt fejtegetted nekem néhány hete, hogy vannak dolgok, amelyek, ha befűrik magukat az ember lelkébe, örökre ott maradnak, mint pusztító, alattomos féreg. Az irigység, a bosszú, a féltékenység. Te most az utóbbinak nyitottál ajtót, mesterem! Mester az ilyen?

-Nem gyanakszom semmire, ne haragudj. Semmi okom. Inkább csak magamat nyugtatgattam, mert itt volt a nyelvemen, hát ki kellett mondanom.

-Van egy törvényünk. Semmit sem hallgatunk el. Most mégis jobb lett volna csendben maradnod.

-Elismerem.

Aznap este csak beszélgetésre futotta, s ha belegondolunk, hogy hetente csupán kétszer, ritkán háromszor töltötték együtt az éjszakát, túlzó és érthetetlen luxus volt kihagyni ezt az egyet is. Mégis megtörtént, talán először. A konyak élvezte, hogy fogy. Egy idő után búskomorrá vált ő is.

...

Ercia élvezte a tanulmányait. Munka után hetente egyszer, valamint szombaton szinte egész nap az egyetemre járt. Olyan témákkal találkozott, amelyenkről soha nem olvasott. Kiderült ragyogó felfogó képessége, memóriája. Szűz talajba hullott a mag, s burjánozni kezdett. Minden elolvasott szó megnövelte önállóság iránti igényét. A tanulás nem csupán több tudás. A részleteket elfelejti az ember a vizsgák után. A tanulás erőpróba, a szellem állandó küzdelme a többért. És főleg készség arra, hogy elvonatkoztatassunk a konkrétumoktól és törekedjünk az elvontabb megértésére, összefüggésekre, lényegre, amit eddig nem láttunk, nem tudtunk róla. A tanulás állandó verseny az idővel, a diáktársakkal, a tanárral, a szerény múlttal. S végül a tanulás: több szabadság. Megtanít arra, hogy nem egyetlen kérdés van, s arra nem egyetlen válasz. Következésképpen nem egyetlen helyzet van, hanem számtalan, s mi választhatunk közöttük.

Mindig hálás volt Primusznak, ha arra gondolt, hogy ő vette és beszélt rá. Derengett benne a diploma elérése, sokszor volt édes a gondolat, de nem szánta volna el rá magát, ez biztos. Primusz sürgető tanácsa, sőt, egész élete, életvitele volt a fő mozgató: Ercia látta Primuszt munka közben, elmélyülten alkotni, tervezni, s látta a boldog vigyorgást, ha megoldott, alkotott valamit, ami addig nem létezett. Egyszer ő is ilyen szabad alkotó szeretett volna lenni.

-Számít az, hogy milyen eredménnyel fejezem majd be?

-Nem. Soha nem kérdezi senki.

-Akkor miért érdemes sokat tanulni, gyötrődni éjszakánként, izgulni a vizsga előtt?

-Semmiképpen sem az osztályzatért a diplomád közepén. Meg se nézik. Annál már az is többet számít, hogy milyen messze laksz a munkahelyedtől. Vagy hogy kinek vagy a kije.

-Pfuj.

-Igen, pfuj. De így zajlik.

-És akkor bekeljem ki ezt a fél évtizedet alibi munkával?

-Dehogy! Sőt, tanulj annyit, amennyit csak bírsz. Ha kell, a velem eltöltendő éjszakán is. Erről bármikor lemondok. Mert valóban nem számít az osztályzat. De minden ebbe fektetett szorgalom, munka, az elért jártasság a milliányi adat, ismeret felfogásában és megemésztésében, minden jól elmondott vizsgafeladat olyan új tulajdonságokat hoz elő belőled, amelyekre eddig nem számíhattál. Ne figyelj a cinikusokra, akik azt mondják, hogy elég, ha átbukdácsolsz. Mert akkor közben azt tanultad meg, hogy elég igénytelennek lenni, középszerűnek, lajhárnak. Igaz a szólásmondás: magadnak tanulsz. Te leszel több általa. Olyan erőt ad, amit soha senki nem vehet el tőled. A képességet a jobbra, többre, az erőt, hogy hogyan érsz el oda, bárki is akadályoz benne. Amikor a könyv a kezvedben van éjszaka, nincs senki, aki akadályozhatna, gátolhatna bármiben. Gazdagabb leszel minden órában.

Ercia Primuszhoz lépett, átfogta a derekát és elveszett benne...

A félévi vizsgája bizonyította, hogy mindent megértett. Még azokból a tantárgyakból is, amelyeket nem értett, mert nem szeretett, jóra vizsgázott. Kedvenceiből színjelesre. Nem egyszerűen madarat, nem valami vacak verebet, hanem cikcakkozva száguldozó fecskét, a magasban repülő sast lehetett volna fogatni vele, mikor erőtlől duzzadóan, 1993 januárjában elkezdte a második szemeszt. Úgy lépett be az egyetem ajtaján, mint aki hazajár. Primusz egyre többször kényszerült betartani lánglelkű szavát arról, hogy akár a szexuális kalandozások kárára is mehet a tanulás. Ilyenkor szabaddá tette magát Ercia, otthon maradt és hajnalig tanult. A szabadság terhes. A vége azonban – általában – győzelem. Ercia látta maga előtt a diploma átvételének napját. Fel sem tűnt neki, hogy ebben a jövőbeli képben, ezen a fotón nincs ott Primusz. Csak akkor festette rá gondolataiban, amikor utólag észrevette. Elszégyellte magát, zavarba jött, és gyorsan korrigált a körülbelül 4 év múlva elkészülő fotón.

Viszont a szabadságfogalma – ismerete és vágya – tényleg akkorát nőtt, mint amekkorát Primusz sejtetett.

-Mesterem! Édes Primuszkám! Szeretsz majd akkor is, ha többet keresek, mint te, és híresebb leszek?

-Akkor szeretlek csak igazán. Mindenki, akit szeretek, legyen jobb, mint én. Ez az ősi elvem. Az is engem erősít!

-Nem félsz?

-Mitől?

-Hogy a fejedre nővök – nevetett Ercia, és pipiskedve emelte a homlokát Primuszé fölé.
-Legalább ugyanolyan magasról látjuk a világot – riposztzott Primusz, és óvatosan beleértette a szemét, szinte a pupilláját is Erciáéba. - Látod, ilyen közről milyen szép minden? Ha egyenlőek vagyunk?

Ercia elkomorodott.

-Soha nem lehetek veled egyenlő. Nem úgy születtem.

-Az emberek születésükkor teljesen egyenlők. A szegény purdó kis cigányt Zemplénben nem az választja el a fényes jövő ígéretével elhalmozott belvárosi zsidó gyerektől, hogy kevésbé tehetséges. Hidd el, ugyanolyan zseniális minden ember a születése pillanatában. Akkor az esélye is ugyanannyi. Csak hát persze az a második pillanatban kiderül, hogy hova született, milyen körülmények közé, milyen az indítás és utána a pálya. És ez sok mindent eldönt. De nem mindent. Ha erős vagy és kitartó, bárkinél jobb lehetsz. Nálam pedig bármikor. Három dolog kell ahhoz, hogy eljuss a magad által kitűzött csúcsra. Annak helyes felmérése, hogy mire vagy, mire lehetsz alkalmas. Másrészt, hogy soha nem állsz le azon az úton, amelyen ehhez a csúcshoz elindultál – a csúcs benned él, te élteted, senki sem ismeri, s így nem is zavarhat meg abban, hogy csak menj, menj és ne add fel. Harmadrészt van-e melletted valaki, mindvégig, aki ismer, szeret, s kitart melletted, ha meg akarsz torpanni a kudarcok miatt. Magányos farkasként is előre lehet jutni – a farkasoknak. Az ember azonban mindig másokkal, minimum valaki mással együttesben él, létezik, dolgozik. Kell egy jobb láb a bal mellé, ha nem akarsz mindig bukdácsolni.

-Nekem van!

-Neked nincs!

-Ezt hogy érted?

-Neked is lesz, mert lehet mindenkinek. De ki a tied?

-Hát te? - Ercia egy pillanatra meghökkent a saját magabiztos hangjától. És egy kicsit zavarba is került. Most először nem az apja szerepelt az első helyen. -Hát te!

-Felem vagy, és én a tied? Feleségem és én a te fele életed?

-Igen, az vagy.

-Erciám, édes kicsi barátnőm. Úgy legyen! De ez még nincs így. Tudod, micsoda óriási gondolatok, gondok, kétségek és meggyőződések csapnak össze akkor, amikor az ember végül tényleg azt mondja a másiknak: a tied vagyok, csak a tied, mindenem és mindig? Könnyű így tervezgetni, és az embert elragadja a hév, hogy bejelentse. Ha most kellene e percben kimondani, megtennéd, és én is. De ha majd eljön az idő, és lesz rá mód, mi győz? A kétség vagy a bizonyosság? Én már elváltam egyszer. Soha nem szeretném megismételni. Ezért

csak akkor szeretnék megnősülni – és akkor téged feleségül kérni –, amikor minden érzék, minden értelem, minden vágy és minden realitás egybecseng és csengő hangon azt kiáltja: a tied vagyok, mert te az enyém.

Ercia szemében először belül, majd a külső sarkáig csúsztatva és ott legördülve két kis apró könnycsepp jelent meg, lefolyt az arcán, de mert utánpótlást nem kapott, gyorsan fel is száradt. Védtelenül és kissé esetlenül mosolyodott el hozzá.

...

A válság előszele néha langyos szellő, néha csend vihar előtt, s persze alkalmanként maga az orkán. Primusztól és Erciától egész közös életükben oly távol volt a hangos szó, hogy párját ritkította. Így aztán csendben történt minden előzmény. Zajtalanul, előjelek nélkül.

Sőt. Szinte őrjöngésig vitt vad találkozásokkal. Csak az ördög vigyorgott.

Primuszt gyakran fogta el mostanában írásvágy, amikor a rajzok fölé hajolt és unta a szerkesztést. Fantáziája el-elkalandozott egy másik, szabályozhatatlan, szertelen világba, a terveket a természet váltotta fel.

-A szó elszáll, az írás örök. -Egy kiprintelt lapot csúsztatott Ercia kezébe a párna alól. -Vannak dolgok, amiket még neked sem tudok a szemedbe mondani szó szerint. Főleg, mert nem is szereted, ha erről beszélünk.

-És vannak dolgok, amelyeket soha nem engedek ki a kezemből – de most úgy látom, mégis.

-Ercia kihúzta a kezét a paplan alól, és csodálkozást mutatva vette át az írást. -Költő akarsz lenni?

Primusz a fal felé fordult nevetve.

-Olvasd csak, nem akarlak zavarba hozni. Ha végeztél, szólj, és kipróbáljuk, miről is szólt s hogyan is él a vers, ha valósággyá válik.

Miss Clitor is...

(a csábítás rejtőzködő pontja)

Fagyban, dermedten, hosszú volt a tél
Pici erekbe kapaszkodva kis virág alél
Jeges a föld is, mi nyáron forrón lehelt
A kihűlt virág vágyak nélkül, holtan telelt

Ezer évszázad - egy egész tél tartja fogva
Ki láthatna jégbuckák alól a sápadt Napra?

Hívó sugár, éppen csak parányi kis meleg
A hóvirág kinyíló hevében kéjjel hempereg

Kidugja kíváncsi fejét a nedves dombok alól
Folyik a jég, olvad a hó, bimbó indul útjára
Nem látszik, csak a természet sejti valahol

Ifjú kertész kezét simítja szemérme ajkára
Csókra vágyik kelyhe, táguló szép szirma
Forrón olvad ki rejtekéből felizzó titkos pontja

-Ki az ifjú kertész, Primuszom? Te vagy az? Nem lekicsinylése ez a mesternek, aki virágok között éli életét?

-Pont, pont, vesszőcske. Engem csak a te pontjaid érdekelnek, s vesszőcském a válasz. Azok a pici, láthatatlan pontocskák, amelyek minden izgalmat oly pompásan vezényelnek. De csak ha megtaláljuk őket. Idegennek ismeretlenek, rejtőznek, elbújnak, s megvárják mesterüket, ebben igazad van. Én lennék az?

-Nekem te. S remélem, hogy csak nekem. -Ercia felsóhajtott. - Tanulnom kell, holnap nem tudok jönni.

Másnap Primusz úgy érezte otthon, ő maga a hűség és odaadás. A világért meg nem zavarta volna a lányt. Aztán este tízkor rájött a vágy, hogy most az egyszer jó éjszakát kíván. Nem volt szokásuk, Primusz elvből utálta a telefonérintkezést. Csak a legkritikább esetben tett kivételt, főleg, ha tisztázni kellett valami kellemetlen félreértést. Sokáig csengetett a vonalon. Ercia már aludt. Nyilván túlhajszolta magát – az ágyban is, a könyvek fölött is. Másnap este Primusz szolgálatkészen vette tudomásul, hogy a vizsga nagyon kemény volt, és Ercia most az egyszer nem tud elmenni a Moszkva térre, ahonnan autóval szoktak hazamenni Primuszhoz. Mindig hozzá. Egyszer fordult csak elő, néhány hónapja, hogy Mester úr, Ercia apja elutazott hétvégén a testvéréhez, szinte az utolsó búcsúra, mert húga állítólag menthetetlen beteg volt.

Ez volt az egyik legszebb közös két napjuk. Ercia szerény kis szobája maga volt a lány. Otthonos, tiszta, egyszerű és egy kicsit szegényes. Viszont a legnagyobb rendben sorakozott Ercia életének ezer kis kísértője, fotók, könyvek, emléktárgyak. Csak most derült ki, hogy Ercia valószínűleg mindig feszélyezve érezte magát Primusz pompásan berendezett lakásában. Mert itt, a saját otthonában Ercia olyan felszabadult volt, mint még soha. Boldog,

minden tekintetben. Vágyakozó, csacsogó, mindenben kiszolgáló félistenasszony. Egy aranyos lány, aki szeretné megmutatni, hogy mi ő, ha saját maga lehet. Majdnem eljutottak odáig ebben a varázslatos hangulatban, hogy...

(... szóba hozza vajon, hogy házasság?... majdnem kicsúszott Primusz száján a kérdés...)

Elmaradt tehát a másnap a Moszkva téren. Este Primusz sokáig dolgozott, és úgy gondolta, mégis felhívja Erciát, ez egyszer szerette volna hallani a büszke beszámolót arról, hogy a vizsga így meg úgy, hogy a lány győzött ismét, és Primusz vágyott arra is, hogy hátha megköszöni még egyszer neki is a tanulás lehetőségét, immáron a tényét. A telefon sokáig csengett. Végül felvette Mester úr. Kicsit kínos volt és szokatlan. Valószínűleg ők soha nem fogják szeretni egymást.

-Tudná hívni Erciát, Laci bácsi?

-Hát most... nem.

-Fürdik? Megvárom, úgyis régen beszéltünk egymással, hogy van az egészsége.

-Köszönöm, nagyon jól.

-Beszólna Erciának, hogy várjam-e, vagy visszahív?

-Hát most... nem.

Primusz magában elküldte a fenébe az öreget.

-Na jó, megvárom.

-Nem érdemes.

-Nekem igen.

-Nincs itthon.

-Hogy?

-Majd jön, de most nincs itthon.

-Este tízkor nincs otthon? Azt hittem, alszik már...

-Jön majd, jön.

Primusz szó nélkül letette a telefont.

Másnap megvárta Erciát a munkahelye előtt. A lány meglepődött, ekkora figyelmességre még nem volt példa. Hatalmas puszival köszönte meg.

-Hol voltál tegnap?

-Bocsáss meg, elfelejtettem szólni, az egyik barátnőm elhívott moziba, az utolsó pillanatban.

-Barátnőd, Ercia?

-Hát persze. Milyen kérdés ez?

Szótlanul hajtottak haza. Primusz le s fel sétált. Ilyenkor a blúz gombolásánál tartott

máskor.

-Ercia, nincs semmi mondanivalód? Tudod, az érzékem...

Ercia éppen háttal állt. Úgy is maradt egy-két rövid pillanatra.

-Szeretnék beszélni veled, Primusz.

-Nagyon várom.

-Hányszor fejtetted ki nekem, hogy nem kívánsz megnősülni?

-Kétszer.

-Többször.

-És?

-Hányszor mondtad, hogy mindenki mindig úgy döntsön, ahogyan a szíve diktálja?

-Mindig ezt mondom.

-És gondoltál-e arra, hogy egy 24 éves lány fejében megfordul a házasság?

-Nem, nem. Nem vagyok 24 éves lány, harmincöt éves férfi vagyok.

-Hetek óta küzdök azzal, hogy elmondhatom-e...

-Akkor rögtön kellett volna, talán most nem kellene dadognod, nem?

-Én sem tudom, mit akarok mondani. Mert félek.

-Bántottalak? Vagy valaki más? - Primusz kezdett ideges lenni, és érezte, hogy másodperceken belül kötekedővé válik.

-Nem attól félek. Hanem a saját döntésemtől.

-Az baj.

-Mert nekem is el kell indulnom. Nem várhatok arra, hogy valaha kedved lesz-e házasodni, hogy egyáltalán akarnál-e még gyereket a feleségedtől, vagy nem, mert neked már van...

Primusz leült, majd felpattant, újra leült és nézett maga elé.

-Nagyon szeretlek téged. De minden barátnőm férjhez ment közben, vagy eljegyezték, s látja a jövőjét. Én téged látlak csak, néha szentnek és mindig a mesteremnek, de magamat nem látom.

-Hogy is mondtad, Ercia? Most, az előbb...? Hogy neked is el kell indulnod? - Primusz féktelen erővel pattant fel a székből. -Igen? El kell? Mondanék én valamit, édes. El kell! Most azonnal! Még annyit szeretnék kérdezni, azt is csak azért, hogy ne az ösztönömre alapozzak mindent. Kivel voltál tegnap és hol?

Ercia elsápadt. Kockán forgott az egész élete. Nem akarta, hogy így legyen, de forgott, mint a szélvész.

-Ismerek valakit, vele.

-Férfi?

-Igen.

-A sündörgő?

Ercia egész testéből kifutott a vér. Tud valamit Primusz? Netán megfigyelte?

-Igen. Nem sündörgő. Van neve.

Primusz úgy érezte, hogy arcon vágták, jobbról, balról.

-Mondanék én valamit. Ez az egész egy villámcsapás. De akkor legyen olyan is. Égessen, pusztítson, csapjon halálosan. Én nem akarlak többé látni. Érted? Menj... el... innen! Most rögtön! Nincs harag, de tűnj el. Nincs újrakezdés a harmadik után. Vége, vége, örökre. Kitéplek egyetlen mozdulattal, szevasz, tűnj el végre.

Primusz az ajtóhoz lépett, kinyitotta. Ercia falfehéren vette fel a táskáját, meg-megtántorodó léptekkel az ajtóig ment, ott megállt, Primuszra nézett, szerette volna megpusztilni, talán át is ölelni... Primusz fagyos tekintettel, mereven és határozottan mutatott az ajtóra. Aztán becsukta és jól hallhatóan be is zárta mindhárom zárral.

...

-Szeretnék veled találkozni. -A szokásos óvatos telefonhang.

-Semmi, de semmi értelme. Boldog három hetem volt azóta, hogy nem láttalak, ha nem haragszol.

-Nem ezt fogod mondani, ha meghallgatsz... -Ercia visszafojtottan várt a válaszra.

-Hol?

-Ahol legelőször. Vagy mehetek hozzád?

-Tőlem... de úgy lépj be, hogy soha, soha többé nem szeretnék elkezdni semmi viszonyt köztünk.

-Én sem.

Ercia aznap este úgy lépte át a küszöböt Primusznál, mintha még egyszer sem járt volna itt. Óvatos érdeklődéssel nézett szét. Nem akart semmit sem megvizsgálni, ez már nem az ő világa, s nem is lesz soha. Minden nő ösztönösen nagyszerű megfigyelő, legalábbis ahhoz a felszínes nagyvonalúsághoz képest, ahogyan a férfiak nem veszik észre az apró részleteket (melyben az ördög lakozik). Ercia pontosan látta, hogy az egyik kis asztalon egy tálcán egzotikus füstölő maradványai szóródtak szét, s Primusz az közös életükben soha nem szerette az ilyesmit. Megjött tehát a váltás.

-Szeretlek, s mindig szeretni foglak. Mindig csak téged foglak szeretni. -Ercia az asztal túlsó oldalán ült, ebből így amúgy sem lehetett volna ölelő kar. Primusz közömbös arca pedig eleve lefagyasztotta volna a közeledést. Máskor ilyen rideg elutasítás láttán Ercia azonnal felállt volna távozni – Primusz érdektelensége kifejezetten, leolvashatóan szándékos és sértő volt –, de most nyugodtan folytatta. Nem a kapcsolatukat megmenteni jött, hanem...

-Köztünk a jövő értelmetlen szó. Ezer okból. Te nem akarsz házasságot, gyerekeket. Soha nem fogod átadni magadat senkinek úgy istenigazából, zárt maradsz, mint egy kőszikla. Lepattanok rólad, eddig is ez történt. Én pedig megtaláltam azt a fiút, aki nem engem olvaszt fel, hanem belém akar olvadni. Még nem tudom, mire fut ki a kapcsolatunk, de hálás vagyok neki minden szóért, érzésért, rajongásért, tapintatért. Igen, hálás vagyok neki azért, mert nem akar fölém kerekedni, fölöttem lenni. Nekem és kedvemnek, hangulatomnak alárendeli minden mozdulatát. És ne csodálkozz...

Primusz aligha csodálkozott, bámult ki az ablakon szótlanul.

-... én ezt soha nem kaptam meg senkitől.

-Miért kell ezt nekem meghallgatnom?

-Mert még nem fejeztem be. Mert soha nem fogom befejezni... mert legyen bármi is köztünk Onddal, szüljek neki akár száz gyereket, emeljen bár az édig minden nap, egyet nem tud nekem megadni, valamit, ami nélkül nem tudok élni, ami nélkül zaklatott minden percem, ha eszembe jutsz: téged. Nem tudok megszabadulni tőled soha, és bár szeretnék, de már nem is akarok, mert kudarc úgylis. Kérlek, ne küldj el az életedből.

-Már megtörtént, Ercia.

-Van más út is. A titkok útja. A csak magunkban őrzött óriási belső titok. Amit senki nem tud, csak te meg én. Hogy elmegyek ugyan, és igen, ez már megtörtént, de mindig a tied leszek. Akkor is, ha titokban hozzád bújhatok néha, és akkor is, ha évekig, évtizedekig nem láthatlak valamiért, de tudhatom, hogy ez nem lesz mindig így, hogy egyszer végül mégis csak újra veled leszek egy órára, egy fél napra. Hogy legyen remény, hogy láthatlak még egyszer, s utána is még végtelenül sokszor.

Primusz már nem a fákat, hanem Erciát nézte. Ilyent még nem hallott.

-És az nem érdekes, hogy én is keresek magamnak fontos társat, hogy nekem is legyenek, talán vannak is már új vágyaim, hogy én sem agglegényként akarom leélni az életemet? Hogy én tényleg befejeztem veled?

-Nem, nem érdekes. Természetes. Tedd, amit szeretnél. Már nem fogod a kezemet, tudom, sőt: más fogja, és én is úgy akarok élni, hogy semmi közöm hozzád. Semmi a mindennapokban. De minden a titkos érzéseimben, a vágyaimban, abban, hogy kire gondoljak majd, amikor netán magamban hordom a kicsimet... hogy kire gondoljak abban a hitben, hogy akire gondolok, arra fog hasonlítani az arca, az esze... Nem tudlak kiszakítani. Ha tehetném, nem lennék itt. Nem azt kérem, hogy folytassuk, nem szeretném, mert kikészítene az örökös szakítás, a jövő hiánya. De itt szeretnék maradni benned. S ha neked erre nincs szükséged, legalább azt add meg, hogy te bennem maradhass, hogy ne akard kiirtani magadat belőlem,

gonoszszággal, ridegséggel, távolsággal és tagadással. Hogy láthassalak néha, olyan titkos csendben, amelyben csak te vagy és én, és aztán mindenki éli tovább az életét. Nem lehetséges ez? Példátlan lenne?

Primusz belül remegett. Legszívesebben elkerülte volna ezt a helyzetet, soha nem gondolta, hogy előfordul valaha kettőjük között. Hiszen megoldotta: felszámolta már magában az elmúlt hetekben. Mondhatná, hogy elég legyen, menjen a nő! Miért hallgatja? Miért reszket a lelke? Mibe vág bele, ha nem mond nemet? Hosszasan hallgatott, nem szólt semmit.

-Csak ezt akartam megértetni veled, bocsáss meg. -Ercia elindult az ajtó felé, Primusz hagyta. Már ki is lépett, amikor halkán mondta a lány nevét. Ercia kezében a kilinccsel, a szobának háttal állva mozdulatlanul állt.

-Gyere vissza, kérlek, nekem is van válaszom erre.

Ercia állt még egy darabig, majd megfordult, visszalépett, egyenesen Primusz elé állt, és nézte mozdulatlanul.

-Érték mindent. -Primusz még mindig reszketett, most már a hangja is. -Mindent. Akár hiszed, akár nem, minden szó minden foszlányát, és minden titok minden titkát.

Lassal felemelte Ercia pulóverének az alját, óvatosan kibújtatta belőle a lányt.

-Most kezdődik a titok?

-Igen. Ki tudja hányszor, és talán mindig csak egy órára, de a titok végtelen útja most, ebben a pillanatban...

Egy óra. Vajon lehet úgy élni egy életen át, hogy mindig, bármi történjen is, ha csak meg nem halsz éppen, lesz mindig egy órád valakire, aki másé és akié soha többé nem vagy? Olyan különös óra, ami alatt elszabadul a menny és pokol keveréke, ördögök és angyalok táncolnak egymáson? Mert ami ez alatt az óra alatt történt, az valószínűleg egyenlő az emberiség nemzésével. Ádám és Éva viszonya. Teremtő – és a bűn maga. De csak egy óra. Erciát várta leendő férje. Primusz pedig fel nem adta volna szabad világát soha többé. Leszámítva egy-egy órát, amely alatt úgymint megszűnt a világ.

Megünnepelték a következő alkalommal Ercia névnapját. Primuszt mérnöki nagydíjjal tüntették ki, ezt az estét szintén meg kellett koronázni a titkok nevében. Nemsokára karácsony jött, s lehet-e elmenni a szeretet ünnepe mellett szótlanság és csalások nélkül? S ki lépne át az Újévbe úgy, hogy nem viszi magával az óév legszebb felfedezését, a titok ízét? Lehet-e köszönteni a már megkezdett új évet e nélkül? S ha már semmi nem szólt az újabb találkozás mellett, akkor rendezték a hormonok: havonta legalább egyszer kellett találni egy órácskát, amikor kitisztul a világ – illetve amikor nagyon szennyessé lesz. Hmmm...Ond? Na ne.

...

A tisztesség nagyobb úr a véteknél. Sokáig járnak kéz a kézben, egymást feltételezve. Az ember azonban arra született, hogy előre menjen. S mikor Ercia és Primusz megérezte, hogy ez így nem mehet tovább, megjött a tetszhalál. Valójában csak a lány lassult le a vétkezés kíméletlen sorozatában. Ahogy érett a kapcsolata új választottjával, úgy gördültek akadályok a találkozóhoz elé. Egy ideig bevált a hivatkozás a vizsgákra, pót szemináriumokra, s talán futotta még a fantáziából Ond megtévesztésére – de nem futott a tisztességből. Nem csaphatta be önmagát havonta. Ha férjre vágyott, meg kellett fizetnie érte. Primusznak nem voltak ilyen gondjai. Egyetlen szót sem szólt váratlanul élénkké és cselekvésekben gazdaggá vált viszonyáról valakivel, aki mindig, aki régóta és bármikor...

-Ugye nem esik rosszul, ha nem tudok jönni többé?

-Nem, dehogy. Tudtam, hogy bekövetkezik ez is. És ajándék volt minden alkalom veled, a titok a tilosban. Menj csak, meg se kell magyaráznod.

-Egyedül hagylak, és ez nagyon fáj.

-Ne aggódj, kérlek. Valójában nagyon örülök, hogy komolyra fordul a kapcsolatotok. Nagyon bántott volna, ha én leszek az akadály. Te mindig bennem maradsz, soha nem volt még senkim, akinek ennyiszor megbocsátottam, akivel ilyen sokszor újra kezdtem, és mindig jobb lett minden, mint előtte volt. Nem mehet a végtelenségig, értem.

-De ugye tudod, hogy mégis... a végtelenségig megy majd.

-Persze, Erciám. Éppen úgy tudom, mint te. És most menj, felejts el, hagyd békén a hűség és a csalás harcait, legyél odaadó feleség, anya, legyél nagyon boldog. Nélkülem, mert velem nem lehetnél az. Semmi sem örök, aki ilyeneket mond, az hazudik.

-Van, lesz egy kivétel. Te. Örökké az enyém leszel, akkor is, ha már nem emlékszel rám. Ez a mostani fél év legalább úgy a részem lett, mint a születésem pillanata, mikor kiderült a felordításomból, hogy élek. -Ercia szeme könnyes lett. -Gyereket várok, Primusz.

Drámákban ilyenkor iszonyú jelenetek következnek. Primusz lenézett Ercia hasára, amely még semmilyen jelet nem mutatott. Átnyúlt, megfogta Ercia nyakszirtjét, megsimogatta, átölelte, a jobb kezét rátette a hasára.

-Legyetek nagyon boldogok. Férj kell a kicsinek, mielőbb. És odaadó anya, akinek csak egyetlen dolga van az életben: a családja.

Ercia elnevette magát.

-Nem akartam, de így lett. Ond nagyon boldog. Szó sincs házasságról, most már összeköt bennünket a gyerek. És most már nagyon akarom, hogy legyen. Mondanám, hogy örökké veled, de nincs két örökké. Most már másé lesz az egyik, bár ő még nem tud semmit róla.

-Egy sincs. Az az egyetlen egy is véget ér mindig, mindenkivel, egyszer, kéretlenül.

Primusz tisztán és őszintén örült Ercia élete új fejezetének. A lány erre vágyott, kimondatlanul is, ráadásul ki is mondta, időben és világosan. S megkapta. Jövője van, s a legtöbbet adja, amit egy lány tehet: családot köt egybe az újszülöttel.

-Azért ne add lentebb, mint az ember néhány ezer éve: köss házasságot, mielőbb. S ha a gyereked apja nem akarja, állítsd választás elé: vagy férj lesz, vagy menjen odébb. Ezt nagyon komolyan mondom. Van neked fogalmad arról, mivel járt az életedben, hogy édesanyád nem volt veled? Ha valaki odáig sem jut el, hogy a házasság kapcsát, igen, bilincsét elfogadja, akkor az komolytalan.

-Éppen ellenkező a helyzet. Ond már most szeretné, mindig is akarta, mióta megtudta, hogy apa lesz, vagyis öt hete.

Primuszon átfutott: azóta kétszer találkoztak, ez a harmadik, a magyar igazság. Tényleg ideje menni.

...

Pető Annus tíz évvel ezelőtt kihívóan gyönyörű lány volt. Primusz még a házassága előtt ismerte meg. Nem volt köztük a szerelemnek nyoma sem, viszont mindig éltette őket a testi vonzódás. Véletlenszerűen találkoztak, és ez nem maradt abba – csak szünetelt egy kicsit – Primusz esküvője után sem. Annyira nem volt jelentősége a dolgok lényegét – például a házasság komolyságát – illetően, hogy rábízták a véletlenre és az ösztön teremtetten váratlan helyzetekre, hogy mikor feküdjenek neki újból. Évente ötször, tízszer talán. Esetleg harmincszor?

Pető Annus nem volt már olyan szép. De Primusz sem. Tíz év nagyon meglátszik. Annus élte az életét, amennyire csak lehetett, s ennek sem tűntek el a fárasztó nyomai. Most, harmincnégy évesen kinézett vagy harmincnégy és félnek. Szebb volt, mint valaha, mert kicsattanó frissességét felváltotta fokozódó érzékisége, sőt, Primusz meg merte kockáztatni: érzelmi gazdagsága. Ez korábban nyomaiban sem volt észlelhető Annuson, az utóbbi időben azonban megtérni látszott. Azt sejtette, hogy unja kicsapongó, szertelen életét, amely nem viszi sehova.

Egy dolgot zárt ki egész életében: hogy férjhez menjen. Színtiszta feminista volt, vallotta, hirdette. Olyannyira, hogy néha született lesbikus lányok ezt félreértették, s komolyan megpróbáltak közeledni hozzá, jól kivehető, titkos jeleikkel. Annus – látva komolyságukat, és jószívű lévén – néha eleget tett kíváncsiságának, illetve ez így nem jó, helyesen mondva: a lányok kíváncsiságának. Ő nem, ő nem, ő csak úgy kíváncsiságból... De ennek nincs lényege. Utálta a férjhez kötöttséget, barátnői között mindenki szabad volt.

Azt persze tudta, hogy ez a legnagyobb rabság. Mert az igazi rabság az, ha a magad foglya vagy. Ha nincs kitörés a rossz beidegződéseidből, például abból a ferde hajlamból, hogy te született feminista vagy. Ez téboly, de nem lehet megszabadulni tőle, mert szereppé válik. Annus álma – de persze ezt nem merte álmodni, csitt! - az volt, hogy neki is lesz férje, gyereke, nagymama lesz egyszer és békésen elalszik végső álmában, amelyben majd követi e világról a másikba tíz évvel korábban eltávozott drága férjét, akivel fél évszázadot élt együtt.

Pfuj, erre mindig ezt mondta Annus, és hogy meggyőzze magát, lefeküdt az első régi barátjával, aki aznap ráért. Ez nem azt jelenti, hogy az elsővel feküdt le – ki tudja már, ki volt az! –, hanem azt, aki elsőként ráért aznap este. Általában elég volt egyetlen tárcsázás. Így volt ez Primusszal is mindig. Így volt ez régen.

De ma már nincs így. Annus átbillenni látszik a másik oldalra, a harmincötödik évéhez közeledve. Szereti, ha szeretik, na hát! Ez eddig nem volt fontos. Imádja, ha becézik, ha az éjszaka után a nappalt, az egész hétvégét is vele akarják tölteni. Ha valaki azt mondja, hogy ne menjen el soha többé, maradjon végre itt, ahol annyiszor volt már, lázban égve szex-mérőként.

Primusz, ezt ideje bevallania csendben magának, mindig Annusnál keresett menedéket, ha Ercia éppen megingott, távozott, bejelentette az „ez volt az utolsó perc” kezdetű szöveget, vagy ha éppen Primusz tette ezt vele. Ercia bizonytalanságainak legradikálisabb ellentéte – maga a tökéletes egyensúly – volt az az életerő, derű, kicsattanó önbizalom, amiben Annus élt mindig is. És mit ad Isten? Ráadásul Annus elkezd érzelmes lenni? Simogat, sütog, főzni tanul és kimossa az ágyneműt, nem mosógéppel, hanem Primusz kádja fölé hajolva, kézzel súrolva, sikálva, dalolva.

-Ágnes asszony lesz belőled a patak partján? - nevetett Primusz, amikor két nappal Ercia legeslegutolsó búcsúja után meghívta Annust egy nagyon hosszú estére, mondván, hogy reméli: napokig eltart. Annus nem csak remélte, hanem – az új idők jegyében – egy egész hétre szabaddá tette magát, lemondott minden más programot, a legfájóbb szívvvel egy igazi, rendkívüli vágyakat átadó egyetemista lesbikus lányt is. Ez volt a legnagyobb áldozat. Érezte, szíve mélyén tudta, hogy ezzel egyben vége is lett a kalandozások ezen tipikusan rabló útjának.

Annus csak mosott, gyúrt, csavart szenvedélyesen.

-Te még nem tudod! Minden, amit kihagytam, bennem maradt. Egy nő sem lehet más, mint a többi, mint amire teremtette az Isten. Altathatja ezt az érzést, ámíthatja vagy becsaphatja önmagát, de nő marad, pontosabban: asszony.

-Isten? Mit hallok tőled?

-Talán még azt is hallod majd. De most csak általános fohászként szóltam hozzá, nem hitel. Azt azonban tudom, hogy mire teremtett minket. Biztosan nem arra, ahogyan én éltem.

-Istenem, Annus, miket beszélsz?! Maga vagy az élet, te voltál nekünk, férfiaknak az, amiért és amik vagyunk!

-Önző vagy, Primusz, mindig is az voltál, és az is maradsz. Én is az voltam, igaz. Ide nekem mindent és mindenkit. De ez hamis út volt, ha másért nem azért, mert kifacsarta belőlem minden erőmet, és nem adott mást helyette.

-Mit, kicsi Annusom? Mit nem kaptál te meg az életben?

-Nem látsz a szemedtől? Ki várta volna tőlem, hogy mossak rá, hogy főzzek neki, hogy tartsam tisztán körülötte az életét, Senki. A mellemet akarta, nem engem, bennem lenni és nem értem. És én odaadtam magamat, mert örültem élveztem. De tudod, mit szeretnék most? Ne nevessem ki. Én... most... gyereket szeretnék, és utána még egyet, talán többet is. Hogy anya lehessenek, ne csak nő.

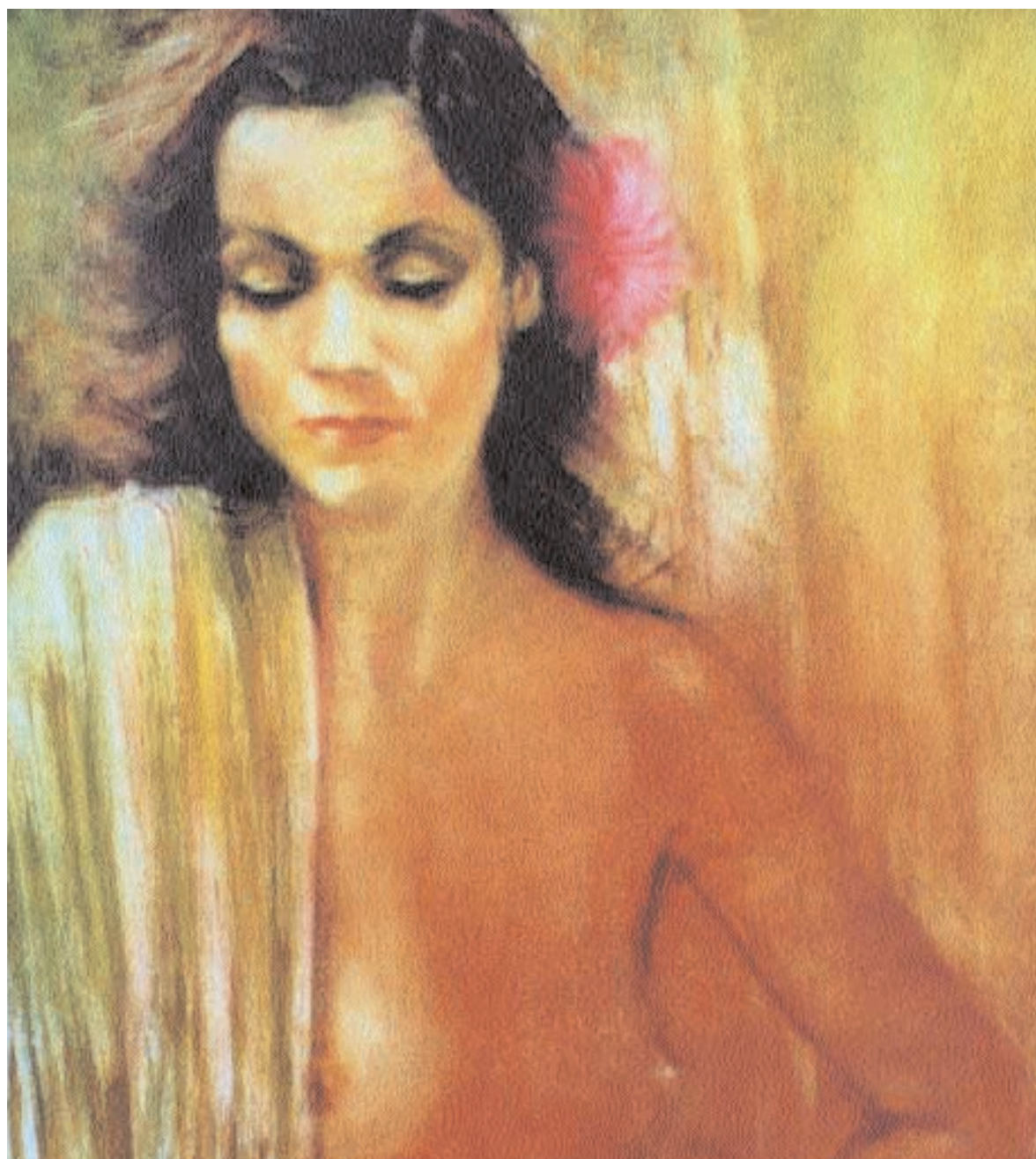
Primusz meghökkent. Kétszeresen is. Annusról ezt soha fel nem tételezte volna. De hogy két nap alatt két nő öntse ki, öntse rá ezt az érzését?! Mi ő? Ki ő? Hogyan fordulhat ez elő vele?

...

Óriási szerencsére az élet szerény áldásaként Annus nyilvánvaló páforgulása semmit sem vont le abból a hihetetlen testi tudásából, amelyet ugyan asszonyként kevésbé, nőként azonban iszonyú nagy tempóban gazdagított az elmúlt közel két évtizedben. Annus nem volt olyan jó, mint Ercia, mert még sok mindent nem tudott, nem tanult meg a gyorsan szaporázott párharcok során. Az egyszerű és keresetlen őszinteséget még nem ismerte, a gyakorlottság elhomályosította a természetességet, a test háttérbe szorította a szívet, a lelket. De Annus jobb volt, mint Ercia, mint bárki más. Mert most végre időben felismerte a világ legnagyobb titkát, amelyre egész életében elnyomott ösztönével most rávetheti magát: egy nő azért nő, hogy szerethessen.

Végtelen út nyílt meg Annus előtt, volt mit behoznia az életébe újításként. És ennek első szem- és testtanúja éppen a tegnapelőtt árvává vált Primusz lehetett. Megadta magát. Annus nem akart mást, csak szeretni, minden porcikájával. Primusz nem tehetett róla, hogy ő most Pompei, és a Vezúv elsőpri, maga alá temeti – és ezerötszáz évig sértetlenül maga alatt tartja, ami éppen maradt belőle. Mindenesetre Primuszból aznap este semmi sem maradt éppen.

Csöbörből csöbörbe, mindkettőben méhek méze aranylik, vajon egy-e az ízük?

A KAGYLÓ HALOTT, GYÖNGYE TÜNDÖKÖL

Négy év telt el azóta. Csendes, biztonságos időszak. Annus melegében Primusz megszokta, hogy a házas és házasság együtt milyen kellemes otthont teremt. Nem erre vágyott, de ezzel békélt meg. Nem is hallott többé Erciáról, nem akart. Fogalma sem volt, hogyan érinti ez a lányt, s hogy talált vigasztalást Ondban vagy másban. Kimerült a szakítások és békülések kilátástalan sokszögében. Annus fele-sége lett, nem csak feleség-féleség, hanem...

Anya. Ki mondta volna valaha is, hogy ő anya lesz, szerető, gondos, odaadó? Elsősorban és szinte kizárólag anya. Primusznak sem hiányzott más. Néha elgondolkodott, hogy neki miért csak ennyi jár, fáradt feleség és üvöltöző kislány a bölcsőben, kialvatlan éjszakák. De gyorsan egyezséget kötött a lázongó hanggal. Kivette részét az élet zajosabb és látványosabb szakaszából, felnőtt férfi korának mintegy két évtizedében átlagosan minden évre jutott egy-egy fontosabb lány, asszony, a futó élmények sorát pedig nem is akarta fejben tartani. Tenyerén hordozta az élet, most sem elvesz, hanem ad. Egy váratlanul nagyszerű anyát csodaszép kislánya mellé. Mérnöki munkájának szentelte életét, legalább akkora sikerrel, mint korábban a nőknek. Irodájának munkatársai őt választották ügyvezetőnek, terveivel több nagy pénzintézet építkezési céljait szolgálta közmegegyezésre, és némi túlzással dőlt hozzá a pénz. Ez korábban nem különösebben vonzotta volna, de szétnézett, Heroldra, Alinkára és Tündérré gondolt, a jövőre, amelyet neki kell előteremteni, mert ki más.

-Leveled jött! Nem is egy, hanem három, az egyiket aláírtam helyetted, a kamarától értesítettek valamiről ajánlva. -Annus a szokásos lazasággal hagyta az asztalon a leveleket. Primusz nem ért rá velük foglalkozni.

-Kis Tündérem, te Tündér vagy, vagy a tündérem vagy? - a kicsi szája lefelé görbült, három hónaposan az ember nem szereti, ha vagylagos választás elé állítják.

Este Primusz elővette a leveleket. Az építész kamara elnöksége arról értesítette, hogy idén őt jelölik az Év Építészre címre, két másik kollégájával együtt. A másikban ugyancsak építészként reklámanyagot kapott valami külföldi marketing cégtől, kidobta. A harmadikat szintén egy cég küldte, valami osztrák építőipari vállalat, nyilván terjeszkedni akarnak.

Szerencséjére Annus a konyhában mosogatott. A szöveg, a fejléc első pillantásra reklámnak tűnt, gyorsan kiderült azonban, hogy nem építőanyagokat ajánlanak. Hivatalos hangnemben írták, de a sorok másról szóltak, mint amiről.

„Értesítjük, hogy cégünk az Ön és a mi jövőnk érdekében is szeretne szakmai konzultációt

tartani előre egyeztetett időpontban, melyen kitérnénk a múltból eredő újabb fejlődési trendekre, a várható befektetési kapacitásokra”, blablabla. Persze hogy nem blablabla. Primusz már az első pillanatban ránézésre felismerte az aláírás betűformázását. Kiss Ondné, gazdasági tanácsadó, Werner Hungary Kft., stb.

Hogy az a...!

Hogy az a melyik... is?

Primuszon hideg borzongás futott végig. Pontosan értette a szöveg lényegét. A múlt nem ért véget, a jövő elkezdődött? Miért nem kíméli a sors a kihívásoktól? Nem jár neki a béke? Nem járt. A gazdasági konzultációk hamarosan tényleg elkezdődtek, különös tekintettel a befektetésekre. Ágyba, szállodába, panzióba, hétvégi szeminárium vendégszobájába. És egy idő után – mert Ercia is nagyon otthonos lett – a lány, illetve most már Kis Kondné asszony hálósobájában egy csendes kis lakópark emeleti lakásában. Otthon. Mert Kis Kond dolgát felvitte az Isten. A Shell cég – mint hűséges és kapcsolatok építésében oly' kiváló munkatársának – felajánlott egy koordinátori helyet a Magyarországgal szomszédos néhány más ország Shell kútjainak konkrét, meglepetésszerű (álruhás) minőségi ellenőrzésében a kiszolgálás módját, az udvariasság fokát, a trükkök kiismerését illetően. Ebben Kond otthon volt. Havonta egyszer-kétszer elutazott két-két napra.

-Nem mondd, hogy Kond. Ond.

-Nem ugyanaz?

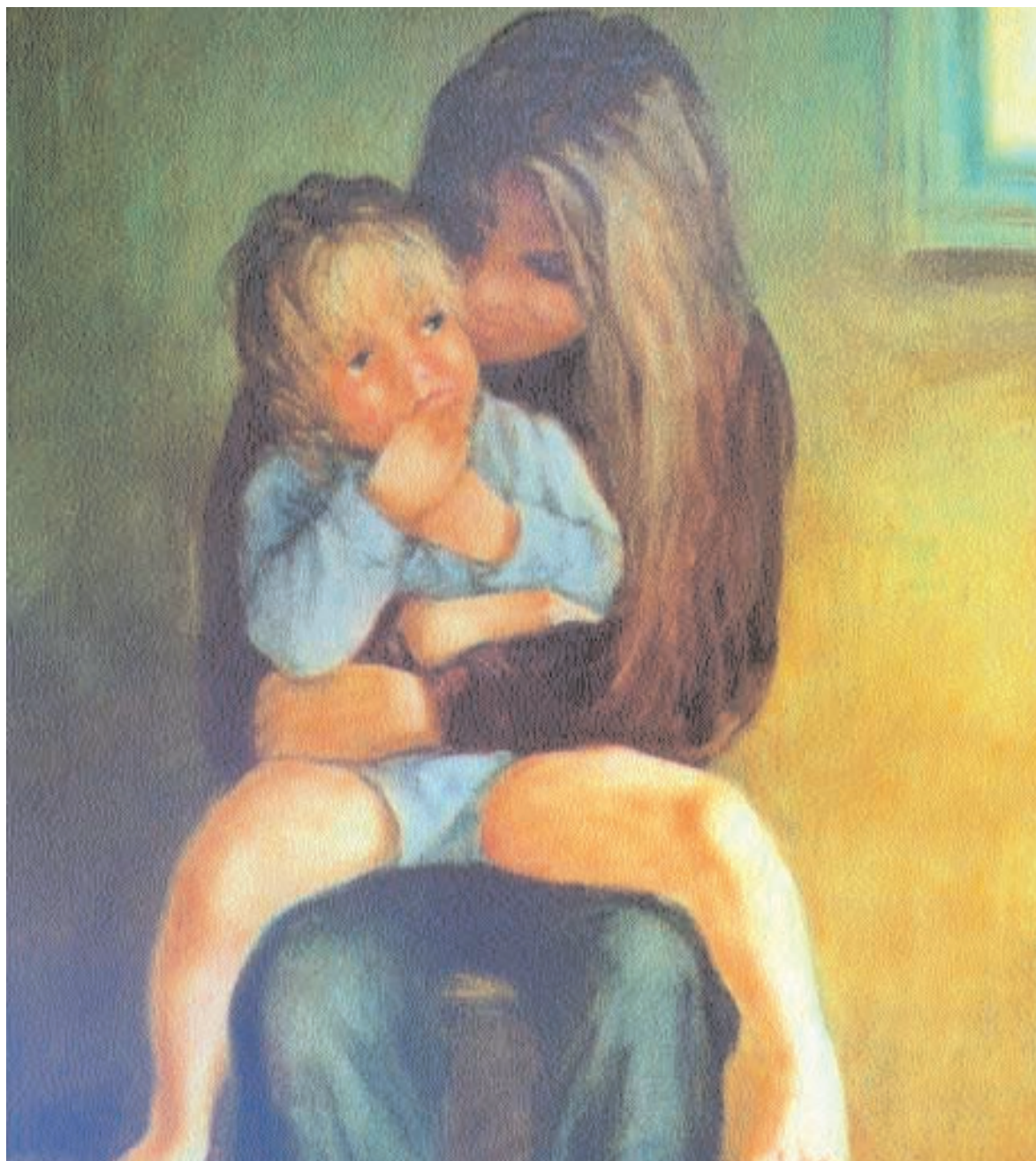
-Miért nem bírod megemészteni?

-Ond. Ó!

Ercia máskor talán halálosan megsértődött volna, hiszen az ő férjén csúfolódott Primusz, most, ennyi elveszített idő után azonban mindent megengedett. Ondó, persze, legyen, csak hallgass már, Primusz?

És hogy Primusz hallgasson, betapasztotta a száját, a jól ismert, hatékony módszerrel, testének hol ezzel, hol azzal a tapadós pontjával.

Cifrázhatnánk e történetet, de nem érdemes. Ha ők nem tették, nekünk semmi okunk rá. Ercia egész lényét megváltoztatta, hogy e három év alatt gyors egymásutánban két gyereket is szült, Tündét és Csabát. A kislány a házasságuk előtt született, és talán nem is akarták volna a formai esküvőt, ha nem indul el világhódító útjára a kisfiú, Csaba is. De mert jött, mint az áldás, megházasodtak. Értelmét nem látták, Ond maga lett a kitartó és megfellebbezhetetlen hűség és gondoskodás, neki mindegy volt már, garanciának ott voltak a gyerekek. Biztosan tudta, hogy Ercia soha nem bontja meg ezt a családot. Ismerte felesége gyermekkorát, súlyos komplexusait, vágyát a család egységére.

-Mindig rád gondoltam, mikor magamban hordoztam Tündét. Nem tudtam még, hogy kislány lesz, de szerettem volna, ha olyan okosnak születik, mint te vagy. Azt mondta egyszer régen a nagymamám, hogy ha mi, várandós édesanyák sokat gondolunk a picire, és arra, akire hasonlítson, akkor a magzat átveszi a vágyainkat.

-Tudod-e, az én kislányomat hogyan hívják? - kérdezte Primusz még első találkozásukkor.

-Tündér. Nincs ilyen név hivatalosan, de mi így jegyeztettük be.

A két tündér. Primuszon egyszer régen, szakításuk után átsuhant, hogy megpróbálja kiszámítani az utolsó találkozásaik és a kis Tünde születésének időpontja közötti távot, de elhessegette a gondolatot, túl ijesztő volt az ötlet is.

Alig egy év van a két kislány között, együtt fognak felnőni, a nélkül, hogy valaha is hal-lanának egymásról.

-Milyen a házasság?

-Nagyszerű. Éppen ilyenre vágytam – morzsolgatta a szavakat Ercia nagy meggyőző erő-vel. -Mindenben egymáshoz illünk. Ond nagyon szorgalmas.

-Véletlenül hallottam egyet s mást. Nem a szorgalmáról, hanem... bár akár szorgalomnak is nevezhetjük... a múltjáról.

-Nem kell folytatnod. Mindent elmondott. Tudom, kiknek volt a kedvence. S hogy mit tett, mit kapott. De van-e nagyobb összekötő kapocs az őszinteségnél?

-Van.

-Mi?

-Az őszintétlenség. Bizonyos alaptitkok megtartása. Amit senkinek sem mondanál el. Mert egyrészt megsemmisíted magadat a következmények miatt – ki szereti ezt? –, másrészt megszűnik a titok különös, édes íze. -Primusz egyenesen Ercia szemébe nézett. - Elmondtal rólunk mindent? Mármint a múltunkról?

-Igen.

-És hogyan reagált?

-Gyűlöl téged. De ennél többet nem tehet. Tudja, hogy már semmi közöm hozzád.

Ercia belebújt Primusz ölébe, az ágy túrte, Primusz annál is sokkal inkább. Nagyon ismerős volt minden. Ercia tényleg megváltozott. Otthona derűt, nyugodtságot árasztott, anyasága méltósággal telítette, és kerek lett az egész jelleme, mint egykoron ringó csípője és popsija volt. Ez utóbbin kellemesen látszottak meg az anyaság puha nyomai.

-Hogyan tudtad rávenni magadat a levélírássra? Hogy jelentkezz mégis...! -Primusz érezte, hogy buta mert fölösleges kérdést tett fel, de már nem vonulhatott vissza.

-Sehogy'.

-Értem.

És tényleg értették. Tudták, hogy sehogy'. Hogy Ercia nyilván várt egy-két évet, vajon érkezik-e hozzá bármilyen üzenet. Aztán kínlódott néhány hónapot, de visszatartotta a méltósága: ő jelentkezzen, szolgáltatassa ki magát, esetleg nyelje le a Nem szégyenét!? S mikor ezen is túl volt, még mindig maradt a súlyos félelem. Házasságtörő ő? Nem annak született. Mi motoszkál benne mégis és miért?

-S aztán?

-Nem én írtam a levelet. Az ösztönöm diktálta, és csak lemásoltam. Görcsben volt a kezem, még szerencse, hogy a számítógép ezt nem tudatja.

-Tudtad, mit mondok majd?

-Nem. De igen. Illetve nem. És mégis. Nem volt más választásom. Ha nem tettem volna meg, csak magamat kínoztam volna, mert előbb-utóbb úgyis...

-Miért?

-Nem tudom. Erre nincs válasz.

-Jó anya vagy, és jó feleség is?

-Olyan, amilyen kevés lehet. Pontosabban: nálam jobb kevés lehet. Tudod, mit jelent nekem a család.

-Ugye ne kérdezzem meg? Hogy miért...

-Ne.

És ez a kérdés soha el nem hangzott. Hogy akkor miért mégis, s hogy meddig? Mikor ne.

...

Szakítás, válság, folytatás, mintha mi sem történt volna. Csalás és csalódás. Csak így mehet. Mert egyébként normális volna.

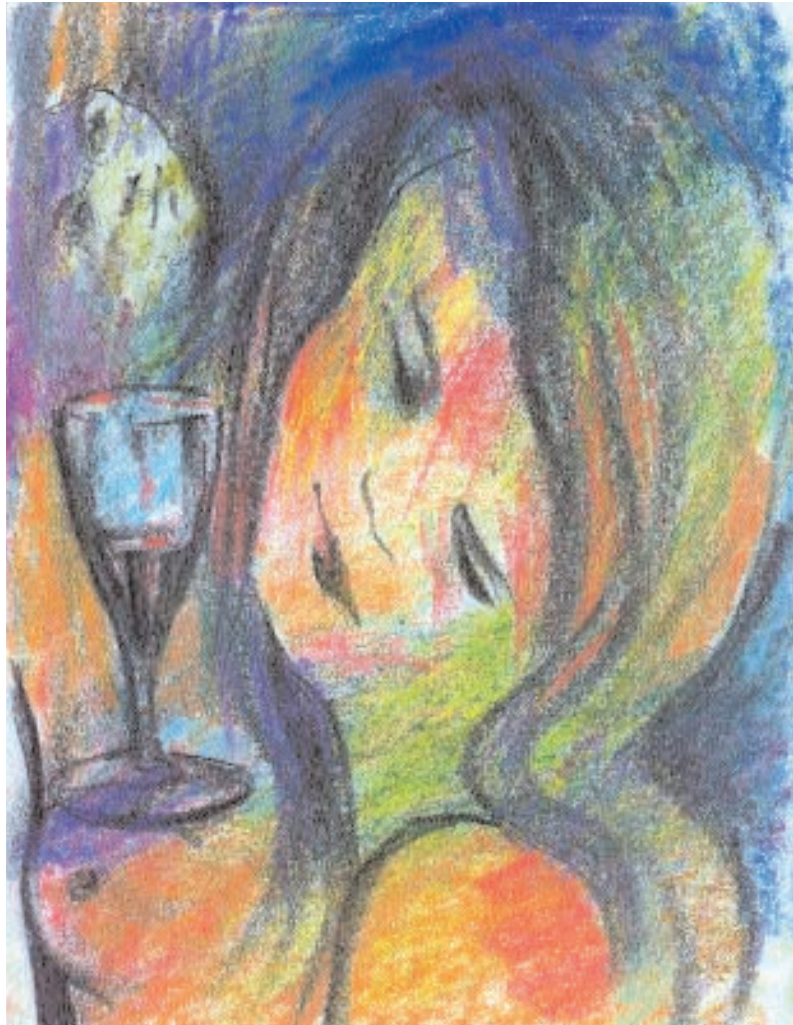
„Kézben és szívben szorongatott kis titkok foglyai...”

Milyen kár, hogy nem lehet kiállni veled a világ elé - itt vagyok, és ő itt van. Mint a levegőben az oxigén. Miért nem lehet nyilvános az élet, ki rendelte el – Uram?! - a hazudozós titkolózást?

Milyen kár, hogy bűjni kell és várni, várni, várni - a semmire is várni, hogy hátha kinő belőle a csoda, ahogyan az óceánból kinőtt az ember, pedig annak elég kicsi volt a valószínűsége.

Milyen kár, hogy nincs kapcsolatunk, nem ez itt, az éteren, eltitkolt levelezéssel, hanem az érintéseden át.

Milyen kár, hogy még mindig az a kár: bűjni kell. Mennyivel egyszerűbb volna csak tenni, tenni azt, amit szeretnél. Amikor akarod.

Kár, hogy zsugorodik, aminek burjánozni kellene. Mert úgyis el fog kopni, kifulladás.

És milyen kár, hogy nem akkor vagy itt, amikor kellenél – még ha annyiszor nem is lehetnél itt, de legalább fele annyiszor. Jó, tized.”

Primusz elégedetlenül hajtogatta össze a levelet, amelyet az irodájában kapott. Egy kis ideig kézben tartotta, arra gondolt, hogy nyugodtabb helyzetben újra át kellene olvasnia, de annyira felkavarta az egész, hogy darabokra tépte, kivitte és leöblítette. Nem való más kezébe, eddig megúsza mindig...

Ez önmagában csoda. Múlt héten Ercia anyósa hosszasan matatott a kulccsal. Mire jött rá? Hogy rossz a zár, netán elkopott a kulcsa, és nem megy bele? Mert nem ment. Belül zárva volt. Lélegzetviszafaftva figyelték, hogy feladja-e, vagy telefonálni kezd a fiához. Valamiért sürgős dolga lehetett neki, mert egy-két perc után abbahagyta.

-Ez volt az utolsó – suttogta Ercia. De mivel úgyis az utolsó, és az anyós úgysem jön már vissza, mohón elkérte a búcsúval járó ajándékokat, melyeket jó mélyen magába süllyesztett. Primusz volt már hasonló helyzetben, nagyon régen egy nagybácsival. Egyetemista volt még, akár jó balhénak is tűnhetett volna, ha szerelme nem lett volna a tanárnője, egyben az egész országban híres közéleti ember unokahúga. Jött a nagybácsi hajnalban virágot öntözni, külföldre elutazott unokaöccse külön kérésére. Primusznak annyi ideje se maradt – na jó, éppen annyi maradt! –, hogy a sarokban álló nagy szekrény mellé penderüljön, meghúzza magát és kibírja tüsszentés nélkül azokat a perceket, amelyekben a tanárnő mégis átvette az öntözés feladatát a rokontól. De az móka volt. Ámbár nem. Mert mi van, ha a nagybácsi beljebb jön? Egy egész család omlik össze, s maga alá temeti a házasság mellett a tanárnő gyerekét is.

Ez más most. Mindketten törvényen kívül élnek ilyenkor együtt, és úgy szeretkeznek. Ez nem szex. Ez párhuzamos viszony, amelyet nem tudnak kiiktatni. Mert nem akarnak. Mert mindent kockára tesznek. Mert élvezik? De mit? Egymást? A tiltottan édes szexualitást? Visszakapni néha azt, ami nem lett, mert úgyse lehetett az övéké: egymást örökre békés házasságban? Hogyan lehetett volna? Annyi szakítás után? Nyilván nem akarta a sors. De akkor most mi akar?

-Igen, ez volt az utolsó utáni legutolsó – súgta vissza Primusz.

Idegesen gondolt vissza Ercia kidobott levelére. Mégis jó volna újra elolvasni. Hátha van benne valami irány, amit nem vett észre. Vagy akkor tartalmazhatná legalább a teljes elutasítást, a végérvényes nemet. Mert a bukás így már túl nagy lesz.

Miért lenne ebből bukás? Vigyázni kell és kész. Úgysem tudják abbahagyni.

-De igen, pajtás – abba fogod... Hogy nem most? Rendben, kiderül. De majd mégis. Mikor

tényleg le- és megbuksz. Te is, ő is. És nem lesz többé visszaút. Sehova. Egymáshoz úgyse. Ezt te is tudod, ő is. -Primusz belső hangja dühösen dohogott.

Nagyon ingerült lett magára. Neki sem mindegy. Miért kellett újra belemennie? Súlyosan érintette, hogy nem tud rá választ. Ez nem a szex, nem a szerelem utáni vágynak a kérdése, megkap mindent, ha most nem, élete egészében igen. Miért feldúlni a saját és mások életét? „Milyen kár..., milyen kár!?” - hányszor tette fel Ercia a levelében? De egyszer sem mondta, hogy hagyjuk, elég. Miért nem meri kijelenteni? Mi kell még ehhez? Az, hogy a férje vasvillával robbanjon be? Írni kezdett.

„Ercia! Most szándékosan nagyon tárgyilagos leszek. Olvasd te is így.

Értem, természetesen, hogy minden kétséges. Az az érzésem, hogy ez így fog ismétlődni. A szerető szándékokat nem vonom kétségbe, vágyadat, vágyakozásodat és állandó erőfeszítésedet sem. De ha így nem megy kettőnk között, és valószínűleg tényleg nincs jövője, akkor:

Talán hagyjuk az egészet.

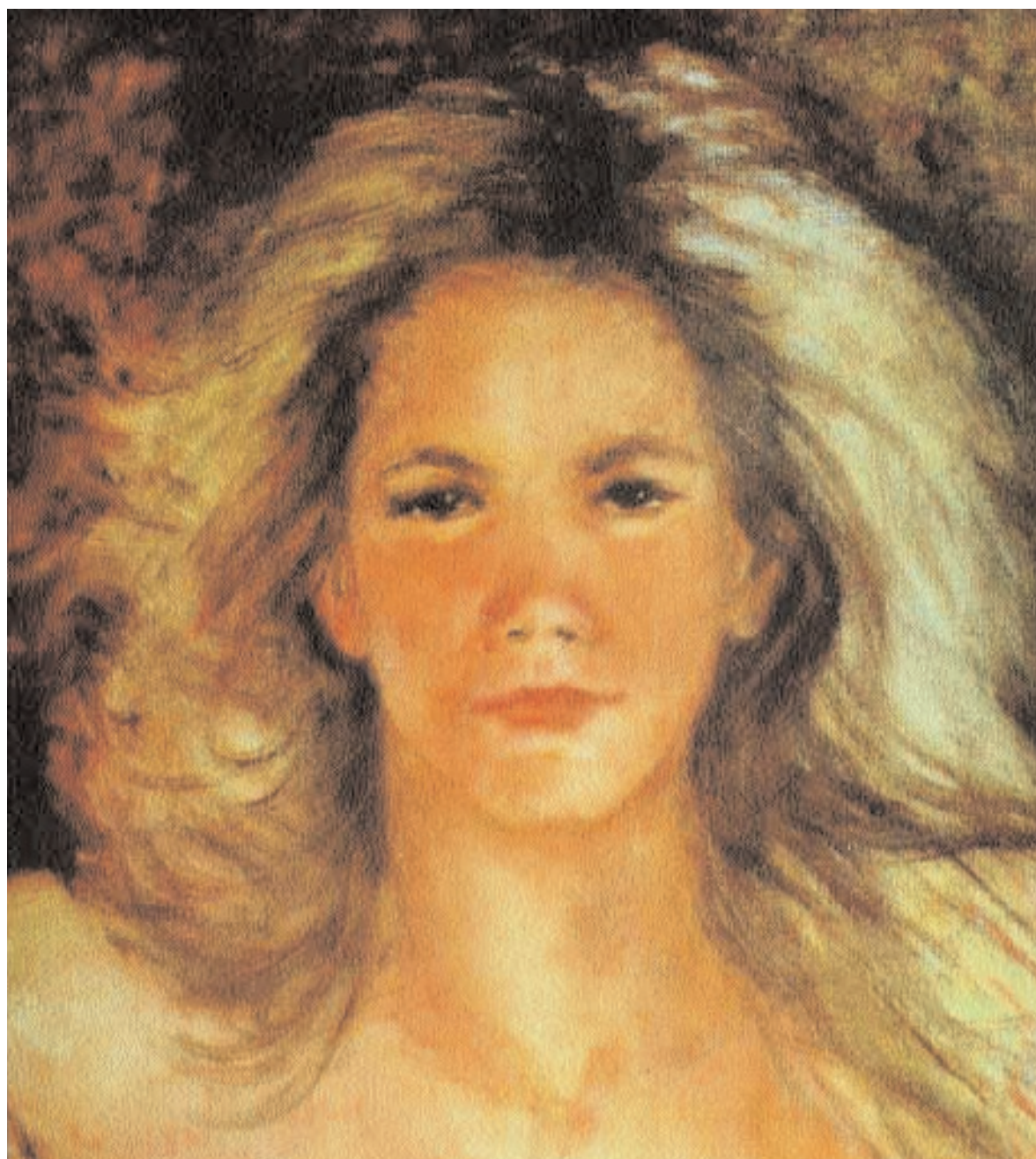
Nem tudok berendezkedni állandó bizonytalanságra, hogy hol szakítunk, hol belém égsz újra - és bár titkolod, rajtad is azt látom: bőven van még ezen kívül más is az életedben, ami feszültségben tart és kikészít téged is. Valamit nem találtál meg... te sem? Ha nem így lenne, miért engednéd meg magadnak, hogy együtt akarj élni velem egy másik világot?

Ha ki tudsz alakítani olyan életmódot, gyakorlatot, biztonságot, helyszínt, stb, szóval bármi mást, amivel biztosítható a találkozásunk viszonylagos rendszeressége, és amiből tudom, hogy ez mindig így lesz, hogy ez az életem része, úgy, mint a munkám, akkor mindig nagyon vágyom arra, hogy találkozzunk - mint most is. És persze nagyon rosszul érint a leveled bizonytalansága. Te maradtál e pillanatban az egyetlen a családomon kívül, amit a múltból változatlanul át akartam vinni a jövőbe. Már régen nem úgy élek, mint azelőtt. Nekem is fix pontokra van szükségem. Így nem megy tovább, mert csőd következik.

Ha ezt nem tudod megoldani, akkor úgy kell felfogni, hogy elvett tőlünk a sors valami nagyon fontosat. Hagyjuk ott nála, legyen boldog vele, ha ilyen irigy. Csak ezt a két utat látom. Mindig vagy soha.”

Ha ezt elküldi, lehet, hogy vége. Mit lehet erre mondani? Ercia éppúgy mindent kockáztat, mint ő. Mi van, ha úgy dönt: mégse akar többé.

-Az megváltás lesz. A bizonytalanság az én poklom. Angyali helyeket találok másban is, ha nagyon akarok – és Primusz megcímezte a borítékot, névre szólóan Ercia cégéhez. Más úgyszemint tud ott magyarul...

A válság vagy elsöpör, vagy söprés közben megerősít. Ha ellen tudtál állni a viharnek. Most éppen elsöpört. Bekövetkezett, s az élet megy tovább – mármint mások élete.

Kettőjüké azonban megfeneklett. Mert vak az – de egy építész nem lehet az, és egy gazdasági tanácsadó sem! –, aki azt hiszi, hogy ami áttört minden bajon keresztül, azt nem végezheti ki egy válság. Dánok jöttek, viszályok mentek, ők maradtak.

Csakhogy a vasvilla...!

Vége. Primusz rossz kedvvel idézte magában a Pizkos Fred, a kapitány című Rejtőkönyvből, hogy -Uram, a késemet a hátában felejtettem!... - Látta maga előtt Ondot, habzó szájjal a hálósobába törve: -Te aljas fráter, add vissza a hátadból a vasvillámat! A gyomrod-ból még hiányzik...!

Röhej. Ettől fog megijedni? Hogy egy benzinügynök mikor tör rá? Ond, ó miért nem képes kielégíteni felesége egész személyiségét? Nem a testét, hanem egyéniségének egészét? Meg se érti ez a benzines, kivel kötött öröklétet? Persze, hogy nem. Primusz pontosan tudta, öreg róka lévén, hogy előbb-utóbb megbuknak azok a házasságok, ahol a feleség kvalifikáltabb, szellemileg messzebb jut, férjétől eltérően diplomát szerez, magasabb beosztást, több fizetést. Hogyan fog a benzinfutár lépést tartani a végzett tanácsadóval, aki szervezéstanból kiemelkedő eredménnyel zárta az egyetemet, s bár gazdasági tanácsadónak hívják, valójában az osztrák cég magyarországi szervezetének kiépítése, piaci nyomulása a feladata? Ezzel akar versenyezni egy benzinkutas? A nők fel akarnak nézni a férjükre, mert tőle várják örök biztonságukat. Csupán azért nem lesz fontos Ond, mert olyan bájos a természete. Hány napig tart az ilyen báj-csoda egy házasságban?

Primusz már régóta, legalább egy évtizede ismerte a fölényét: tudott róla, egészen egyszerűen tudatosult benne, hogy őszinte, erőteljes, nyitott személyisége, kulturáltsága és emberi eleganciája óriási versenyelőny. Főleg a nőknél. A férfiakat sok esetben idegesíti ez – de érthető, mert ez az előny egyben az ő versenyhátrányuk.

Nem akart sem cinikus lenni, sem öntelt, de az Erciával való szakítások cseppet sem zavarták az utóbbi években. Tudta, hogy átmeneti. Az összekötő kapocs elszakíthatatlan. Úgy hívják, hogy őszinte intellektuális vonzódás – Ercia részéről. Neki pedig a harc, a küzdelem, a veszteség, az újrakezdés és a győzelem örök dialektikáját jelenti, a benne rejlő kiismerhetetlenséget és váratlanságot, ami azonban oly' nagyon kiismerhető: ott van az ő kezében. Már nem számít, mikor vesznek össze. Ő mindig Ercia élete része lesz, igen, a haláláig, leküzdhetetlenül. És ő sem kezdhet még egyszer ilyen erős, vonzalmakkal teli viszonyba: sem kedve, sem ereje hozzá. Vagyis a vég? Hogy vagy Ercia, vagy más már nem? És akkor minden figyelme, szeretete a gyerekeké. Ennyire megöregedtél, Prima? Donna?

...

Kedd, 11.20. Ez a megújult szakaszuk egészen hosszúra sikerült, valószínűleg beállt a végső egyensúly. Mégse lesz újabb héjanász az avaron. Nincs miért összeveszniük. Annus életét betölti az otthon, Primusz kislánya iskolába jár, Ercia gyerekei szintén. Ond befutott: többet van külföldön, mint itthon. Sejtelme sincs, hogy otthona két párnak biztosítja a vidám barakk állapotát: nekik, házastársaknak, és Ercia-Primusz örök kettősének. Még 10 perc, és ismét kezdődik a feledhetetlen csata. Ebben jobbak már, mint bárki mással voltak. Primusznak joga és történelmi alapja van a nagy összehasonlításokra, Ercia pedig beéri a Primusztól kapott élvezetekkel, bizonyára élénk női képzeletvilágával és szerény kapcsolatával, ami férjéhez fűzi, aki mindig hatalmas hévvel érkezik haza, s megkapja, ami neki jár elvileg.

11.30. Primusz sietős léptekkel közeledik az ajtóhoz. Szemüvege jól takarja arca felső részét, sapkája behúzza a homlokába. Ez teljesen felesleges, sőt nevetséges, de valamiért ragaszkodik a saját óvatosságához. Sebj, bent majd levetkőzi, egyetlen másodperc alatt.

A bejárathoz lépegetve sms-t kap. Nem érdekli már. Ráér a hír. Aztán valami ostoba haragból, hogy ki lehet az, mégis elolvassa. Nem nehéz felfogni.

„NE!” Ennyi áll a szövegben. Mellbeverő szó. Látja, hogy Ercia a feladója. Mi ez? Megnyomja a csengőgombot...

De nem. Nem nyomja meg, visszahúzza a kezét. Ellép az ajtótól, tovább megy néhány métert. Visszaír. Vár. Nem jön válasz.

Hogy az a rohadt...

Káromkodva ül be az autóba. Tanácstalan. Megint kitört a hiszti? De így?! Így még soha. Fújtat.

Újabb sms érkezik. „Baj van. Ne.”

OK, ez volt az utolsó, hogy írhattál nekem. Primusz elemében van. Úgy cáromkodik az autóban, mint még soha felnőtt korában. Régebben hallott ilyen cifrákat, amikor a nagyapjánál nyaralt, és még voltak kocsisok. Azok tényleg tudták, ha a ló nem úgy húzta.

Befejezte.

És tényleg. Majdnem. Másnap reggel mail-levél várta. Ercia szűkszavúan elmagyarázta, hogy teljesen kiborult. Még most is reszket. Tegnap körülbelül fél perccel azelőtt, hogy Primusz megérkezett volna, hazajött a férje. Virágot nyújtott át, a gyerekeknek csokit tartalékkolt. Egy nappal korábban végzett Romániában, boldog volt, hogy saját magát hozza meglepetésnek. Erciának annyi ideje maradt, hogy – az összeomlást kerülgetve – belepötytyentse a telefonba: Ne! És hogy utána, mikor a férje bement a munkahelyére beszámol-

ni, tényleg összeomoljon. Úgy bírta ki, hogy leitta magát, reszkető kézzel. Ma sem mer belegondolni, hogy mi lett volna, ha... És megértette a sors üzenetét. Soha nem találkozhatnak többet. Soha, mert ennél nincs lentebb – csak akkor, ha a baj bekövetkezett volna.

Primusz két helyen érezte a vasvillát. Fájt a hátában is, de különös gondot okozott az, amikor a gyomrában, májában, veséjében forgatta valaki, valami ondó. Húúúú!

Aztán magához tért. Van Isten, hiszen mi is történt volna, ha 5 másodperccel korábban nem kap egy sms-t? Ki irányítja a sorsát? Ki védi meg állandóan? A büntetéstől, melyet megérdemelt már olyan sokszor?

Megremegett. Most először érezte, hogy nincs egyedül. Hogy valaki fogja a kezét. Felnézett az égre, de nem látott ott semmit, nem is láthatott, az irodája plafonja négy méter magasan lezár minden távlatot.

...

Amikor megjön az utolsó utáni jelzés – a harmadik szívinfarktus, a negyedik agyérgörcs, a tizedik vérrög az erekben –, akkor az ember elkezd figyelni. Jé, nem haltam meg?! Ez okod ad némi ujjongásra.

Újrakezdeni, vagy másként élni? – ez itt a kérdés, jó Hamlet. Újra elkezdeni a régi szép életet, óvatosabban, lassabban, és azért éppen ezt tenni, mert mást úgysem tehetünk. Ez a mi életünk, ezen változtatni nem tudunk már alapvetően. Ilyenek vagyunk, legfeljebb egy picit jobbak is lehetünk.

Avagy másként élni, mert lehetünk mások is, mégis. Kudarcba fulladt énünk és létünk nem alap már semmire, s aki nem tud váltani kritikus helyzetben, az elhull. Mert ez a vadon törvénye...

Ez a történet itt ér véget.

Mert hamis minden kérdés, alternatíva, spekuláció, hamis a hit, hogy leülünk, és eldöntjük, mit választunk, hogyan lépünk. Az, hogy mit teszünk holnapután, a jövőben, milliónyi bennünk ragadt jel, szokás, érték, gén együttes és kibogozhatatlan végeredménye, ami minden pillanatban maga is változik. Csak bigott önteltek hihetik, hogy elhatározzák az útjukat és azon aszerint mennek tovább. És hitte talán a középkorban néhány komoly szerzetes...

...

Ercia három hónap múlva kéjesen terült el – szét – a szálloda ágyán, Primuszt takarónak használva. Korábban soha nem tette volna meg, hogy ilyesmiért – szállodáért – pénzt adjon ki. Nem úgy nőtt fel. Most azonban olyan jól keresett, Primuszt pedig keresve sem talált volna másikat, hogy felhagyott puritán megrögzöttségével. Édesapját úgysem tudta volna már keseríteni ezzel a pénzszerzéssel: két éve meghalt szegény egy üzemi balesetben.

Ragaszkodott ahhoz, hogy ő a meghívó s Primusz a vendége... ha már a lakása nem jöhet szóba többé.

Erciának egyetlen egy darab maradt a múltjából. Egy átkozott, szakításra teljesen érett, Primusz nevű úr, aki egységes egésszé tette Ercia életét a bizonytalan kislánytól a keresett üzletasszonyig. S akinek volt is némi érdeme abban, hogy az élete így alakulhatott. Mi lenne nélküle?

Primusz helyzete egyszerűbb volt, a férfiaké általában sokkal gördülékenyebb. Szerette, ha szeretik, s nem törte a fejét azon, hogy mi az ő teendője. Mert neki nem is volt. Az ő sorsát úgy hívták: Szép Élet, ilyen is lett. Elég, ha jár az úton, amelyet kiszabott neki ez a láthatatlan erő.

-Ha majd legközelebb megsértődsz, akkor nem írok többé. Átadom most előre – vigyorgott Primusz, kikeveredve a sűrű teendőkből, melyek maguk alá rántották az elmúlt két órában.

-Olvasd fel hangosan, kérlek, szeretnék én is pontosan emlékezni rá.

„Kedves Ercia!

Nem gondoltam, hogy bekövetkezik, de nincs tovább.

Oly mértékben kimerült a kapcsolatunk, hogy már nem menthető meg.

Visszatérek a családomhoz, mert nekem is szükségem van a saját hűségemre, az igazira, a klasszikusra, s nem csak arra a titkos összeesküvésre, amely hozzád kötött egy évtizeden át.

Ne hívj többé. Ha hívsz, nem jövök.

Ne hidd el az életnek, amit állandóan a füledbe súg, hogy egymásnak teremtett bennünket a sors.

Primusz, ex.”

Ercia nevetve küszött Primusz fölé.

U.i.:

Sok évvel később. Mert a bűn nem marad büntetlen.

Olyan ponton bukott meg örök kapcsolatuk - az örökkévalóság megcsúfolásaként is -, amire soha nem gondoltak volna. Ercia képtelen volt elviselni a sikert és csalást. A kettő akkora belső feszültséget teremtett benne, amit maga sem ismert fel. Eleinte csak hétvégeken otthon, később minden találkozások alatt és főleg után addig emelgette a konyakos üveget, míg berúgott. Ostobán bámult maga elé, utálta magát érte, de nem volt ereje... hogy mihez nem volt, maga sem tudta. A szakításhoz? A tisztességes családi élethez? Az emelkedő ranglétra által támasztott követelményekhez, melyek meghaladták egy szegény lány mélyből eredő gátlásait? Az ittasságok láncolata elvezetett a tényleg végső szakításához. Szomorú

történet. Előbb-utóbb Primusz mondta volna ki, de Erciát nem hagyta el született tisztessége. Egyszer teljesen józanul, kisírt szemekkel érkezett. Reszketett, talán az elvonástól vagy a szakítás sokkjától.

-Primusz, édesem. Nincs örök. Én elmúltam.

-Te nem múlsz el soha.

-Majd a másvilágon, jó?

-Csak ez az egyetlen egy van.

-Megbocsátasz?

-Megbocsát-e a férjed, a gyerekeid?

-Elfelejtessz? El tudsz? Ugye, nem hívsz többé?

-Nem, soha. Kitöröllek mindenhonnan. Különben nem bírnám elviselni.

-Miért kellett így történnie? -Ercia zokogott.

-Mert alkalmatlanok vagyunk egymásnak.

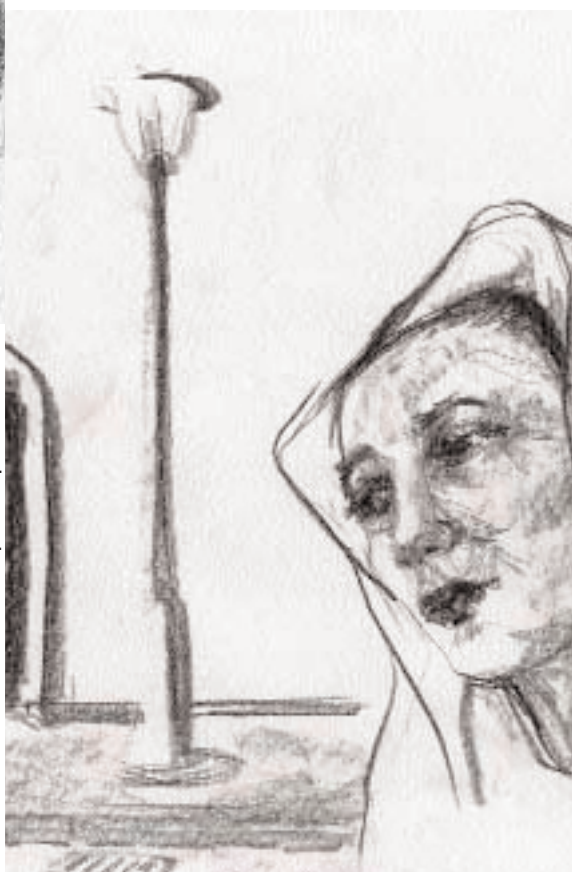
-Soha nem lehettünk volna férj és feleség?

-Soha.

-Miért?

-Mert a sors irigy, és nem engedte meg.

-És megengedi, hogy elfelejtselek?

ÖRÖK SOHA

Mindörök leszel, a múlt leszakadt
A jövő fényében ébreszt a pirkadat
Álmok az arcodon, Te meg a Nap
Szellők kapják vállra víg hangodat

Sose érhetsz el titkomig, melyben bú remeg
Soha ne mondd, hogy soha, súgja a szíved
Soha ne sírj, míg a remény veled lélegezhet
Sose félj, míg az Úr figyeli ezer könnyörgésed

Szeretlek, szeretlek, még szeretlek
Temetlek, temetlek, már temetlek
Szívem helyén a Tied kalapál
Sírod helyén rég az enyém áll

(Gubcsi Lajos: Haza szerelem című kötetéből, 2000)

**Gubcsi Lajos Országos Széchényi Könyvtár Magyar Elektronikus Könyvtárában
megjelent albumai, könyvei**

Gubcsi Lajos: Bezár – (semper fidelis per se)

<http://mek.oszk.hu/13900/13930/>

Gubcsi Lajos: Hazudj, s a bíró is megsegít – Jus gladii

Egy karaktergyilkosság története

<http://mek.oszk.hu/10400/10408/>

Gubcsi Lajos: Jut eszembe... ami kimaradt

<http://mek.oszk.hu/12500/12529>

Gubcsi Lajos: JANUÁR – havi ciklus

<http://mek.oszk.hu/13600/13661>

Gubcsi Lajos: Mr. 52 fok (megj. 2015)

<http://mek.oszk.hu/13700/13727>

Gubcsi Lajos: Félvörös Félhérosz (megj. 2015)

<http://mek.oszk.hu/13600/13662>

Gubcsi Lajos: Kórpótlási jogüzérek - Szociokrimi

<http://mek.oszk.hu/12200/12291/>

Gubcsi Lajos: Leányálom

<http://mek.oszk.hu/12500/12519>

Gubcsi Lajos: HONCSONKOLÁS – I. Magyar pokol - 1514

<http://mek.oszk.hu/12200/12297/>

Gubcsi Lajos: 13 ördögi év – A máglyától Mohácsig

<http://mek.oszk.hu/12500/12518>

Gubcsi Lajos: 1514 – Magyar pokol (opera és rockdráma librettója)
<http://mek.oszk.hu/12300/12381/>

Gubcsi Lajos: A Magyar Művészetért – 25 éves gyermekem
<http://mek.oszk.hu/11200/11262/>

Gubcsi Lajos: Nyitott boríték
<http://mek.oszk.hu/10900/10946/>

Gubcsi Lajos: Őseink, gyermekeink
<http://mek.oszk.hu/10400/10409/>

Gubcsi Lajos: Felnőtt állatmesék
<http://mek.oszk.hu/10400/10407/>

Gubcsi Lajos: Hű szó, háborgó
<http://mek.oszk.hu/10400/10410/>

Gubcsi Lajos: Legényregény
<http://mek.oszk.hu/08600/08677/>

Gubcsi Lajos: Korom Magyarország fölött - 2004-2010
<http://mek.oszk.hu/08400/08497/>

Gubcsi Lajos: Elég lett, ELÉGETT
<http://mek.oszk.hu/07700/07792/>

Gubcsi Lajos: Egy kun Budán és Pesten
<http://mek.oszk.hu/07700/07793/>

Gubcsi Lajos: Elég, ami ELÉG
<http://mek.oszk.hu/06600/06608/>

Gubcsi Lajos: IV. Üzenet Erdélyből
<http://mek.oszk.hu/03400/03498>

Gubcsi Lajos: Dallam az éjben
<http://mek.oszk.hu/05700/05773/>

Gubcsi Lajos: Ajánlott – Levelek Orbán Viktornak (részletek)
<http://mek.oszk.hu/05800/05833/>

Gubcsi Lajos: III. Üzenet a végekről – Délvidék
<http://mek.oszk.hu/03400/03497>

Gubcsi Lajos: A szabadság népe
<http://mek.oszk.hu/03400/03496>

Gubcsi Lajos: Az ég felé...
<http://mek.oszk.hu/03400/03499>

Gubcsi Lajos: Summa - 55 évem ha ha 110 lesz - Lírai regény
<http://www.mek.oszk.hu/02400/02426/>

Gubcsi Lajos - Gubcsi Anikó: A csillagokban Bubik István.
<http://www.mek.oszk.hu/02300/02355>

Gubcsi Lajos: I. Üzenet a végekről – Felvidék
<http://www.mek.oszk.hu/01900/01950>

Gubcsi Lajos: II. Üzenet a végekről – Kárpátalja
<http://www.mek.oszk.hu/02300/02324>

Gubcsi Lajos: Üzenet Erdélyből
<http://www.mek.oszk.hu/01600/01651>

Gubcsi Lajos: Az élet túlsó oldala
<http://www.mek.oszk.hu/01900/01947/>

Gubcsi Lajos: Jó kedvedben teremtetél...
<http://mek.oszk.hu/02500/02576>

Gubcsi Lajos: Istentelenül
<http://mek.oszk.hu/02500/02575>

Gubcsi Lajos: Haza szerelem
<http://mek.oszk.hu/02500/02574>

Gubcsi Anikó-Gubcsi Lajos: Aranykönyv - A Magyar Művészetért
<http://www.mek.oszk.hu/01700/01741>

Gubcsi Lajos: Posztumusz
<http://mek.oszk.hu/02700/02785>

Gubcsi Lajos: Magyar parasztság a Kárpát-medencében
<http://mek.oszk.hu/02500/02577>

Gubcsi Lajos: Valaki dobog a szívemen
<http://mek.oszk.hu/02500/02573>

Gubcsi Lajos: Szem, fényvesztés
<http://mek.oszk.hu/02500/02578>

Gubcsi Lajos: 4 nap, amely megrengette az országot (1989. október 5-9. MSZMP-MSZP)
<http://www.mek.oszk.hu/01500/01508>

Gubcsi Lajos-Tarafás Imre: A láthatatlan pénz
<http://www.mek.oszk.hu/02400/02442/>

Gubcsi Lajos: A kommunikáció napja (Magyar Tudományos Akadémia, 1998. április 10.)
<http://www.mek.oszk.hu/00100/00141>

Gubcsi Lajos szerkesztésében megjelent könyvek:

1000-1100 years ago – Hungary in the Carpathian Basin
<http://mek.oszk.hu/09100/09132/09132.pdf>

1000-1100 évvel ezelőtt – Magyarország a Kárpát-medencében
<http://mek.oszk.hu/09100/09186/09186.pdf>

From the Noon Bell to the Lads of Pest
<http://mek.oszk.hu/09400/09426>

A déli harangszótól a pesti srácokig

Gubcsi Lajos: For the Homeland onto Death

Gubcsi Lajos: A hazáért mindhalálig

Néhány azok közül a 80-as évekből, amelyek nem jelentek meg a MEK webkönyvtárban:

Das unsichtbare Geld 1985 (Tarafás Imrével közösen)

Rés a Nagyfalon – Kína 1987

After the Bargain 1988

Four days that shook Hungary 1989

Zenés művek:

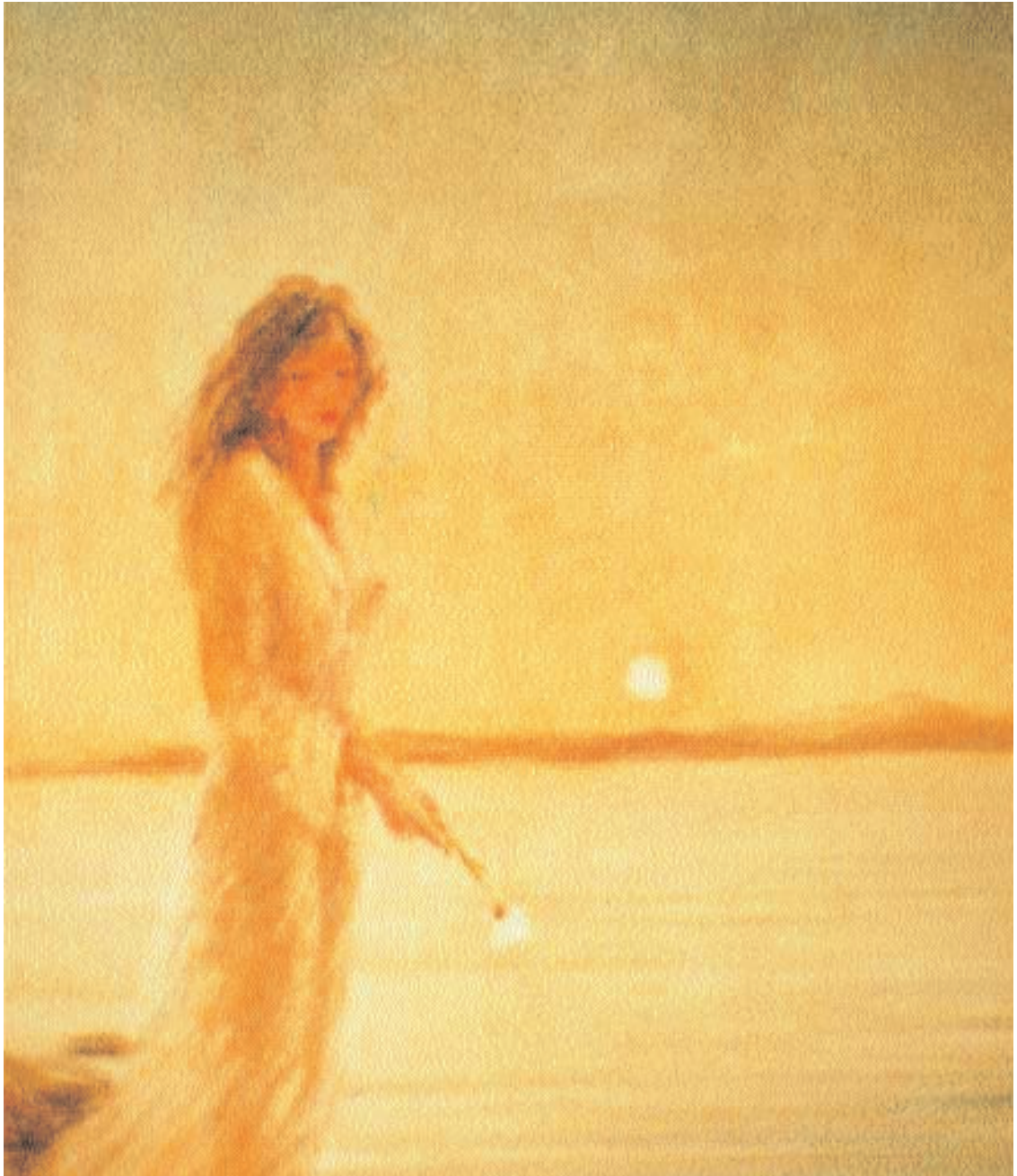
Gubcsi Lajos – Benkő László: Ismét Vereckénél – Rákóczi ballada

-DVD: <http://mek.oszk.hu/10400/10408/mpeg/>

-CD: <http://mek.oszk.hu/12500/12529/mp3/>

Ökrös Csaba – Gubcsi Lajos: 1514 – Magyar pokol (opera librettó szövege)
<http://mek.oszk.hu/12300/12381/>

Gubcsi Lajos-Nagy Tivadar-Role együttes: Dózsa – 1514, rockdráma

Évek múlva...

Primusz ingerülten toltá odább a számítógép billentyűzetét. Az előbb még ömleni akart belőle a szó, de rájött - immáron sokadszor -, hogy semmi köze az egészhez. Akkor viszont miért írjon? Ettől elszégyellte magát. Élete legfontosabb és legjobb barátját hagyná befutni a pokolba? Csak és csupán azért, mert úgyszincs semmi értelme? Mert nincs. Viszonyuk megszűnt, 1234. alkalommal. Ha volt szeretője így folytatja, halál vár rá. Érti a hozzá eljutó jelekből, hogy Ercia bajban van. Nincs ember, aki ki tudja kerülni az alkoholizmust saját erejéből. Orvoshoz viszont úgysem megy, nem fogja bevallani, hogy széttűllhet, cafatokká. Nem az a baj, hogy sokat iszik. Hanem az, hogy mindig sokat. Minek írjon erről? Aztán mégis pötyögni kezdett a gépen.

Erciám! Lehet, hogy az utolsó levelet írom. Nem tudok rólad semmit, de minden érzékem szerint nagy bajban vagy. Mit tehetek én? Semmit. Mégis. Engedd meg, hogy e levélből kiszűrjek minden érzelmet, kíméletet, kedvességet, a tárgyilagosság szürkességével szeretnék hatni rád.

Kívánom, hogy megtaláld nyugalmaidat - közelgő születésnapodra újjászületést is. Öld ki a folyékony és a lelki mérgeket. Nem tudom megmondani, milyen és melyik út vezet hozzá. Van, akinek ehhez egyedül kell lennie, elszakadva mindenétől. Mások a régi keretekben hisznek, azok újjáépítésében reménykednek (de vajon mennyi joggal?). Vannak, akik cipelelik tovább ugyanazt az életet és annak összes szokását, s nem tudják felfogni, hogy ugyanaz a gyakorlat ugyanazt az eredményt szüli.

Mondtam egyszer-kétszer, hogy a 40 év választó lesz a te életedben is, akkor komolytalanul tartottad. Az lett. Az a kérdés, hogy melyik oldala győz a választásra kínált két esélynek: a gyökeres változás vagy a biztos (erkölcsi, majd testi) pusztulás. 40 éves korra elfogynak a régi, extenzív erők, nem lehet tovább gátlástalanul kizsákmányolni a szervezetet. Én abban voltam érdekelt, hogy Benned legyek folyton - s nemcsak képzeletben. De nem lehettem Benned, el kellett engednünk a fonalat. Ha ott lett volna az örök helyem, Benned újra és újra megfordulva, akkor erősebbre kellett volna fonni, mert így félutakon elszakadt magától. Fonónó azonban nem akartam lenni. A jövődet illetően a hogyanra Neked nem tudok tanácsot adni, csak magamnak, nekem viszont nem kell tanács ehhez. Egyhangú, de stabik is becsületes életem nem enged kilengéseket, kipusztultak a csalfaság ösztönei. Néha újra Benned, a testedben vagyok a képzeletben, a múlt visszaidézével. De ez csak gyermekese, szépítés.. Ezzel már nem lehet kísérletezni. Kudarcot vallott százszor.

Csak a valóság a valóság, az érzelem és a képzelet test nélkül csak fikció. Mivel nincs testi kapcsolatunk, megszűnt minden, ki akarna illúziókat kergetni, ködöt szurkálni. Én nem. Az írás még inkább illúzió, ez a levél is, meg se kellett volna születnie. Mert legyen bár igaz minden szó, az nem más, mint elvont jel. Várlak még mindig, de már csak valahol a gondolatok elvont szintjén. Sőt már nem is várlak. Ha mégis tenném, akkor sem általában, nem fölösleges nosztalgizással, hanem csak ha és amikor konkrétan jönnél felém, belém. Nem térnék ki. Ennyi maradt, ez sem lenne kevés, de ez most semmi, éppen semmi...

Bocsánat, hogy folytatom a levelet, a "semminél" abba akartam hagyni. De folytatom, ha már elkezdtem... mégpedig a legkényesebb kérdéssel. Bocsánat még egyszer ezért a súlyos beavatkozásért és komor képért. NEM biztos, hogy megúszod a válást. Azért mondom ezt, hogy arra biztassalak: KELL rendelkezned (előre, hogy bele ne roppanj) saját alapos stratégiával egy ilyen helyzetre, azt illetően, hogy mi, mennyi, ki vagy egymagad (illetve nyilván a gyerekekkel). És hogy ha ez egyszer bekövetkezik, akkor onnan hány visszaút van, hányszor lehet korrigálni, visszavonni a válási szándékot és visszaépíteni a házasságot mégis (egyszer se - ez csak önámítás). Azért mondom ezt, mert egy házasság és egy válás rendkívül bonyolult dolog, túlnő az elhatározásainkon, ezt nem akarom fejtegetni: TÚLNŐ és kész. És nemcsak mi határozzuk meg, hogy mikor ért véget, hanem - esetleg csendesen, magában, már régóta, csak nem tudtuk - a másik fél is. Nem kívánom, hogy ez történjen, de tudnod kell(ene) két dolgot. Egyrészt. Ha valaha beléd itta magát a válás gondolata, a keserű felismerés, hogy nem megy és is nem érdemes rá a házasság, akkor nem tudod, meddig rág még alattomosan befelé. Az volna a jó, ha soha nem jutnál el eddig, mert a mētely ellen nincs orvosság, legfeljebb egy kivételes férj (van ilyen?)

Másrészt: nem láthatsz a férjedbe, neki is van saját sorsa, belső világa, soha nem jutunk el oda mi, társak kívülről. Amikor azt hinnéd, hogy dehogy, dehogy, ő aztán nem, ő maga a hűség és a házasság igaz oszlopa, akkor lehet, hogy közben ő már régóta a válás felé tart. Nem tud és nem akar mindent megbocsátani, csak nincs ereje és gerince világosan megmondani ezt. Lehet, hogy sunyin erre vár ő is, csak angyal-arcot mutat. Nem tudhatjuk. Most e mondatoknál nem a férjedre gondolok, hanem általános alanyként bárkire. Mert ilyen bonyolult az összekötött élet, ha elfárad. Felelős kerestetik, s ha nincs, kell a bűnbak (akire rá lehet hárítani a felelősséget a gyerekek és a külvilág előtt).

Szóval legyen stratégiád a saját életedre, mert a saját, a saját életünk egyszer, végsősoron mindig fontosabbá válik, mint bárki másé, nem mi vagyunk a Krisztus. Azért mondom éppen ezt, mert e sorok írásakor Húsvét van. Nem, nem váltott meg minket bűneinkért. Igen,

bűnhődnünk kell. Minden leöntött méreg - alkohol - válaszáért kiált a férjed részéről, akár hiszed, akár nem. Legfeljebb magában tartja, hogy egyszer rád öntse az egészet. Nem biztos, hogy így van. De számíts rá.

Kimerülten. Míg írtam, beleéltem magamat a sorsodba és nagyon szomorú lettem. Egyszer nézd meg a döbbenetes magyar statisztikákat az alkohol, a depresszió és az öngyilkosság közötti kapcsolatáról.

Legyél bátor jól dönteni, de tudnod kell, hogy az alkohol zavarai alatt már nem lehet jó döntést hozni, mert elhomályosodik a jó értelme. Kár, hogy nem tehetek érted. Be kell fejeznem, mert hatalmába kerített egy béna, borzalmas érzés, melyet mindig távol tudtam tartani magamtól: a tehetetlenség. Erciám!